సెప్టెంబర్ 1972

36

ఈ చదువులు
ఎవరికి ఉపయోగపడుతున్నాయి?

"చాటండి గళమెత్తి
చారూమజుందారు
చచ్చిపోలేదని
చంపబడ్డాడని"

సృజన

ఆధునిక సాహిత్య వేదిక

మాసపత్రిక

1 రూ.

సృజన

ఆధునిక సాహిత్య వేదిక

మాసపత్రిక

36

సెప్టెంబర్ 1972

నిర్వహణ
'సాహితీ మిత్రులు'

68 పేజీలు 1 రూపాయి

ముఖచిత్రం :
చారుమజుందార్ ('పిలుపు' పక్షపత్రిక సౌజన్యంతో)
పాట: ('విజం'—విరసం ప్రచురణ సౌజన్యంతో)

ప్రతులకు, వివరాలకు :
సృజన
హనుమకొండ
వరంగల్ - 506001

విడిప్రతి: ఒక రూపాయి
అర్ధసంవత్సర చందా: ఆరు రూపాయలు
సంవత్సర చందా: పది రూపాయలు

SṚJANA is commended for use in Public Libraries in the State by the Director of Public Libraries, Andhra Pradesh Hyderabad. Wide Re. No. 182/A4/67, dated 22-9-1967.

Edited and Published by Varavararao for 'Sahithee Mithrulu'
Printed at Venkataramana Mudranalayam,
J. P. N. Road, Warangal-2 (A.P.)

సృజన

ఆధునిక సాహిత్య వేదిక

1972 సెప్టెంబర్ మాసపత్రిక 36

స్వాతంత్ర్యం - చారుమజుందార్

నోరులేని, దిక్కులేని పేదలచావులతో, నాయకుల ప్రేరణతో ప్రవహించిన మత కల్మషాల రక్తంతో తడిసి ఎగిరిన ఆగస్టు 15 పతాక చారుమజుందార్ 'చావు' తో రజితోత్సవస్థాయికి చేరుకున్నది.

ఆకలిచావులు మొదలుకొని, అనారోగ్యంగా వున్నవాడు పోలీసు నిర్బంధంలో నానాతీర్ల భౌతిక, మానసిక హింసలకు తట్టుకొని 'ఆయువు మూడి' చనిపోయేదాకా—మన 'కర్మ' భూమిలో మనకన్నీ సహజ మరణాలే. ఈ ఇరవై అయిదేళ్ళ రకరకాల సామ్యవాద నినాదాలు శాస్త్రీయమయిన కారణాలు వెతికే వివేకం మనకివ్వలేదు. ప్రజా స్వామ్యపద్ధతుల్లో ప్రశ్నించే స్వాతంత్ర్యం మనం తీసుకోలేదు. అందుకే దోపిడీవ్యవస్థ తుపాకిని పీడితపక్షం తుపాకీతో ఎదురించాలని చెప్పిన మేధావి నిరాయుధంగా (అనారోగ్యకారణాలవల్లి) దొరికినపుడు ఆశ్చర్యపడ్డ ప్రభుత్వం నిరాయుధంగానే (?) అతన్ని నిద్రపుచ్చింది. అహింసాయుతంగా విప్లవాలు సాధిస్తున్న ప్రభుత్వానికి, రక్తపాత విప్లవాలు చెప్తున్న వాళ్ల నోళ్ళు అహింసాయుతంగానే మూసివేయడం ఏమంత కష్టం! ఆకలిచావులు, ఆత్మహత్యలు, పోలీసుఠానాలలో, జైళ్ళలో మరణాలు, 'సంఘర్షణ'ల్లో చావులు— అన్నీ దీని అసలు రూపం అర్థమయ్యేదాక అర్థంకాని పార్లమెంటరీ ప్రజా స్వామ్య చిద్విలాసాలు.

పాలకవర్గానికయినా అన్యాయాలుచేసే స్వతంత్రమే వున్నదికాని, సత్యాన్ని సత్యంగా అంగీకరించే స్వతంత్రంలేదు. తన యింట్లో తాను తేలుకుట్టిన దొంగలా, ప్రజలనీడనుచూచి వెరచే ప్రజాశత్రు స్వామ్యంగా మారిన ప్రభుత్వం పిరికితనాన్ని ప్రజాస్వామ్యం చిరునవ్వువెనుక దాచుకుంటున్నది.

అనారోగ్యంగా వున్నాడు గనుక చారూమజుందార్ సహజంగా మరణించాడని నమ్మమంటున్నదీ ప్రభుత్వం. ఆ నెపంపెట్టుకొని ప్రభుత్వమే చంపిందని వివేకంగల వాళ్ళు అనుమానిస్తున్నారు. తక్కిన నక్సలైట్ నాయకులవలె 'సంఘర్షణ' లోచావక చారుబాబు ప్రభుత్వానికో కొత్త చిక్కు తెచ్చిపెట్టాడు. ఈ నయా హత్యావిధానాన్ని పార్లమెంటులో మాటల్లో ఎట్లా సమర్థించుకోవాలో పోలీసు మంత్రికి అర్థంకాలేదు, ప్రశ్నించే మనబోటివాళ్ళ భాష ఆయనకు అర్థంకాదు, పోలీసులకూ, యీ ప్రభుత్వానికీ అర్థమయ్యే భాషేమిటో నక్సలైట్లకే తెలుసు.

అందుకే ఆకలి, అసమానతలకు, భావదాస్యానికి గురియై చావడంకన్న స్వేచ్ఛ కోసం పోరాటంలో మరణించడం జీవితాశయంగా వాళ్లు ఎంచుకున్నారు. చారుబాబు 'హత్య యాంక్' విప్లవకారుల గుండెలలో ప్రతీకారాన్ని ప్రజ్వరిల్ల చేస్తుంది. వర్గకసిని, విప్లవ కార్యదీక్షలో ఉత్సాహాన్ని, ఉద్రేకాన్ని పెంపొందిస్తుంది. వాళ్ళను మరింత చైతన్య వంతుల్ని చేస్తుంది! (క్రాంతికిరణ్—సమరం)

— సంపాదకుడు.

నవల :

నా కుటుంబం

టావ్‌చెంగ్

(గత సంచిక తరువాయి)

"ఈ రాత్రి నేను కాపలా ఉంటాను. నీవు కాస్త కునుకు తియ్యి" అన్నాడు చాంగ్‌హావా.

"ఆ..... ఏం ఫరవాలేదు. అయినా, ఇంట్లో ఎవరైనా ఉన్నప్పుడు అసలే నిద్రపోను."

నేను వారి పనికేమైనా అంతరాయంగా ఉన్నానేమోనని వంట గదికి వెళ్లి వారి కొరకు గంజి కాద్దామని నిశ్చయించుకున్నాను.

అలసట వల్లనే మై-షెంగ్ అట్లా పాలిపోయి ఉంటాడనుకున్నాను. తడి తువాళ్ల తెప్పించుకొని నుదుట పెట్టుకుంటున్నాడు. బలవంతంగా కూర్చోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడని 'కొంచెం విశ్రాంతి తీసుకోరాదా?' అన్నాను. కాని ఆయన అలాగే పట్టుదలగా చివరి వరకూ కూర్చున్నాడు. నివేదిక చివరిపేజీ రాస్తూ రాస్తూ పడిపోయాడు.

వెంటనే పడుకోబెట్టి కాళ్ల చేతులు రుద్దాము. కొద్దిసేపట్లో బరువుగా శ్వాస పీల్చుకున్నప్పటికింకా కండ్లు మూసుకొనే ఉన్నాడు. ముఖం ఎర్రగా ఉంది. ఇంకా మత్తులోనే ఉన్నాడు. నాకు ఆందోళన హెచ్చింది.

'ఏమీ కలత చెందకు', చాంగ్‌హావా గంభీరంగా అన్నాడు. "వెంటనే హాస్పిటల్‌కు తీసుకుపోతేనే మంచిదనిపిస్తుంది."

లుంగ్‌టా-టావా, లి-యాన్‌ను లేపి ఒక స్ట్రెచర్ తీసుకురమ్మన్నాడు. వాడు బయటికి వెళ్లి ఒక క్షణంలో తిరిగివచ్చాడు. బయట గస్తీ ఉండి పోలేకపోయానన్నాడు. నిషేధాజ్ఞ ఉదయం 5 గం. కాని ముగియదు. అందుకే మై-షెంగ్ పక్కన అలాగే ఎప్పుడు తెల్లవారుతుందా అని ఎదురుచూస్తూ కూర్చుకున్నాము.

తరువాత ఎలాగో ఒక స్ట్రెచర్ సాధించాం. మై-షెంగ్‌ను దానిమీద పడుకోబెట్టి ఒక పరుపు కప్పాం.

"మై-షెంగ్‌ను వెంటనే హాస్పిటల్‌కు తీసుకు పోండి. టా-టావా మీతో వస్తాడు. నేనిక్కడేఉండి ఇక్కడి వస్తువులు చూస్తూ ఉంటాను" అన్నాడు చాంగ్‌హావా.

నాకెంతో కలత భయంగా ఉంది. చాంగ్‌హావా లేకపోతే నేనేంచేసి ఉండే దాన్నో నాకే తెలియదు. నన్ను మఫ్లర్ కట్టుకొమ్మన్నాడు.

మంచు తగ్గింది కాని గాలి జోరుగా టెలిఫోను తీగల మధ్య నుండి ఈలవేస్తూ వీస్తూంది; సుళ్లుసుళ్లగా మా చుట్టు మంచు చల్లింది. నేను తడబాటుతో స్ట్రెచర్ కంబె వెనకపడ్డాను. ఎక్కడ ఉన్నాం ఎంత దూరం వచ్చాం అన్న స్పృహేలేదు.

హాన్‌నది దాటి మధ్యాహ్నానికల్లా షాంకోహ్సీహో హాస్పిటల్ చేరుకున్నాం. మై-షెంగ్‌కు అత్యవసర చికిత్స లభించింది. ఆయనకింకా స్పృహ రాలేదు. ఆయన (సెరిబ్రిల్ హైపరీమియా) మెదడులో రక్తపరిసార తీవ్రతచేత బాధపడుతున్నాడు కనుక ఆయనకు పూర్తి విశ్రాంతి అవసరమట. మేము రోగి గదిలో ఉండే వీలులేదని చెప్పింది నర్సు. శరీరమంతా మొద్దుబారినట్లనిపించింది. నర్సు ఏం చెపుతుందో అర్థం కాలేదు. ఏదో అవ్యక్తంగా గుణిగి మై-షెంగ్ మంచం పక్కన కూర్చున్నాను. మళ్లీ లేవడానికి లుంగ్‌టా-టావా సాయం అవసరమైంది. గది వదలి బయటికొచ్చాం.

"చెల్లీ, నిబ్బరంగా ఉండాలమ్మా! ధైర్యం వీడకూడదు–" అన్నాడు.

అతడు చెప్పేదాంట్లో ఒక్క అక్షరమూ అర్థంకాక శూన్యంగా చూచాను. మేము కూర్చున్న హాల్లోని ప్రశాంతత భీతావహంగా ఉంది. తెల్ల గోడలు, తెల్ల కిటికీలు, తెల్ల తలుపులు, అన్నీ తెల్లగా నిర్జీవంగా ఉన్నాయి. అకస్మాత్తుగా ఒక అరుపు.

"అమ్మా!"

లియాన్ చెల్లె షువాంగ్-లిన్‌ను వీపుమీద మోసుకొస్తున్నాడు. ఒక చిన్న కుండ, ఆయిల్ స్టౌ కూడా తెచ్చాడు. ఇవన్నీ పీడిప్పుడెందుకు తెచ్చినట్లు అని నాలో నేనే ప్రశ్నించుకున్నాను.

"నాన్నకు గంజి కాచవచ్చునని తెచ్చానివన్నీ."

ఈ మాటలు జరుగుతున్నప్పుడే నర్సు నా చేతికొక కాగితం ముక్క ఇచ్చి విచారంగా అన్నది.

"ఇక మీరు దహనాని కేర్పాట్లు చేసుకోవచ్చు." ఈనాటికీ ఆ మాటలు తలచు కుంటే కంపించిపోతాను. ఇదెట్లా సంభవం- నిన్ననేకదా మా అందరితో, ఏం చేయాలో చర్చిస్తూ, నివేదిక తయారుచేస్తూ ఉన్నది. అకస్మాత్తుగా మమ్మల్నందరినీ ఎట్లా వీడిపోయాడు.

మై-షెంగ్‌ను ఒక తెల్ల దుప్పటికప్పి స్ట్రెచర్ మీద తెచ్చారు. నేను ఒక్కసారే గొల్లున ఏడుస్తూ ముందుకురికాను. తరువాత నేలమీద స్పృహతప్పి చాలాసేపు పడి ఉన్నాను. నేను ఇల్లెట్లా చేరిన సంగతి ఏమాత్రమూ గుర్తులేదు. స్పృహ వచ్చి చూసేసరికి మై-షెంగ్‌ను అప్పటికే శవపేటికలో పెట్టి గదిమధ్యలో ఉంచారు. ఆయన

అందులో పశ్రాంతంగా, నిద్రపోయినట్లుగా ఉన్నాడు. చాంగ్‌హోవా నన్నిక మై-షెంగ్‌కు ఆఖరి వీడ్కోలు చెప్పమన్నాడు.

"చెల్లీ రా. ఆఖరిసారి కండ్లారా చూడమ్మా!" అన్నాడు. అప్పుడుకాని నాకింత వరకూ జరిగిందేమిటో బోధపడలేదు. ఒక్కసారే భయంతో కంపించిపోయాను. ఆయన్నివీడి పిల్లలూ నేను ఎట్లా బ్రతకగలం? శవపేటిక కంటుకుపోయాను గోడు గోడున ఏడుస్తూ. చాంగ్‌హోవా నన్ను బలవంతంగా పక్కకు లాగవలసివచ్చింది.

మై-షెంగ్‌ను టార్టస్ గుట్టమొదటనే సమాధి చేసినా నేను ఆయన పోయినట్లు చాల రోజులవరకు నమ్మలేకపోయాను. పూర్తిగా చదవకుండా వదలివేసిన పుస్తకాలు, సగం మాత్రమే చదివిన కావ్యాలు, గోడకు వేలాడుతున్న బట్టలు— అన్నీ ఆయన్నే గుర్తుచేస్తున్నాయి. ఇంకా మాలోనే ఉన్నట్లనిపించేది. అయోమయంగా తిరిగేదాన్ని. అనాలోచితంగా ఆయన కూర్చోవడానికి స్థలం వదిలేదాన్ని అన్నం తినే టప్పుడు. ఆయన లేనిలోటుతో గుండె చెదిరింది.

"ఎలాగో ఆ విషయం మరచిపోవాలమ్మా! పోయినవాడు పోనేపోయాడు. ఎంత ఏడ్చినా తిరిగి తీసుకురాలేము కదా. దిగులుపడకు పార్టీయే నీ రక్షణభారం వహిస్తుంది. మై-షెంగ్ కుటుంబం కూడా మా కుటుంబమే" అన్నాడు చింగ్‌హోవా.

నిరాశ్రియమైన మా కుటుంబంపట్ల పార్టీ చూపించిన ప్రేమభావము నేనెన్నటికీ మరువలేను.

సాధారణంగా విధవ, ఆమె పిల్లలు ఎంతో లేమి నెదుర్కొనవలసి వస్తుంది. కొన్నిసార్లు ఆత్మహత్యే శరణ్యం అనిపించవచ్చు. కాని మా విషయంలో పార్టీ ఎంతో శ్రద్ధచూపి చాల సహాయం చేసింది.

మై-షెంగ్ పోయిన కొద్దిరోజులకే మా వంశాచార ప్రకారం "మామ" అని పిలిచే బంధువొకాయన "....నువ్వింకా చిన్నదానివి. పిల్లలతో పొట్టపోసుకోవడం కష్టం. నువ్వు మీ స్వగ్రామానికి తిరిగివస్తేనే మంచిది. కనీసం అప్పుడైనా ఉపవాసాలు తప్పుతాయి...." అంటూ చాల సానుభూతితో ఉత్తరం వ్రాశాడు. ఆయన దయకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ జవాబు వ్రాసాను. కాని ఆయన సలహా పాటించదలచుకోలేదు. మై-షెంగ్ బ్రతికి ఉండగానే నేనేమి చేయవలసిందీ చెప్పాడు. "పార్టీని అనుసరించు!" ఆయన పోయాడు గనుక ఆయన విశ్వాసాలకు వ్యతిరేకంగా నడచుకోవడం సరికాదు. యోధుడు కూలాడు. అయినా బ్రతికి ఉన్నవారు ఆ ఆశయాల పతాకను ముందుకు తీసుకుపోవాలి. చాంగ్‌హోవాను చూడ్డానికి వెళ్లాను,

"పని కావాలి నాకు!"

"హా! కామ్రేడ్ టావోచెంగ్. నేను దీనికొరకే ఎదురుచూస్తున్నాను. (నేను అనుకుంటూనే ఉన్నాను)" నా చేయి ఆదరంతో పట్టుకొని అన్నాడు.

నన్ను "కామ్రేడ్!" అని సంబోధించడం యిది మొదటిసారి ఆ మాట నాలో ఎంతో ఉత్సాహాన్ని నింపింది.

"పార్టీకి నీలాంటివాళ్లే కావాలి. నువ్వు ఈ సంస్థలో ఇక్కడే ఉండడం మంచి దనుకుంటాను." అంటూ నా చేతిలో రెండువందల డాలర్లు పెట్టాడు.

"ఇదిగో, ఈ డబ్బు తీసుకొని మొదట నివాసం ఏర్పాటు చేసుకో. తరువాత నువ్వెలాంటి పని చేయవలసి ఉంటుందో తెలియపరుస్తాం."

నేను నోట్లు బల్లమీదనే పెట్టాను.

"నాకు డబ్బవసరం లేదు. ఎట్లాగో గడుపుకోగలను. పార్టీ నాకు ప్రత్యేక సదుపాయాలు కల్పించడం నాకిష్టం లేదు. ఒక స్నేహితుడి భార్యగా చూడబడడం నాకిష్టం కాదు. మీ కామ్రేడ్‌గా చూడబడాలి!"

9

మై-షెంగ్ పోయినప్పుడున్న ఇంట్లోనే ఉంటున్నాము. నా భర్త పోయినాడని పొరుగువారెంతో సానుభూతితో ఉన్నారు.

"వయసులో ఉన్న విధవ! ఇంతమంది పిల్లలతో ఎట్లా బ్రతుకుతుందో ఏమో పాపం!" అనేవారు. ఎవరికీ ఏ అనుమానమూ కలుగకుండా ఉండేందుకు చిన్న చిన్న పనులకు వెదుకుతున్నట్లు నటించేదాన్ని. నేనెప్పుడూ అలాంటి పనుల్లోనే మునిగి ఉన్నట్లు కనిపించినా వాటికయ్యే సమయం బహు స్వల్పం.

లి-యాన్ తొందరలోనే చేతికి వచ్చాడు. లి-యాన్ ఇంటిదగ్గరే పడిఉండటం మంచిదికాకున్నా అప్పుడే ఉద్యోగంచేసే వయసు రాలేదు అన్నాడు చాంగ్‌హావా. ఏదైనా ప్రయోజనకరమైన వృత్తిలో పెడితే బాగన్నాడు. సరిగ్గా అప్పుడే, అనుకో కుండా, ఒక లిథోగ్రాఫిక్ ప్రింటింగ్ ప్రెస్‌లో ఒక పిల్లవాడు అవసరమయ్యాడు. ఎలాగో తంటాలుపడి దాంట్లో లి-యాన్‌ను ఇరికించాము.

ఇది జరిగిన కొద్దిరోజుల్లోనే చాంగ్‌హావా, లుంగ్‌టా-టావోలు షాంఘైకి పంపబడ్డారు. అప్పుడప్పుడే కుదురుకుంటున్న నేను అనుకోని ఈ మార్పుతో చాల ఇబ్బందిపడవలసి వచ్చింది. వారు పోవలసినరోజు రానేవచ్చింది. దారిలో తినడానికని

వారికి చేపలు వేగించి సిద్ధంగా ఉంచాను. ఏదో ముఖ్యమైనపని ఉండటంవలన లుంగ్ టా-టావొ ముందే పోవలసివచ్చింది. చాంగ్‌హావా బయల్దేరుతుంటే చిన్నవాడు చి-హో కదలనివ్వలేదు. అతడు వాణ్ని ఎత్తుకొని బుజ్జగించాడు.

"సరే, సరే, అలాగే, నేనేంపోనులే. పద. మనం కొద్దిసేపు కునుకుతీద్దాం. ఏం!" చి-హో కొద్దిసేపట్లోనే నిద్రపోయాడు. చాంగ్‌హావాలేచి వాడివైపు చూస్తూ, "అఁ.... నేనీ ప్రమాదాన్నుండి ఇప్పుడు తప్పించుకుంటేనే మంచిది" అంటూహాస్యంగా అన్నాడు.

"సరే, నిన్ను సాగనంపివస్తాను పద" అన్నాను. మేమందరమూ రేవువరకు వెళ్లాము. షువాంగ్-లిన్‌ను నేను ఎత్తుకున్నాను; మిగతా ఇద్దరుపిల్లలను చాంగ్‌హావా పట్టుకున్నాడు. ఏదో దీర్ఘాలోచనలో మునిగి ఉన్నాడు.

"చెల్లీ, నువ్విక్కడ ఇంకా కొంతకాలంఉంటే వీళ్లను బడికిపంపడమేమంచిది"

"పరిస్థితులిట్లానే ఉంటే చదివి ఏంలాభం."

"మరి ఇంకా భవిష్యత్తుందికదా. ఈ పాత తరంపోతే వీళ్లేకదా. మనకంటే ఎక్కువ జ్ఞానం ఎంతైనా అవసరం."

"నువ్వెంతో దూరాన్ని గురించి ఆలోచిస్తావు."

"మంచిదేకదా. మనమెప్పుడూ భవిష్యత్తుమీదే దృష్టి నిలపాలి. అప్పుడే ఉత్కృష్టవిషయాలను ఆశించగలం. అప్పుడే తాత్కాలిక ఆటంకాలేవీ మన నడ్డగించ జాలవు. ఎల్లోకేర్రిన్ టవర్‌కిర్రింద నిలబడి చూడు, అది చాల ఎత్తుగా కనిపిస్తుంది; అదే టార్డన్ గుట్టమీద నిలపడి కిందికిచూడు అది బహుఅల్పంగా కనబడుతుంది. నీవు పైకివెళ్ళినకొద్దీ దృష్టి విస్తరిస్తుంది. అప్పుడు భవిష్యత్తంతా ఒక సమగ్ర దృశ్యంగా నీకు సాక్షాత్కరిస్తుంది.... అసలు విషయం వదిలిపెట్టానుకదూ. ఎలాగైనా పెద్దవాళ్ళ య్యాక మట్టిబుర్రలుకాకుండా ఉండటానికి, వాళ్లను బడికి పంపడమే సరియైనమార్గ మనుకుంటాను."

చాంగ్‌హావా వీడ్కోలుగా పిల్లలను ముద్దుపెట్టుకొని చేయివూపుతూ పెద్దపెద్ద అంగలతో దూరంగా వెళ్ళిపోయాడు. అలాగేచూస్తూ ఆయన అన్నవిషయాన్ని గురించే చాలాసేపు ఆలోచిస్తూ ఉన్నాను.

మా ఇంటికివెళ్ళే సందుదగ్గరికి ఏదో జరిగినట్లుగా గమనించాను. మా యింటి యజమాని బజార్లో నిలబడి కొందరు పోలీసువాళ్ళతో మాట్లాడుతున్నాడు. వాళ్లను చూడగానే వెనుదిరుగుదామని ప్రయత్నించాను కాని అప్పటికే మా యజమాని నన్ను చూసి పిలిచాడు.

"ఏమమ్మాప్! ఇదిగో ఇటురా. వీళ్లు దేన్నిగురించో నీతో మాట్లాడాలట!"
పోలీసువాళ్లు నాచుట్టూమూగారు. అందులో ఒకని చేతిలో పొడుగాటితాడుంది.
"యాంగ్‌లియూ-షీ అంటే నువ్వేనా?"

ఇది నా మారుపేరు. నేను మౌనంగా దీన్నొక పరిహాసంగా తీసివేయ దలచు కొన్నాను. పిల్లలు నన్ను గట్టిగా కరచుకున్నారు.

"ఏమి జరిగింది? అద్దెకొరకొచ్చారా?" తేలికగా అన్నాను.

"మాతో పోలీసుస్టేషన్‌కు నడువు" అంటూ ఒకడు తాడుతో నన్ను కట్టడానికి ముందుకువచ్చాడు. నేను వాడి పట్టునుండి విదిలించుకున్నాను.

"ఏయ్, ఏమనుకుంటున్నావ్? పట్టపగలే నా అశక్తతనుపయోగించుకోవడమే!" అంటూ అరిచాను.

"ఇంక వేషాలు కట్టిపెట్టి మాతో చప్పుడుచెయ్యకరా,"మళ్ళీ ఒకసారి నన్నుకట్టే ప్రియత్నంచేసి అన్నాడు.

"నే నేనేరమూ చెయ్యలేదు. తాడుతో కడితే ఒప్పుకోను." షువాంగ్-లిన్‌ను ఎత్తుకొని వాళ్లతో నడిచాను. యింగ్‌చీన్, పెన్-వెన్‌లు నావెనకేవచ్చారు. నేనేగొడవా చెయ్యదలచలేదని గమనించి నన్నలాగే వదిలారు.

విచారణజరిపేంతవరకు పోలీస్‌బ్యూరో ఐదవబ్రాంచి ఆఫీసులాకప్‌లో ఉంచారు. మెదడునిండా ఆలోచనలు ముసురుకున్నాయి. ఏమైందసలు? ఏ పండైనా మమ్మల్ని పసికట్టాడా? చి-హో క్షేమంగా ఉంటాడా! ఇంకానయం ఇంకొంచెం ముందుగావచ్చి ఉంటే చాంగ్‌హావా, లింగ్‌టా-టావోలుకూడా పట్టుబడేవారే. గదినంతా ఒకసారి జాగ్రత్తగా పరిశీలించాను. నేను మాట్లాడినా ఎవరికీ వినబడదని ధైర్యంకలిగాక పిల్లలతో మాట్లాడాను.

"మీరేమీ భయపడవద్దు, ఆఁ! నేనున్నాగా మీతో. మిమ్మల్నేమైనా అడిగితే, ఏమీ తెలియదనండి. తెలిసిందా?"

యింగ్-చీన్, పెన్-వెన్‌లు తలలూపారు. కాని ఇంకా మాటలే రాని షువాంగ్-లిన్ అక్కడి నుండి వెళ్లిపోవాలన్నట్లు ఏడ్చింది. షువాంగ్-లిన్‌ను ఎత్తుకొని ఊపుతూ, వాళ్లు వచ్చి అడిగితే ఏమి చెప్పాలా అని ఆలోచించాను.

తలుపు తెరచుకొని ఒక బుంగముక్కు పోలీసువాడు లోపలికొచ్చాడు.

"దోషి యాంగ్‌లియూ-షీ విచారణకు నడవాలి" అంటూ ఘుర్ఘురించాడు.

పిల్లలను కూడా నాతో రమ్మని లేచాను.

నన్నొక గదిలోకి పంపారు. ఉత్తర దిక్కునఉన్న ఒక బల్ల వెనుక ఒక నల్లటి లావాటి వ్యక్తి కూర్చొని ఉన్నాడు. నొసట ఒక గాయం మచ్చ ఉంది. పోలీసు ప్రధానాధికారిలా ఉన్నాడు. మై-షెంగ్‌పోయి తొమ్మిది రోజులే అయింది. ఆచార ప్రకారం అందరం విషాద దుస్తులు ధరించి ఉన్నాము ఇది ఆ వ్యక్తి దృష్టినాకర్షించినట్లుంది.

"యాంగ్‌లియూ-షీ ఎవరికొరకు ధరించావీ విషాద దుస్తులు?"

"నా భర్త కొరకు"

"అహఁ.... అట్లాగా. కొంచెం ఆలోచించి నిజంచెప్పు. నీభర్త ఏంచేసేవాడు?"

"ఆయన చదువుకున్నవాడు. ఉద్యోగం కొరకొచ్చాడిక్కడికి. కాని హఠాత్తుగా జబ్బుచేసి పోయాడు.

"హు.... నీకు కమ్యూనిస్టులతో సంబంధమున్నట్లుగా మాకు తెలిసింది. అంతా ఒప్పుకొని నిజం చెపితే విధవవైన నిన్నూ, అనాధులైన పిల్లలనూ ఇబ్బందిపెట్టను."

తమ దయకు కృతజ్ఞురాలిని. కాని అయ్యా. నేనొక సామాన్య స్త్రీని. నాకేమీ తెలియదు."

ఈ ప్రశ్నలతంతు దాదాపు రెండున్నర గంటలు సాగింది. ప్రతీ ప్రశ్నకు వీలైనచోట అమాయకత నటిస్తూ, ఇదివరకు అనుకున్నట్లే సమాధానాలిచ్చాను. అధికారి బాగా నిరుత్సాహపడ్డాడు.

"నువ్వు నిజం చెప్పడంలేదు. నాకు తెలుసు. అక్కడ నిల్చొని ఇది తెలియదు, అది తెలియదు అంటే సరిపోదు. నువ్వు అబద్ధం చెపుతున్నట్లు సాక్ష్యం చెప్పించగలను. తెలుసా?"

"నిజమండి, నాకేం తెలియదండి. నేనొ ఒక సామాన్య గృహిణిని: అలాంటప్పుడు మీరు చెపుతున్న వాళ్లందరిగురించీ తెలుసుకోవడానికి నాకు సమయమెక్కడిది?"

ఎవరూ చూడకుండా షువాంగ్-లిన్‌ను గిచ్చాను. పిల్ల పెద్దగా ఏడ్వసాగింది.

"సరే, ఇప్పటికి చాలులే ఫో" అంటూ అరిచాడు.

ఆడ ఖైదీలకు స్టేషన్‌లో ప్రత్యేక వసతి లేకపోవడం వలన ఇద్దరు కాపలావార్లతో నన్నింటికి పంపివేశారు మళ్లీ రెండవరోజున విచారణకు రమ్మని. ఇంటికొచ్చి చూస్తే ఇల్లంతా ఒక కసాయి దుకాణంలాగా ఉంది. పరుపులు, మెత్తలు చింపి నేలనిండా చల్లారు. బీరువాలోని పుస్తకాలు తీసి చింపివేశారు. చి-హూ కూడా ఇంట్లో లేడు. వాడి కొరకు అంతటా వెదికాను. పిలిచి పిలిచి గొంతు బొంగురుపోయిందే

కాని వాడి జాడేలేదు. పోలీసువాళ్లు నన్ను దూరం పోనివ్వలేదు. ఆ రాత్రి గడప డానికి ఏదైనా స్థలం చూపమన్నారు. వారికెట్లాగూ నిద్రపట్టదు అనుకున్నాను. మై-షెంగ్ శవపేటిక ఉన్న గది ఊడ్చి తాతలనాటి రాతబల్ల వెనుక రెండు పడక లమర్చాను. ఈ పని పూర్తిచేసి దిగులుగా బరువైన గుండెతో నా గదికి వెళ్లాను. పిల్లలంతా పక్కమీద ఒక మూలకు ఒదిగి కండ్లు నులుముకుంటూ ఎడుస్తున్నారు. వాళ్ల ఎడతెగని ఏడుపువల్ల చివరికి నాకూ దుఃఖం పొంగింది.

"అయ్యో! నువ్వు దిక్కులేనిచావు చచ్చి, ఈ ధూర్తుల చేతుల్లో అణగారమని, అవమానాల పాలుగమ్మని నన్నొంటరిదాన్ని చేసిపోయావా! మన చిన్నవాడు తప్పి పోయాడు. వచ్చి నీవైనా ఎక్కడున్నాడో చూపించరాదా....?" అంటూ కుమిలి కుమిలి ఏడ్చాను.

బయట గాలి కీచుగా గీపెడ్తూ వీస్తూంది. రాతిబల్ల దగ్గరి చిన్న దీపం మిణుకు మిణుకుమంటూ అప్పుడప్పుడూ ఎక్కుతూ తగ్గుతూ ఉంది; దాంతో గదిలో స్మశాన వాతావరణం అలముకొంది. దీంతో బెదిరిపోయిన పోలీసువాళ్లు కిటికీనుండి పెద్దగా అన్నారు. "యాంగ్‌లియూ-షీ, దయచేసి అట్లా ఏడవకమ్మా. భయంతో చస్తున్నాం. పడుకో. మళ్లీ రేపు ప్రశ్నోత్తరాలకు పోవాలికదా!"

దాంతో నాకు మరీ దుఃఖం వచ్చింది. నేను సహించవలసిన కష్టాలన్నీ నా కళ్లకు కట్టినై. నా ఆత్మీయులు ఉన్నవారు ఉన్నారు, పోయినవారు పోయారు, కాని ఈ హంతకులు, విధవనైన నన్నూ, నా పిల్లలను పీడించడానికి నాపాలిటపడ్డారు. వీళ్లకు ప్రశాంతమైన విశ్రాంతి కావాలిట! నా ఇంట్లో నా ఏడుపే గోలఅంటున్నారు.

"దారుణమే పాపం! ఏడవకు. రేపు మా అధికారితో చెప్పి నీ కేసు కొట్టి వేయించే ప్రయత్నం చేస్తాంలే!"

చిన్నపిల్లలిద్దరూ ఏడ్చి ఏడ్చి నిద్రపోయారు. యింగ్-చీన్ నా దగ్గరికి పాకి ఏదో గుసగుసలాడాడు.

"అమ్మా! వెనుక తలుపు తాళం పగులగొట్టలేదే. బహుశ చి-హోను ఎవరైనా స్నేహితులు తీసుకుపోయారేమో "

వాళ్లు వింటారేమోనని వాడి నోరు మూశాను. అవును నిజమే. తాళంచెవి దాని ఎప్పటి స్థానంలో లేదు. తాళమేమో బయటఉంది. సరిగ్గా ఐదేండ్లయినాలేని వీడు తనంతట తానే తప్పించుకొని ఉంటాడా? అని నాలోనే అనుకున్నాను. అర్ధ రాత్రి వరకూ ఏడుస్తూనే ఉన్నాను. చేయవలసిన పని గుర్తుకొచ్చింది. కన్నీరు ఆగిపో

యింది. పోలీసువాళ్ల గురక వినిపించి వారు బాగా నిద్రపోయారనిపించే వరకూ ఉన్నాను. తరువాత నెమ్మదిగా చీకటిలో తడుముకుంటూ వెళ్లి నిశ్శబ్దంగా తలుపు తెరిచి పైకి వెళ్లాను. నేలలో దాచిపెట్టిన రహస్య పత్రాలు తీసుకొని వంట గదిలోకి వచ్చాను. అవన్నీ పూర్తిగా కాల్చివేసాను. ప్రమాద సంకేతం పెట్టి నా గదికి తిరిగి వచ్చాను.

ప్రశ్నోత్తరాలు దాదాపు ఏడెనిమిది రోజులు సాగాయి. ఉదయం వెళ్లడం మధ్యాహ్నం రావడం. ఇంటికి రాగానే ప్రతిరోజూ కూర్చొని ఏడ్చేదాన్ని. దీనివల్ల పోలీసువాళ్లలో కొంత మార్పు వచ్చింది. నానాటికీ నామీది అనుమానం తగ్గింది. వచ్చేటప్పుడొక సీసా తెచ్చుకునేవారు. నేను గుడ్లో మరేదైనానో తినడానికి పెడ్తే చాల సంతోషించేవాళ్లు. ఒకసారి వాళ్లల్లో ఒకడన్నాడు.

"నీకేసు తొందరలోనే ముగుస్తుంది. కోటకు మార్చకపోతే నీకేదిగులూ ఉండదిక."

ఎనిమిదో నాటి ఉదయం పోలీసు ప్రధానాధికారి నా ప్రవర్తన గురించి ఒక హామీదారుణ్ణి తెచ్చుకోమన్నాడు. కాని నాకెవరూ తెలియరు కనుక అది అసంభవమని చెప్పాను. చివరికి ఆ యిద్దరు పోలీసులే నాకు హామీబడి హామీపత్రంపై సంతకాలు చేశారు.

నాకు తరువాత తెలిసింది, పోలీసులకు చిక్కిన వాంగ్ అనేవాడు జిల్లా సమితి అడ్రసు ఇచ్చాడట. అయితే ఈ ద్రోహిని ప్రాణాలతో వదలలేదు. వాడింకా ఎక్కువ మందిని పట్టివ్వకముందే చంపారు. నాకు వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం చెప్పే 'సజీవులైన సాక్షులు' లేకపోవడంతో నా 'కేసు' మూసేశారు.

ఇల్లు చేరుకొని సామానులు సర్దడంలో మునిగిపోయాను చాలాసేపు. పాత కాలపు ఫలకము సరిచేసి ప్రమాద సంకేతం తొలగించాను. సాయంత్రం టార్డస్ గుట్టదిక్కు నుండి ఎవరో పిల్లవాడు నన్ను పిలుస్తున్న ధ్వని వినిపించింది.

"అమ్మా! అమ్మా!"

చిహో గొంతు! ఆనందం, ఆశ్చర్యం పట్టలేక ఒక్కసారే బయటికురికి వాణ్ణెత్తుకున్నాను. శుభ్రంగా ఉన్నాడు; బట్టలు, ఒళ్లు పరిశుభ్రంగా ఉన్నాయి. యాంగ్‌మామ ఇంటికి తీసుకువచ్చాడని నా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పాడు. పోలీసులు వచ్చిన రోజు ఏదో ప్రమాదం జరిగిందని తెలుసుకొని పక్కమీది నుండి లేచి వెనుక తలుపు ఎలాగో తెరచి జారుకున్నాడట. ఆ తరువాత గుట్టవైపు ఉరికాడు.

తరువాత ఏంచేయాలో తోచక అక్కడే కూర్చొని ఏడ్చాడు. అప్పుడే ఏదో వార్త తీసుకొని వస్తున్న యాంగ్‌హ్సింగ్-ఫాను చూశాడు.

"అక్కడికెళ్లొద్దు మామా, పోలీసులున్నారక్కడ" అన్నాడట.

చి-హోను తనవెంట తీసుకుపోయి తనతోడి కామ్రేడ్లను ఇంటిపై దాడి జరిగిందని హెచ్చరించాడు యాంగ్. ఒక హోటల్ పైగదిలో ఉంచాడు.

"ఇదిగో, మీ అమ్మ ఏదో పనిమీద వూరికి పోయింది. నిన్ను నాతో ఉండమన్నది. నువ్వు నన్ను 'నాన్నా' అని పిలువు" అని యాంగ్ అన్నాడు. చి-హోకు వెచ్చగా ఉండాలని తన ఫర్‌కోటు ఇచ్చాడు. నన్ను ప్రశ్నిస్తున్నన్నిరోజులు ఇంటికి వచ్చి ప్రమాద సంకేతం తీశారా లేదా అని చూశాడు. ఆరోజే సంకేతం లేకపోవడం చూచి చి-హోను తీసుకవచ్చాడు.

ఇంకా మేమక్కడే ఉండడం క్షేమం కాదని పార్టీ మాకొరకు చియావొవాన్‌లో ఒక బొగ్గుల దుకాణం పై అంతస్తులో ఒక గది అద్దెకు తీసుకున్నది. నేను అక్కడికి వెళ్లి సహాయ సమితి (Relief Committee) ఇన్-చార్జి చాంగ్‌ను కలుసుకోవాలి. ఈ సమితి మరో సభ్యుడు కామ్రేడ్ చెన్‌కు ఒక బియ్యం దుకాణం ఉంది. నా రెండవ కొడుకు యింగ్‌చీన్ ఇతని దగ్గరనే పనికి కుదిరాడు. నేను హోన్యాంగ్‌లోనే ఉండి మేము ఉన్న బజారుకు దగ్గరలోనే ఒక చిన్న సిగరెట్ల దుకాణం తెరిచాను. మా పని రహస్య పత్రాలు వ్రాయడం, సమాచారాలు అందజేయడం, అరెస్టయిన కామ్రేడ్లకు దుకాణం సూచీగా చూపి వారిని పోలీసుల బారినుండి రక్షించడం. లి-యాన్ లేని కొరత బాగా బాధింపసాగింది. ప్రతి సాయంత్రం దుకాణం మూయటానికి బరువైన తలుపులు ఎత్తడం, గొళ్లాలు బిగించడం పెన్-వెన్‌కు నాకూ ఎంతో బాధగా ఉండేది. మళ్లీ ఇంతపనీ రెండవరోజు తెరచేటప్పుడు కూడా చేయవలసి ఉండడంవల్ల ఎంతో భారంగా ఉండేది. లి-యానే మాతో ఉంటే ఈ పనంతా చిటికెలో చేసేవాడు. కాని వాడు వచ్చే అవకాశం లేదు. వాడుంటున్న ప్రెస్ యజమాని ఒట్టి తాగుబోతు, జూదగాడు. డబ్బు పోగొట్టుకున్నప్పుడల్లా పనివాళ్లమీద కోపం వెళ్లగక్కేవాడు. వాడి కోపానికి లి-యాన్ గురికావలసి వస్తుందేమోనని తరచు బెంగపడేదాన్ని. నేనొకసారి వాణ్ణి చూడ్డానికెళ్లాను. అనుకున్నదానికంటె ఎంతో ఉత్సాహంగా ఉన్నాడు.

"వాగురించేం బెంగపడకమ్మా, నా సంగతి నేను చూసుకోగలనులే. ఒకసారి నన్ను ప్రింటింగ్ రోలర్‌తో కొట్టవచ్చాడు. కర్రతో ఒక్కటి గట్టిగా పెట్టి బజారులో కురికి "అయ్యో, అందరూ చూడండి. మా యజమాని తాగి, పనివాళ్లను కొడుతున్నాడు" అంటూ అరిచాను. అప్పుడే ఒక పోలీసువాడటునుండి పోతున్నాడు. వాడి

నుండి తప్పించుకోటానికి త్సాయి వాడికొక సారాసీసా కొనియివ్వవలసి వచ్చింది" అంటూ లి-యాన్ పడిపడి నవ్వుతూ చెప్తున్నాడు. "ఒకనాడు ఒక పనివాణ్ణి కొట్టాడు. 'నీ కొడుకైతే అట్లాగే బాదుతావా? నువ్విలాగే మమ్మల్ని హింసించావంటే యీ కాగితాల కుప్పలకు నిప్పంటిస్తాం. అంతటితో నీ యజమానితనం గిజమానితనం చెల్లు! మమ్మల్ని జైలులో పెట్టేవాడు కూడా ఉండడు. మేమందరమూ 18 ఏండ్లకు లోపు వాళ్లమే తెలుసా?' అని అరచాను. అప్పటి నుండి బుద్ధిగానే మెలుగుతున్నాడు. హోఁ!.... నాన్న అన్నది నిజమే: 'మనిషి తన పరిసరాల్ని మార్చగలడు!' "

నేను బాగా నవ్వసాగాను.

"పిల్లలందరూ ఎట్లా ఉన్నారు? నాకెప్పుడూ వాళ్ల గురించిన యోచనే!"

నాచుట్టూ చేతులువేసి కౌగలించుకున్నాడు. ఇంకా అవే కొంటె చేష్టలు.

'ఆ.... బాగానే ఉన్నారు.' అకస్మాత్తుగా చాంగ్‌హోవాతో మాట్లాడిన మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి. "అబ్బాయి, నేను చదవడం, వ్రాయడం నేర్చుకుంటున్నానిప్పుడు తెలుసా? నీవూ విశ్రాంతి సమయాల్లో చదువుకోవాలి. ఆటపాటల్తో సమయం వ్యర్థం చేయకు. ఈమధ్య ఏమైనా చదువుతున్నావా?" అన్నాను.

'ఆ.... మిగతా పనివాళ్లకూ నేనే చదివి వినిపిస్తుంటాను' అన్నాడు. కొద్ది క్షణాలాగి—

'నీవేదో చెప్పబోయి ఆగావేం, ఏమిటి?' అన్నాడు.

ఏదో సాకుచెప్పి తప్పించుకున్నాను, కాని పోలీసు వాళ్లతో జరిగిన రగడ గురించి ఏమి చెప్పలేదు.

క్కొద్దిరోజుల్లోనే హాంకౌ బియ్యపు దుకాణం యజమాని కామ్రేడ్ చెన్‌ను అరెస్టు చేసి దుకాణం మూసేశారు. యింగ్-చీన్‌ను కూడా నిర్బంధించారు పోలీసులు. సహాయ సమితికి కలిగిన ఈ ఇబ్బందితో నేను సిగరెట్ల దుకాణం మూసివేసి ప్రచ్ఛన్నంగా ఉండవలసి వచ్చింది. ఏదో విపత్తు వాటిల్లుతూనే ఉంది. సమితి నిర్వాహకుడైన కామ్రేడ్ చాంగ్‌కూడా ఉడుకెత్తిపోయాడు. ఇక షాంఘైకి తరలిపోవాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. నన్నూ పెట్టేబేడా సర్దుకొని సిద్ధంగా ఉండమన్నాడు.

హాన్యాంగ్‌తో నాకు విడదీయరాని బంధమేర్పడింది. నా భర్తనిక్కడే సమాధి చేశారు, యింగ్-చీన్‌ను పోలీసులు పట్టుకున్నారు. అసలు వాడెక్కడున్నాడోకూడా తెలియలేదు, ఎంతైనా విప్లవ కార్యక్రమమే ముఖ్యమైంది కనుక పోక తప్పలేదు. అన్నీ సిద్ధం చేసుకుని లి-యాన్‌ను చూడబోయాను.

"నేను షాంఘై వెళ్లాలి. నీ తమ్ముణ్ణి చూసుకో. వాణ్ణి వదలివెట్టగానే మీరిద్దరూ షాంఘై వచ్చి నన్ను కలుసుకోండి."

లి-యూన్ జవాబేమీ చెప్పలేదు. మౌనంగా, ప్రశాంతంగా ఉన్నాడు.

"నువ్వు దిగులు పడకమ్మా. నాకే భయమూలేదు. యింగ్-చీన్‌కే ఏమైనా అవుతుందేమోనని భయం. కొద్దిరోజుల్లోనే వచ్చి కలుసుకుంటాం నిన్ను. ఏదీ డబ్బివ్వు టికెట్ కొనుక్కొస్తాను. ఆ ఇబ్బంది నువ్వేమి పడతావు" అన్నాడు.

లి-యూన్ ప్రతి విషయములోను విమర్శనాత్మకంగా ఉంటాడు. అన్నీ తండ్రి పోలికలే ననుకున్నాను. ఆ సాయంత్రం చీకట్లో పిల్లల్ని వెంటబెట్టుకొని మై-షెంగ్ సమాధి దగ్గరికి వెళ్లాను, ఆఖరిసారి వీడ్కోలు చెప్పడానికి. తరువాత టార్టస్ గుట్ట ఎక్కాము. వెన్నెల్లో ఎల్లోకేన్ టవర్ రూపం యాంగ్‌ట్సీ నదిమీదుగా అస్పష్టంగా కనిపించింది. మా కెంతో దిగువన నీరు గలగల ప్రవహిస్తున్నది. "నీవు పైకివెళ్లిన కొద్దీ దృష్టి విస్తరిస్తుంది" అన్న కామ్రేడ్ చాంగ్‌హావొ మాటలు గుర్తుకొచ్చాయి. అతణ్ణి మళ్ళీ ఎప్పుడైనా కలువగలనా అని అనుకున్నాను.

10

షాంఘైకి వుహాన్‌కు ఎన్నో విషయాల్లో పోలిక ఉంది. వాంగ్‌పూ నదిలో వివిధ వర్ణాల జండాలతో విదేశపు ఓడలు ఉండేవి. ఒడ్డునానుకుని లెక్కలేనన్ని సుందర భవనాలు, విదేశభాషల్లో పేర్లురాసిఉన్న బోర్డులతో ఉన్నాయి. గిడ్డంగులు, రేవు బిల్డింగుల గోడలపైన మీసాలున్న ఒక జాపాన్‌వాడి పెద్ద హాస్య చిత్రం (caricature) 'జింటాన్' అని ఒక మందు అడ్వర్టయిజ్‌మెంటుకు ఉంది.

రేవు గేట్లదగ్గర విదేశీ పోలీసులు ఆకొన్న పులుల మాదిరిగా అటుయిటూ పోతున్నవారివైపు చూస్తున్నారు. షాంఘై నిజంగానే సామ్రాజ్యవాదులు, వారి తొత్తు కుక్కలు ప్రజలపై అధికారం చలాయిస్తుంటే అచ్చంగా వుహాన్‌లాగానే ఉంది. "కమ్యూనిస్టులను తుడిచిపెట్టడం ప్రతివారి కర్తవ్యం!" అని నగరం నదిబొడ్డునఉన్న బోర్డు మమ్మల్ని ఆకర్షించిన మొదటి విషయం. ఒక భవనంమీద చాల ఎత్తున యూనిఫాంలో ఉన్న చాంగ్ కై-షేక్ చిత్రం క్రిందఉన్న అన్ని బోర్డులకూ వ్యాఖ్యానంలా ఉంది.

"అమ్మకం! వస్తువుల విలువకంటే తక్కువ ధరకే అమ్మకం!"

"ఒక వస్తువు కొంటే ఒక వస్తువు ఉచితం!"

బజార్లన్నీ జనసమ్మర్దంగానే ఉన్నాయి, కాని దుకాణాల్లో మందేలేరు. అకస్మాత్తుగా పోలీసువాళ్ల ఈల కీచుమంటుంది. ఎవడో జేబుదొంగను వెంటాడ్తూ లేదా ఎవడో

దిక్కులేని బిచ్చగాడు కారు చక్రాలకింద పడిన చప్పుడు. తరువాత బాగా ముస్తాబైన ముఖాల్తో ఇంతింత ఎత్తు టోపీలు పెట్టుకొని డ్రమ్ములు కొడ్తూ తాళాలు వాయిస్తూ "అమ్మకం పెంచే వాళ్ల దళం" గోల. ఎవడో నల్లమందు భాయీ బిచ్చగాడొక్కడు "అమ్మా, జాలిదలచండి దొరసానీ" అంటూ నా వెంటపడ్డాడు. పెన్-పెన్ భయపడింది. నన్ను కరచుకొని నడవమని తొందరచేసింది. ముందుకైతే నడిచాను కాని ఆ గుంపులో చిక్కుకున్నాను. పైనున్న Sincere Department Store (నమ్మదగిన ప్రభుత్వ దుకాణం) నుండి కరపత్రాలు పడుతూంటే అందరూ ఆగి అరుస్తున్నారు.

అదీ షాంఘై అచ్చం వుహాన్‌యే. నిరంకుశుల పరిపాలన ఒకపక్క. వీరుల సమరం మరో పక్క!

మేమొక సత్రంచేరి ఆ రాత్రికి ఉండే ఏర్పాట్లు చేసుకునేసరికి చీకటిపడింది. తలా రెండు టైళ్లు (Tiles - వేయించిన కేకులు) తిని కొంచెం వేడినీరు మాత్రం తీసుకున్నాం. పిల్లలు బాగా అలసి తొందరగానే నిద్రపోయారు, నేను వెంటనే పార్టీవాళ్లను కలుసుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నాను.

"అమ్మా, నువ్విక్కడే ఉండి పిల్లల్ని చూస్తూఉండు. నేనట్లా వెళ్లొస్తాను కొద్దిసేపు" అని పెన్-పెన్‌తో అన్నాను.

"నాకు భయమైతుందే!" ఒంటరిగా ఉండాల్సి వస్తుందనే భయంతో కళ్లనీళ్ల పర్యంతమై అన్నది. బహు విచిత్రమైన పిల్ల. ప్రతి చిన్న విషయానికి బెదురుతుంది.

"ఇదేమి పిల్లతనం, ఇంతవయసొచ్చికూడా!" కొంచెం కోపంగానే అన్నాను. "నువ్వునాతోవస్తే తమ్ముడు ఒంటరివాడవుతాడు, అది బాగుంటుందా చెప్పు?"

అక్కగా తన బాధ్యతలనది ఎరుగునని నాకు తెలుసు. నా మాటల్తో కొంచెం శాంతించింది.

"అయినా నేనెంతసేపు పోతానని. కావలిస్తే తలుపుకు తాళంవేసి దీపం ఉండనివ్వు."

"ఇక్కడ ఎలుకలున్నాయే"

"బయటికొస్తే చంపు" అని నవ్వుతూ అన్నాను. "నన్నాపకు. తొందరగా వస్తాగా."

వాంగ్ శ్రామికుల బజార్లో ఉన్నాడు. అతని ఇంట్లోవాళ్లందరూ ఒక బట్టల మిల్లులో పనిచేస్తున్నారు. నేనతడి ఇల్లు కనుక్కొని వెళ్ళేసరికి తాగుతున్నాడు,

"పరిస్థితి ఏమాత్రమూ బాగాలేదు" ఒకపక్కకువెడ్తూ నిరుత్సాహంగాఅన్నాడు. "సంస్థలో కొందరు ద్రోహులుచేరి అన్నీ విచ్ఛిన్నం చేస్తున్నారు. ఎన్నో రోజులుగా పార్టీ వాళ్ళను కలుసుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నాను. కాని ఇంతవరకూ సమయముకలిసి రాలేదు. అసలు మళ్ళీ వుహాన్‌కే తిరిగిపోదామా అనుకుంటున్నాను. కాని నువ్వొ వచ్చేశావు."

కార్యక్రమాలు కొనసాగించవచ్చుకదా అని వచ్చిన నాకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. పరిస్థితులిట్లా మారుతాయని ఊహించలేదు. ఈ ద్రోహులను కాల్చిచంప!

"అయితే ఏంచేద్దాం?" ప్రశాంతంగా అన్నాను.

"ఏముంది, పరిస్థితులెట్లా ఉంటాయో వేచిచూడడమే!"

"'వేచిచూడడమా' అంటే?" కోపంగానే అన్నాను. "ఆ విషయంలో నువ్వు పొరబడుతున్నావనుకుంటాను. కామ్రేడ్! విప్లవం వేచిచూడదు."

"పరిస్థితులను నేను తేలికగా తీసుకుంటున్నాననుకుంటున్నావా?" ఏదో అకారణంగా నిందించినట్లుగా అన్నాడు. "నిన్ననే చాలా రోజులుగా సంబంధము ఉన్న ఒక వ్యక్తిని కలువడానికి వెళ్లాను. నన్నుకలువడానికొస్తానన్నాడు, కాని వాడు చక్కగా పోలీసులకు వెళ్ళి చెప్పాడు నేను అక్కణ్నించి వచ్చినవెంటనే. ద్రోహి! ఏదోతప్పుడు అడ్రెస్ ఇవ్వబట్టిగాని లేకపోతే నువ్విట్లా కోప్పడడం చూడడానికి ఇక్కడ ఉండేవాణ్ణే కాదు."

"పరిస్థితులట్లాఉంటే, నాదే పొరపాటు. క్షమించు- కాని మనం వీలైనంత తొందరగా కార్యక్రమం ప్రారంభించడం ముఖ్యం. ఏమీ చేయకుండా చేతులు నలుపుకుంటూ కూర్చోడానికి వీలులేదు."

"అదినాకు తెలుసు"చేయివూపుతూ అన్నాడు "అది సరేగాని, ఎక్కడవున్నావు?" సత్రంలో ఉంటున్నానన్నాను.

"రేపైతే ఒక గదిచూస్తాను; ఒక ఉద్యోగంకూడా. లేకపోతే గడవదుగా."

"తిండిగురించి చింతపడకు. నేనీఊరికి కొత్తదానైనాఏదోఒకటి సంపాదించుకోగలను. అయితే నువ్వు మొదట చేయవలసినది పార్టీని కలవడం."

కొద్దిదూరంనడిచానో లేదో చాంగ్‌వచ్చి కలిశాడు.

"నేనూ కొద్దిదూరం వస్తాను నీతో."

"నీకెందుకాశ్రమ, నాకు దారి తెలుసు."

"బాగా చీకటిపడింది. పైగా ఒంటరిదానివి. ఎవరైనా మీదపడి దోచుకున్నా దోచుకుంటారు."

అప్పటికి బాగా చీకటిగాఉంది. చలికూడా ఉంది. చాంగ్ ఉత్సాహంగాఉన్నట్టున్నాడు. దొంగలు ప్రజలనెట్లా దోచుకుంటున్నదీ కథలు కథలుగా చెప్పాడు. షాంఘై దొంగలు దోపిడీని 'పందితోలుదీయడం' అంటారు. చలికాలంలో ఫర్ లేదా మంచి దుస్తులు తొడుక్కున్నవాడెవడైనా తోలుదీయవలసిన 'పందే'. నిజంగా ధనికుడైనవాడు "కసాయివాని" కుటుంబం బట్టకు పొట్టకు చాలరోజులవరకు సరిపోయేవాడు. దొంగలకు బలిసినవాడు బక్కవాడు, ఆరోగ్యవంతుడు రోగి, ఎదురుతిరిగేవాడు లొంగేవాడు అనే విచక్షణలేదు. సంగతులన్ని వింటుంటే నా వెంట్రుకలు నిక్కబొడుచుకున్నాయి.

"ఇక్కడ లక్షలాది నిరుద్యోగులున్నారు. వాళ్లందరూ ఎట్లాబతకాలి?" ఇట్లా చెపుతూ రౌద్రుడైపోతున్నాడు చాంగ్. "దీనికంతటికీ ఒకటే పరిష్కార మార్గం– దోచుకోవడం పరస్పరం మోసగించుకోవడం. లేకపోతే చచ్చినట్టు ఉపవాసం ఉండాలి. ఈ సాంఘిక వ్యవస్థ నానాటికీ బీదవాళ్ళను దొంగలుగా మారుస్తుంది. ధనికులేమో ఇంకా ఎక్కువ పోలీసురక్షణ, ఎక్కువ దొంగల అలారంలు కావాలనీ గోలపెడ్తున్నారు. హుం.... ఏంప్రపంచం!"

నాతో ఇంటివరకూ వచ్చాడు. వెళ్లేటప్పుడు, "నేనేదో వింతగా ప్రవర్తిస్తున్నాననుకోకు. నా మనసంతా వికలమైపోయింది. నాకేదీ రైటనిపించడంలేదు"అన్నాడు.

ఆయన భావాలు నాకర్థమయ్యాయి. కాని సణగడంవల్ల ఏంప్రయోజనం అనేదే నా అభిప్రాయం. కోమింటాంగ్ పరిపాలనలో అంతకంటే ఏమాశించగలం? పరిస్థితులను చూసి కోప్పడితే సరిపోదు. చేయవలసింది ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టడం. ఆశించినదానికోసం చేసే పోరాటంలో కలవరపడడం ప్రమాదకరం.

"ఎలాగైనా నువ్వు పార్టీని కలుసుకొనే ప్రయత్నం చేయడం మంచిది. ఆ.... 'వేచిచూడడం'అనే ధోరణితో వాయిదా వేయడంవల్ల ఒరిగేదేమీలేదు"అన్నాను.

"నువ్వు ఎంత పట్టుదలగలదానివో చెప్పగా వినడమేకాని ఇప్పటికిగాని అర్థం కాలేదు. రేపెవరినైనా అటు పంపుతాను"అన్నాడు.

చివరికి ఎలాగో పార్టీని కలవడం జరిగింది. కాని ఉద్యోగం దొరకడం అనుకున్నంత సులువు కాలేదు. ఎన్నో రోజులు వేచిఉండవలసి వచ్చింది. పెనం మీది చీమల మాదిరి ఆదుర్దాతో చాంగ్‌ను కలవడానికి వెళ్లాను వెంటనే. అతడు ఇంట్లో సోమరిగా ఉండడంచూసి చాల కోపం వచ్చింది.

"ఏమైనా సమాచారం వచ్చిందా ?" అన్నాను.

"అంత ఆవేశపడకు- పార్టీ కొంచెం వెనుకముందులుగా ఉద్యోగం సంపాదించి పెడ్తుందిలే నీకు" అని సమాధానమిచ్చాడు.

నాదగ్గరఉన్న డబ్బంతా ఖర్చయిపోయింది. చాంగ్ మేముండడానికో చిన్న గది చూసిపెట్టాడు. పెన్-పెన్‌ను నన్ను నూలు మిల్లులో పనిచేయమని సలహా యిచ్చాడు. అందుకు నేనొప్పుకున్నాను.

"నేనిక్కడి శ్రామికులను కలువగలిగితే పార్టీ కొరకు ఏమైనా చేయగలను" అని నాలోనే అనుకున్నాను.

చాంగ్ కుటుంబీకులు నాకు అవసరమైన సూచనలిచ్చారు. నేను మరునాడే ఒక నూలు మిల్లులో పురిపెట్టే భాగంలో చేరాను. పెన్-పెన్ హో షెంగ్ బట్టలమిల్లులో అప్రెంటిస్‌గా చేరింది. చిన్నపిల్లలను పొరుగువాళ్ల ఇంట్లో వదిలి పొద్దున్నే ఒకరొట్టె కట్టుకొని పనిలోకి వెళ్లేదాన్ని.

"నేను పనిలోకెళుతున్నాను- అక్కయ్యతో పోట్లాడకు" అని చి-హోతో అనేదాన్ని.

"ఆమె ఏమన్నా అన్నా కూడానా ?"

"అదే మంచిది" అంటూ హెచ్చరించేదాన్ని.

పెన్-పెన్, నేను ప్రతిరోజు పొద్దుటి నుండి చాలా రాత్రి అయ్యేవరకు పని చేస్తూనే ఉండేవాళ్లం. రాత్రిళ్లు పెన్-పెన్ గూడలు నొప్పిపెడ్తున్నాయనేది. కాళ్లు వాచి నొప్పిపెట్టేవి, మంచంమీద పడి "అమ్మా, ఇక నేను ఎంతమాత్రం తట్టుకో లేనే" అంటూ ఏడ్చేది.

నేనాపిల్లమాటలు నమ్మాను. ఆరోజుల్లో పిల్లలు రోజుకు పన్నెండు గంటలు పనిచేయాలి. అందులోనూ పెన్-పెన్ మిషన్ అందే అంత ఎత్తు లేకపోవడంవల్ల రోజంతా ఒక స్టూల్‌మీద మునిగాళ్ళమీద నిలబడేది. అసలు అంతసేపు పనిచేసినతరువాత పెద్దవాళ్ళే దూదిపింజమాదిరి దుర్బలంగా అయ్యేవాళ్లు, ఇంక పిల్లల విషయం చెప్పేదేముంది. చూసిన ప్రతిసారీ కాళ్లు ఎర్రగా వాచిఉండేవి. నా మనసు విలవిల లాడేది. దుకాణానికెళ్ళి కొంచెం వేడినీళ్లుతెచ్చి కాపేదాన్ని.

"నీ ఆకారంచూసుకోవే చిన్నదానా, ఇంత నాజూకైతే ముందు ముందు ఎట్లా బతుకుతావే" అంటూ పరిహాసం చేసేదాన్ని.

దానికి సమాధానంగా కన్నీళ్లు కార్చేది. చివరికి ఏడుస్తూనే నిద్రపోయేది. అప్పటికీ మూలుగుడు తగ్గేదికాదు.

తరువాత పరిస్థితి మరీ దిగజారింది. ఫోర్మన్‌కు లంచం యివ్వడానికి డబ్బు లేకపోయింది. దాంతో నెలతిరక్కముందే ఉద్యోగంనుండి తీసేశారు. ఉద్యోగం పోయిందని విచారంకాదు. విప్లవకార్యక్రమం కొనసాగించడానికున్న ఈ ఒక్క ద్వారమూ మూతపడెనే అన్నదే బాధ. ఇంటికొచ్చేసరికి తాళం తీసి ఉంది; దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. ఏదో ప్రమాదం ముంచుకొచ్చిందనుకొని పరుగెత్తసాగాను. కాని నా అడుగులచప్పుడువిని తలుపు భళ్ళున తెరుచుకుంది. ఇంట్లో ఉన్నది లి-యాన్ యింగ్-చీన్‌లు. ఉరికివచ్చి ఒళ్ళోవాలారు "అమ్మా, అమ్మా"అని ఏడుస్తూ.

"సరే, సరే, నన్ను పడేసేరు"అన్నాను. వాళ్లను గట్టిగా పట్టుకున్నాను. అందరమూ లోపలికివెళ్లాం. నేను సంతోషంపట్టలేక ఏడ్చాను.

"ఊఁ... అయితే, ఇక్కడికెట్లావచ్చారు."

"ఓడలో దాక్కొనివచ్చాం. ఒక్కపైస ఖర్చుకాలేదు"అన్నాడు లి-యాన్ ఉత్సాహంగా. "మేము సరకుల అరలోనికి దూరుకున్నాం. అక్కడ పూర్తిగా కుక్కినట్లుగా ఉంది సామాను. అందుకే యింగ్-చీన్ గాలికోసకు అప్పుడప్పుడు డెక్‌మీదికివెళ్లాడు. తరువాత అక్కడనేపడి నిద్రపోయి పట్టుబడ్డాడు. వాడిదగ్గర డబ్బేమీలేకపోవడంతో వాణ్నేమీ చేయలేకపోయారు. మొత్తానికి బలే ఆనందంగా గడిచింది."

"ఏమిటీ, నువ్వంత నిర్లక్ష్యంగాఉన్నావా!" అన్నాను నవ్వుతూ.

"అవునుమరి, నాకు నిద్రముంచుకొచ్చింది"అన్నాడు.

ఈ పిల్లలది పరస్పర విరుద్ధమైన తత్వం. ఒకడు వాగుడుకాయైతే మరొకడు ముని. చిన్నపిల్లలుగాఉన్నప్పుడు పెన్-వెన్ అంతా కలిసే పడుకునేవాళ్లు. వాళ్లదాన్ని బాగా ఏడిపించేవారు. అది 'అమ్మా, అమ్మా', అని ఏడవడంతో నేను రంగంలోకి దిగేదాన్ని. లి-యాన్ దుప్పటికిందనక్కి 'ఇక నేను అట్లాచేయను' అంటూ మొత్తుకునేవాడు. యింగ్-చీన్ నా కండ్లలోకి మొండిగా చూసేవాడు. తన్నడమంటూ జరిగితే, యింగ్-చీన్ బాగా తన్నులుతినేవాడు. అయినా వాడు మారలేదు.

"చెప్పరా చెప్పు, బియ్యం దుకాణంలో ఏంజరిగింది?"అని అడిగాను యింగ్-చీన్‌ను.

"ఏమీ జరుగలేదు పెద్దగా; వాళ్లు పోనిచ్చారు, నేను వచ్చేశాను, అంతే"అని సమాధానం.

పిల్లలిద్దరితో మాటల్లోమునిగి అసలుగదిలో చి-హో ఉన్నసంగతే మరచాను. నిర్లక్ష్యపరచబడుతున్నాననే భావంతో నా దృష్టినాకర్షించడానికి ప్రయత్నించాడు.

"అమ్మా, అన్నం మెత్తబడుతోందే"అన్నాడు.

వాడిమనసులోని భావం పసిగట్టి ఎత్తుకొని కౌగలించుకున్నాను.

"లి-యాన్, పొయ్యిమీదినుండి అన్నం దింపురా, చి-హో చెప్పబట్టిగాని లేకపోతే మాడిపోయేదే. ఏం నాన్నా, ఏడ్చావా నువ్వీవాళ" అన్నాను.

చి-హో తలతిప్పాడు. తానారోజు అక్కకొరకు చేసిన బొమ్మ టెలిస్కోప్ గురించి చెప్పాడు. మరి కొద్దిసేపట్లో పెన్-వెన్ వచ్చింది. ఇన్నాళ్లకు మళ్ళీ మొత్తం కుటుంబం వాళ్లం భోజనానికి కూర్చున్నాం. నాకెన్నడూ కలగనంత సంతోషం కలిగింది. పిల్లలనందరినీ మంచంమీద పడుకోబెట్టి నేను మాత్రం నేలమీద ఒక బొంత పరచుకున్నాను. లి-యాన్ నా దగ్గరనే పడుకుంటానని మారాం చేశాడు. అందరూ నిద్రపోయిన తరువాత నాతో నెమ్మదిగా మాట్లాడాడు.

"పరిస్థితులన్నీ ఎట్లా ఉన్నాయమ్మా?"

"ఏం, నీకు కనబడటంలేదూ....?"

"అహఁ....నేననేదదికాదు. మళ్ళీ హోన్యాంగ్‌లోలాగా ..."

వాడి ప్రశ్నతో నాలోమళ్లీ ఆలోచనలు రేకెత్తాయి: నిద్రపట్టలేదిక. మళ్ళీ విప్లవ పోరాటంలో దూకాలని హృదయపూర్వకంగా కోరుకున్నాను.

11

కుటుంబమంతా మళ్లీ ఒకచోట చేరింది.

మేమున్నచోటికి దగ్గరలోనే హూనాన్ ఎంబ్రాయిడరీ అమ్మే దుకాణముంది. నాకు తెలిసినంతవరకు కుట్టుపని ఏమంతనేర్పుగా జరగడంలేదు. నేను వేరేవమీ చేయడంలేదు కనుక ఆ దుకాణంనుండి ఏమైనా చిల్లరపనులు సంపాదించాలనుకున్నాను. వెళ్లి దుకాణదారులతో మాట్లాడాను. స్లిప్పర్లు, కాలర్లు, లేసులు యింటివద్ద కుట్టమని యిచ్చారు. దగ్గరలోనే ఉన్న దర్జీదుకాణాలనుండికూడా అంచులు కుట్టడం, గుండీలు కుట్టడంలాంటి పనులు సంపాదించగలిగాను. రాబడి తక్కువైనా, మా నిత్యఖర్చులకు సరిపోయేది.

రోడ్డు కావలివైపు ఒక చాకలిమనిషి వుంది. బియ్యందుకాణానికిపైనఉన్న ఆమె ఇంటి కిటికీ సరిగ్గా మాగదికి ఎదురుగా ఉంది. ఒకనాడు నాతో బాతాఖానీ వేయడానికొచ్చిందామె.

"ఏదైనా ఫ్యాక్టరీలో ఉద్యోగం చూసుకోగూడదూ? ఇంతకంటె ఎక్కువ సంపాదించవచ్చు" అన్నది.

"నన్ను తీసుకోరు."

"నేను ౯వ నంబరు షెన్సిన్ బట్టల మిల్లులో పనిచేసే వాంగ్ అనే ఇంజనీర్ ఇంట్లో బట్టలుతుకుతాను. ఆయన ఎప్పుడూ అందరికీ సహాయంచేస్తాడు. ఆయన్ని 'మంచిమనసుగల యజమాని' అంటుంటారు. నువ్వు ఆయన్నుకలిస్తే ఏమైనా సహాయం చేస్తాడనే నా నమ్మకం. పైగా అతడూ మీరాష్ట్రంవాడే."

నాకాఅభిప్రాయం నచ్చింది; జీతం ఎక్కువ దొరుకుతుందనికాదు. మిగతాపనికి ఎంతైనా అవకాశం దొరుకుతుందని. లి-యాన్‌కుకూడా అలాగే అనిపించినట్లుంది.

"అవును. ఇద్దరమూ కలిసిపోదామే అమ్మా," అన్నాడు.

వెంటనే ఇంజనీర్ వాంగ్‌ను చూడబోయాం. ఆయన చాల దయగలవాడు. ముసలి; తలనెరిసిందిబాగా. నేనూ హునాన్ నివాసినేననితెలిసి చాల సానుభూతి చూపాడు. తమ ఫ్యాక్టరీలోపని చాల కష్టమనీ, నేను తట్టుకోలేకపోవచ్చుననీ అన్నాడు. నేను ఇంటిదగ్గరే వంట, బట్టలుతకడంపని చూసుకుంటూ పిల్లల్ని ఫ్యాక్టరీపనికి పంపడం మంచిదని సూచించాడు. లి-యాన్ చురుకుగా వెంటనే అందుకున్నాడు.

"చాల బాగుంది. అయితే నా విషయమేమంటారండి?"

"హుం.... నీ వయసెంత బ్బాయ్?"

"పదిహేను ... చాల బలంగా ఉన్నానులెండి!"

"ఎన్ని సంవత్సరాలు చదువుకున్నావ్?"

"ఐదు"

ఇంజనీర్ వాంగ్ తృప్తిచెందినట్లు కనిపించాడు.

"సరే; రేపు వచ్చి కలువు. నీ పుస్తకాలూ తెచ్చుకో. నీ చదువులో సాయం చేస్తాను." లి-యాన్ భుజం నిమురుతూ నావైపుతిరిగి

"అబ్బాయి చదువు ఆపి చాల పొరపాటుచేశావు. తెలుసా?" అన్నాడు.

పరిస్థితి నేనూహించినదానికంటె ఎంతో మెరుగ్గావుంది. లి-యాన్‌కు ఉద్యోగం దొరికిందికదాఅని సంతోషించాను. వాడి ఉత్సాహం చెప్పతరమేకాదు. దారిపొడుగునా గెంతుతూ నడిచాడు. అకస్మాత్తుగా నన్ను మోచేత్తోపొడిచి తగ్గుస్వరంలో అన్నాడు:

"అమ్మా...... ....చూడు!"

మెయిన్ బజార్లోఉన్న పార్క్ గోడమీద ఒక నినాదం రాసిఉంది. అప్పుడే రాశారు. ఇంకా రంగుకూడా ఆరలేదు. అది ఇట్లాఉంది: "కోమింటాంగ్ విప్లవ ప్రతీఘాతుకులు ముర్దాబాద్!"

మిగతా కామ్రేడ్లంతా వచ్చిన అవకాశాన్ని జారవిడుచుకోకుండా శత్రువుకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం సలుపుతూంటే నేనూరికేనే చూస్తూఉన్నానని బాధపడ్డాను.

లి-యాన్ ఫ్యాక్టరీలో పనైతే చేస్తున్నాడుగాని, వాడికి తృప్తిగాలేదు వాడు నీళ్ళు తెచ్చివ్వడం, ఊడవడం ఇంకా గుమస్తాలుచెప్పే చిన్న చిన్న పనులుచేసే చప్రాసి. ఇంజనీరువాంగ్ వాడికి వీలైనంత సులువైన ఉద్యోగం యిప్పించాడు.

"హుం నేనో బంట్రోతులాగా పనిచేస్తున్నాను, అంతే. ఆ గుమస్తా వెధవలు సజీవమైన బట్టలపోగులు, ఇంతమాత్రపుగాలివీస్తే తుమ్ముడు, దగ్గుడు, మూగివాళ్లు, చెవిటివాళ్లు ఎట్లా ప్రేమించుకుంటారనో, ఎండ్రకాయలు ఎట్లా ముక్తిపొందుతాయనో చర్చించుకుంటారు దినమంతా. చెత్త!"

తరువాత మెకానిక్కుల వర్క్‌షాప్‌కు మార్చారు అప్రెంటిస్‌గా.

"అదే నాకు తగినది."అన్నాడు వాడు. 'నిజమైన శ్రామికుడు, పని యెంతటి కష్టమైనా సంతోషంగా ఉంటాడందులో. అంతగా పని లేనప్పుడు పెట్టుబడిదారును తిడ్తూనో, ఫోర్మన్‌తో జగడమాడుతూనో కాలంగడపవచ్చు, మొత్తానికి బలేవినోదంగా ఉంటుందిలే."

వాడికి క్షయవచ్చినట్టు నేను కనిపెట్టలేకపోయాను. ఇంటికి వచ్చేసరికి ముఖం ఎర్రగావుండేది; జ్వరంతో కండ్లు తెరవలేకపోయేవాడు. అయినా వాడు నిరుత్సాహ పడలేదు. తలకొక తడితువాలుచుట్టుకొని పిల్లలతో ఆడుకొనేవాడు. వాడింట్లోఉన్న ఏ క్షణమూ నిరుత్సాహంగాలేదు. రాత్రి అన్నంతినగానే ఏ వార్తాపత్రికో, పుస్తకమో చదువుకుంటూ కూర్చునేవాడు. అలసిపోతే మెలకువగా ఉండాలని నిలబడి పెద్దగా పైకి చదివేవాడు

నిద్రపోవడానికిముందు 'మొత్తానికి ఈరోజు వ్యర్థంచేయలేదు' అనేవాడు. మరు క్షణమే ఎవరికో ఉత్తరం రాయాలని జ్ఞాపకంవచ్చి లేచి కూర్చునేవాడు.

"ఇకచాల్లే పడుకో. జీవితమంటే విసిగిపోయావాయేమిటి; ఇట్లా చేస్తున్నావు?" అని కోప్పడేదాన్ని.

(సశేషం)

సబ్‌కాబరీ నక్సల్‌బరీ

సింహాద్రి

వర్గశత్రు నిర్మూలన చెప్పినవాణ్ణి
వర్గ శత్రువు నిర్మూలించడం వర్గ న్యాయం

రాజీలేని పోరాట సిద్ధాంతం నిర్వచించి
నక్సల్‌బరీ, శ్రీకాకుళం, ముషాహరీ అడవుల్లో
కలకత్తా నడివీధుల్లో
ఎర్ర భయం సృష్టించిన
ఒక ప్రపంచ నూతన మానవ ఆలోచనను
ఎంత పిరికిగా
దేవకీ ప్రసవాలను చిదిమేసిన కంసునంత వెర్రిగా
చంపేసింది యీ వ్యవస్థ !

అతనికి పక్షపాతం, పీడిత ప్రజలపట్ల.
అతనికి నిరంతరం ఊపిరితిత్తుల ఎగసన, ఆందోళన
దగాపడిన అధోజగత్ తమ్ముళ్ళకొరకు.
అతనికి నిద్రలేదు— ఈ గడ్డమీద
నూతన ప్రజాస్వామ్యం ఎర్రజెండా ఎగిరేదాక.
అతడు
ఉద్యమాన్నే ఆక్సిజన్‌గా స్వీకరించి బతికినవాడు.

ఈ వ్యవస్థ తనకున్న రోగాలనన్నింటినీ
అతని శరీరానికంటించి,
అతణ్ణి చంపి
తన గోతి తానే తవ్వుకున్నది.

ఆలోచనలను అరెస్టుచేయగలిగిన నాడుకాని
చారుమజుందార్ చచ్చిపోడు.
చారు సమతా సుందర ఆలోచనా
అమరుడు మా కామ్రేడ్ !
అతనికి నా లాల్‌సలామ్.

47 లో నా వయస్సు 25

చెరబండరాజు

47 లో నా వయస్సు 25
ఆనాటి నా మనస్సు
స్వాతంత్ర్య నినాదాలు పుష్పించిన నిండు సరస్సు
ఒక తరానికి తీరాన్ని
ఏ ఆయుధాలకు లొంగని కిరణాన్ని
ముందుచూపుతో చరిత్ర శిరస్సు మీంచి
నిటారుగా నడిచి వెళ్ళిన ఉషస్సుని

47లో నా వయస్సు 25
ఆనాటి అర్ధరాత్రి చీకటో వెన్నెలో గుర్తులేదు
ఒంటి నిండా రక్తం స్రవిస్తున్న గాయాలు
తెల్లవారితే ఔషధాలకు చీకటి బజారేదిక్కని
స్వరాజ్యం మాట్లాడబోయే భాషలో
అక్షరాల గులకరాళ్ళ గలగలలేతప్ప
జనదాహం తీర్చే జీవనదులు ఉప్పొంగనే పొంగవని
ఆనాడే పలికిన కంఠాలను
అంతకు దశాబ్దం క్రితం నా సహోదరుల్ని
ఉరికంబాలెక్కించిన చేతులే బలంగా నొక్కేసాయి

ఊరిజనం కీళ్ళు విరిచి
క్రూరమృగాలు పట్టం కట్టుకున్నాయి
హంతకుల ఆధ్వర్యంలోనే
'జాతీయ పతాకం' జేజేలు అందుకొంది

47లో నా వయస్సు 25
కుబుసాన్నిచూపి పాము చచ్చిందని
ఆలిండియా దేశసేవకుల సంఘం
అనుకూలంగా పరివారం చేసుకొంది

అహింసలోని హింసను
ఆ వెనకే పసిగట్టి పగబట్టిలేచిన ప్రజా పోరాటంలో
నా భుజం విరిగిపోయింది
ఎక్కిన మెట్లనే పెకిలించి వెర్రిగా
కుడి ఎడమలుగా చీలి
నాల్కను చీల్చి నవ్వుకున్నారు మిత్రులు
వాళ్లింకా దిగిరాలేదు.
ఇప్పుడు వాళ్ల విమానాల్లోంచి నేలను శాసిస్తున్నారు

పార్లమెంటు పాదాలమీద మోకరిల్లి
ఆకలి సముద్రాలను అనుసరించి రమ్మంటున్నారు
ఇప్పుడు నా వయస్సెంతో తెలుసు మీకు

ఈ వృద్ధాప్యం నాదికాదు
నన్నూ నా తరాన్ని కూలేసిన
ఈ పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యపు వైఫల్యానికి చిహ్నం అది

ఈ వారసత్వం ఇకముందు సాగదు
నాకొడుకులు నా గుండెల మీంచి
నా అడుగుజాడల సమాధులమీంచి
నే చూపుల పారేసుకున్న (ఏట్లోంచి) ఏరుల్లోంచి
నాగళ్లం ఎండిపోయిన అడవుల్లోంచి
నా పాదాలు విరిగిన మైదానాల్లోంచి
వీరవియత్నాం విప్లవ వారసత్వం పుచ్చుకొని
అప్పుడే మెల్ల మెల్లగా కదిలారు

ఇంట్లోవున్న ఆడబిడ్డనూ అడుగుతున్నాను
'అమ్మా
మొగుడు కావాలో
తుపాకి కావాలో తేల్చుకొమ్మ'ని.

స్వాహాతంత్రం

కె. వి. రమణారెడ్డి

వచ్చిందయ్యా వచ్చింది 'స్వాతంత్ర్యం' వచ్చింది
వచ్చిందమ్మా వచ్చింది 'స్వాతంత్ర్యం' వచ్చింది
స్వాతంత్ర్యం పేరుపెట్టుకొని స్వాహాతంత్రం వచ్చింది!

ఎట్లాగొచ్చిందో చెప్పు, కాస్త విందాం
ఎవళ్ల ద్వారానో, ఎంత ఖరీదుకో,
ఎప్పుడు ముహూర్తం పెట్టుకొనో,
ఎవ్విధంబుననో—?

ఎట్లాగైతేం వచ్చింది బేరమాడితే వచ్చింది
ఎవళ్ళు తెస్తేం వచ్చింది అట్లీ ఇస్తే వచ్చింది
ఎప్పుడు అయితేం వచ్చింది చచ్చీ చెడగా వచ్చింది
ఎవ్విధమైతేం వచ్చింది విప్లవాన్నిచంపి తానొచ్చింది!

వందే మాతరం! మందే రాజ్యం!
స్వాతంత్ర్యం నా జన్మహక్కు!
బోలో స్వతంత్రి భారత్‌కీ- జై!
కరేంగె యా మరేంగె!

తల తిరిగి ముద్ద నోటికొచ్చిందీ వచ్చింది
తగుప్వా తంటా లేకండానే వచ్చిందీ వచ్చింది
తీసుకొస్తె తర్లొచ్చింది మోసుకొస్తె పడివచ్చింది
తీరుబాటుగా వచ్చింది దొడ్డిదారి దూరొచ్చింది.

సహాయ నిరాకరణం
శాసనోల్లంఘనం
లవణోద్యమం
వ్యష్టి సత్యాగ్రహం
క్విట్ ఇండియా

కొసురడిగితె కలిసొచ్చింది కుమ్మక్కైతే వచ్చింది
కాగితాలతో యుద్ధంచేస్తే కాగితమై తానొచ్చింది
జోలెగట్టుకొని తిరిపెమడిగితే జాలిదలిచి కదిలొచ్చింది
సీమనుంచి సిమ్లామీదుగ న్యూఢిల్లీకే వచ్చింది!

టెర్రరిజం — వ్యక్తిగత హింసావాదం
భగత్‌సింగ్ ఉరిశిక్ష — గాంధీ-ఇర్విన్ ఒప్పందం
ఆజాద్ హింద్‌ఫౌజ్ — పంచమాంగదళం
ఆర్.ఇ.యన్. మ్యూటినీ — దుస్సాహసికవిధానం

ద్వీపాంతరవాసాల ముగింపై ఉరి, చెరశిక్షలకెల్లా తుదుపై
విప్లవకారుల గోరీ రాయై పితూరిదారుల శవాలగోయై
రక్తం పంటలునింపిన గాదై ధూర్తుడెక్కికూర్చున్నగాడిదై
పెత్తందారుల పడుపుగత్తెయై హంగుచేసుకొని వచ్చింది!

సెల్ఫ్ గవర్నింగ్‌కాలనీ — గోఖలే
హోమ్ రూల్ — తిలక్
డొమినియన్ స్టేటస్ — గాంధీ
పూర్ణ స్వరాజ్ — నెహ్రూ

మౌంట్‌బేటన్‌లో బేటన్‌తీసి పండిట్‌నెహ్రూచేతిని పెడితే
అంగ్రేజీని కాంగ్రేజీగా కాంగ్రెస్‌ను ఖంగాళీచేస్తే
మార్వాడీశేఠ్ లాభంపద్దై మహరాజా మసాలన్నంముద్దై
జాతికి ఖద్దర్ టోపీవేసీ జనాన్ని ఎద్దులు చెయ్యొచ్చింది!

కాంగ్రెస్ — లీగ్ స్కీము
ఖిలాఫత్ ఉద్యమం
గాంధీ — జిన్నా ఏక్‌హో
నెహ్రూ — లియాకత్ ఒప్పందం

మనసులు గదులై ద్వేషం పొదలై మనుషులు రాక్షసులై పసులై
మతకలహం పొగజూరినఇళ్లై హిందూ-ముస్లిం రక్తంఏర్లై
దేశం తుండెంపెండెం అయితే ఉపఖండం బద్దలుగా రెండైతే
దారిద్ర్యం పేరోలగముంచే పెద్దమ్మే గద్దెక్కింది!

సబకో సన్మతి దే భగవాన్ !
అరాం హరాంహై !
జై కిసాన్ జై జవాన్ !
గరీబీ హఠావో !

చాచానెహ్రూ బాయ్‌కిపాలై సర్దార్ పటేల్ రోటీపై నెయ్యై
శ్రీఫోర్‌ట్వెంటీ జీకి జిలేబై ఛద్మశ్రీముఖాల గలీబై
లైసెన్సు పర్మిట్ తొడతొక్కిడిగా ప్రైవేట్ సెక్టార్ సొంపు పెంపుగా
అర్ధరాత్రి సూర్యోదయమైతే అధికారం చెయిమారింది !

భజన

అద్దేపల్లి రామమోహనరావు

ఏంజెయ్యాలేంజెయ్యాలి—జనులారమీరు
యిందిరమ్మకు భజన చెయ్యాలి ॥ఏం॥

పీవి పరుసులు కొట్టివేసింది— మన యిందిరమ్మా
జమీందార్లను మట్టు బెట్టింది— మన యిందిరమ్మా
సోషలిజముకు పట్టు బట్టింది—
జమీందార్లను మించిపోయిన
మహామంత్రులు బడా చోరులు
దగాకోరులు పుండాకోర్లూ
పదవులన్నీ చేతబట్టీ
సోషలిజమును తెచ్చివేసిరి! ॥ఏం॥

బ్యాంకులెన్నో చేసె జాతీయం— మనయిందిరమ్మా
పేదవాళ్ళకు పెంచెనాదాయం— మనయిందిరమ్మా
కమ్యూనిజమును చేసె దేశీయం—
గొప్పవాళ్ళకె గొప్ప అప్పులు
యిచ్చి యింకా గొప్పచేసి
మిగిలిపోయిన బీదతనమును
బీదవారికె పంచివేసెను ॥ఏం॥

ల్యాండుమీద పెట్టె సీలింగూ— మన యిందిరమ్మా
సామ్యవాదం కిచ్చె కాలింగూ— మనయిందిరమ్మా
పెంచుకున్నది ఓట్ల పోలింగూ—
మట్టికోసం మగడు పెళ్ళాం
పెళ్ళి బంధాల్ తెంపివేసిరి
ఎప్పుడో మరి పెద్దలంతా
ఎవరి జాగ్రతవారు పొందిరి
ఉన్నవారికి ఏమీపోదు
లేనివారికి ఏమీరాదు ॥ఏం॥

గరీబీ హటావో అన్నాదీ— మన యిందిరమ్మా
దరిద్రింతో పోరు సలిపిందీ— మన యిందిరమ్మా
గరీబులకే దాన్ని వదిలిందీ—
ఇందిరమ్మే సామ్యవాదం
ఇండియాలో వండుతుందని
పేదవారికి పెద్దవారికి
భేదమికపై నశిస్తుందని
యిందర్రి జాలంలోన మునిగి
ఎదురుతిరిగే దమ్ములేనపుడేంజెయ్యాలేంజెయ్యాలి
జనులార మీరు
యిందిరమ్మకు భజన చెయ్యాలి.

(విద్యా) చర్చావేదిక:

విద్య అంటే ఏమిటి?

విద్య అంటే ఏమిటి? అది ఎందుకు? ఎలావుండాలి?— అనేది ప్రతి పౌరుడు, ముఖ్యంగా చదువుకునేవారు ప్రాథమికంగా తెలుసుకోవలసిన విషయం. ఇప్పటి విద్యార్థి లోకంగాని, విద్యార్థుల తలిదండ్రులుగాని ఏమాత్రం ఆలోచించని విషయంగూడా ఇది. ఏదో చదువుకుంటే ఇంత ఉద్యోగందక్కి, మాలాగే అవస్థపడకుండా బ్రతుకుతాడనే ఆశతప్ప సామాన్య కుటుంబీకుల కింకేమీతెలీదు. చదువనేది, ముఖ్యంగా కాలేజీ చదువు ఒక మోజుగా ఎగబడడం తప్ప, విద్యార్థులకు దాన్ని గురించి అంతకన్నా తెలీదు. చదువుకోసం ఉన్నదంతా అమ్ముకొని ఉద్యోగం దొరకని కొడుకునుచూసి కడుపులో మండటం తప్ప ఏంచేయాలో తెలీదు తలిదండ్రులకు. ఉద్యోగం దొరక్కపోవటానికి గల సామాజిక కారణాలు ఆలోచించే ప్రయత్నంగూడా చేయరు చాలామంది నిరుద్యోగులు. ఈ సమాజంలో ఉద్యోగాలు దొరికినా జీతం చాలక ఆస్తులపైన ఆధారపడేవారు అయోగ్యులైతే, పై సంపాదనతో గడిపేవారు లంచగొండ్లు. జీతం చాలకపోవటానికి గల కారణాలు తెలుసుకొనే ప్రయత్నం, దానికోసం పోరాడవలసిన అగత్యం ఇద్దరికీ పట్టదు. ఈ నిరుత్సాహం, బుద్ధిమాంద్యాల ల్లనే భారతదేశ భవిష్యత్తంతా చీకటిగా కనపడుతూంది. ఈ ముసురు విడిపోవాలంటే, ముందు మనం ఆలోచించటం నేర్చుకోవాలి. మనం ఏంజేస్తున్నామో, ఎందుకు చేస్తున్నామో ఆలోచించాలి.

విద్యార్థులు చదువువల్ల విజ్ఞానంపొంది తద్వారా ఎంతోమందిని విజ్ఞానవంతులను చేయవలసినవారు. వారే విజ్ఞానం పొందలేకపోతే వారివల్ల జాగృతం కావలసిన దేశం అంధకారంలో మునిగిపోతుంది. వారు చదువుకునేదేమిటో, దాని ప్రయోజనమేమిటో వారికే తెలియనప్పుడు ఆ చదువువల్ల వారికిగాని, ఇతరులకుగాని ఉపయోగముంటుందనడం హాస్యాస్పదం. వారేంజేస్తున్నారో, ఎందుకు చేస్తున్నారోననైనా తెలియనివారు విజ్ఞానవంతులని ఎలా అనిపించుకుంటారు? అందుకే, మొట్టమొదట ప్రాథమిక విషయాలను వారు ఆలోచించాలి. ఆలోచన విద్యార్థిలోకాన్ని జాగృతం చెయ్యాలి.

అసలు విషయానికొస్తే— విద్య ఎందుకోసం? విజ్ఞానంకోసమా, పొట్టకూటికోసమా, లేక రెంటికోసమా?

ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పేముందు 'విజ్ఞానం' అంటే ఏమిటి అని తెలిసివుండాలి. విజ్ఞానం అనేది చాలామంది సునాయాసంగా వాడే పదం. విద్యా విషయా

లకు సంబంధించి మరీ విపరీతంగా వాడబడేపదం. కాని విజ్ఞానం అంటే ఏమిటి అని చాలామంది ఆలోచించరు. మనం వాడేపదం ఏమిటో, దాని అర్థం ఏమిటో తెలీకుండా వాడటం తెలివిగలవారి లక్షణంకాదు. మనం వాడే పదాల భావం, వాటి అమరిక, ప్రభావం తెలిసివుండటంబట్టే పిచ్చివానికి మనకు తేడా తెలుసుకోవడం సాధ్యపడింది. ఆ తేడా చూపలేనివాన్ని పిచ్చివాడనే అనాలి. ఈ తేడా నిలబెట్టుకోవటానికైనా మనం వాడే (కనీసం విరివిగావాడే) పదాల అర్థం, భావం తెలుసుకొనితీరాలి. "విజ్ఞానం ! అంటే విజ్ఞానమే - విజ్ఞానాన్నిగురించి ఏంచెబుతాం ?" అనడంకాదు జవాబు. 'విజ్ఞానం' అనేది ఒక సామూహిక స్వభావంగల గుణం. దాన్ని నిర్వచించగలిగినప్పుడే దానికి జీవం. లేకపోతే ఆ పదమే భాషకు అనవసరం.

మానవునికి తన పరిసరాలను గురించిన అవగాహనే విజ్ఞానం. మన ఎరుకలో వుండే వస్తువులు, జంతువులు, ప్రకృతి, మనముండే సమాజం మొదలైన అన్నిటినీ కలిపి పరిసరాలంటాం. వీటిని గురించి ఏ మోతాదులో తెలిసివుంటే అంత విజ్ఞానం వుందంటాం. ఇదే విజ్ఞానానికి కొలబద్ద. ప్రపంచ జ్ఞానం లేనివాడిని మూర్ఖుడంటాం.

ప్రపంచాన్ని గురించిన అవగాహనే "విజ్ఞానం" అయినప్పుడు అది విద్యార్థులకు అవసరమా? విద్యద్వారా తప్పితే ఈజ్ఞానం ఇతరత్రాపొందే అవకాశాలు లేవా?

ప్రపంచాన్ని గురించి తెలుసుకోవటానికి ముఖ్యంగా కావలసింది అనుభవం. అనుభవం ద్వారానే మన పరిసరాలను గురించిన జ్ఞానం మనకు కలుగుతుంది. గాజుకు పగిలేగుణముందని పుస్తకాలద్వారానే గ్రహించవలసిన పనిలేదు. అలాగే అనేక విషయాలు, వస్తువులను గురించిగాని, వ్యక్తులను గురించిగాని, సమాజాన్ని గురించిగాని మనం అనుభవం ద్వారానే గ్రహిస్తాం. మన పరిధిలోకి ఎన్నివస్తువులు వస్తాయో, ఎంతమంది మనుషులు వస్తారో, ఎంత తరచుగా వస్తాయో, వాటితో మనం యెంత సంబంధం పెంచుకుంటామో వాటిని గురించిన అవగాహన మనకంత ఎక్కువౌతుంది. ఈ అనుభవాన్ని ఆధారంచేసుకొని ఏర్పడే ధృవీకరణ విజ్ఞానం. దీనివల్లనే చదువులేని వారిలో విజ్ఞానవంతులుండడం, చదువుకున్నాకూడా ప్రపంచజ్ఞానం లేకపోవడంవల్ల మూర్ఖులుగా వుండటం జరుగుతుంది. విద్య అనేది విజ్ఞానం పెంపొందించుకోవటానికి సహకరించే ఉపకరణంమాత్రమేగాని, సర్వస్వంగాదు. అనుభవంలేకుండా పుస్తకాల్లోనే ప్రపంచాన్ని, దానికి సంబంధించిన జ్ఞానాన్ని సంపాదించడం అసాధ్యం. అందుకే విద్యఅనేది మానవునికి ప్రపంచాన్నిగురించిన అవగాహన పెంపొందించేదిగావుండాలి. అలా చేయలేనిది విద్యేకాదు. అటువంటిదానితో మానవునికి అవసరంలేకపోగా ఇంకా మూర్ఖుణ్ణి చేస్తుంది. అలాటి నిరుపయోగమైన విద్యకోసం కాలాన్ని వినియోగించి, ఆ

కాలంలో ప్రపంచాన్ని గురించి పొందగలిగే అనుభవాన్నిగూడా పోగొట్టుకొనడంవల్ల ప్రపంచానికి విద్యార్థి పూర్తిగా దూరమైపోతాడు. ప్రపంచజ్ఞానంతగ్గితే మనిషిమూర్ఖుడు గాక మరేమౌతాడు?

అనేకమంది మానవుల ధృవీకరింపబడిన అనుభవమే విద్య. ఇంత ప్రపంచంలో ప్రతివాడు అన్ని ప్రదేశాలను, అన్ని కాలాలను, అన్నిరకాల ప్రకృతులను, సమాజాలను ప్రత్యక్షంగా అనుభవించడం అసాధ్యం. దానికి జీవితకాలం, ఆలోచన చాలవు. అందుకనే ఆయాశాఖల(Branches) లో కేంద్రీకరించి (Concentration) అనుభవం సంపాదించి, అనేక ప్రయోగాలద్వారా ధృవీకరించిన విషయాలు విద్యగా సమీకరించబడతాయి. నాగరికత పెరుగుతున్నకొద్దీ ఈ పరిజ్ఞానం ఎక్కువైంది. దానివల్ల విద్య అనేదానికి అవధులు లేకుండా- ఒకవ్యక్తి జీర్ణించుకోలేనంతగా పెరిగింది. అందుకే మన నిత్యజీవితానికి ఉపయోగపడటానికి వీలైనంత ఎక్కువగా మనం గ్రహించాలేగాని అన్నిటిని పొందటం సాధ్యపడదు. కొంతభాగాన్ని మాత్రమే పొందవలసినస్థితి వచ్చిందిగనుకనే ఏభాగాన్ని పొందవలెనో- సరిగ్గా తెలుసుకోవటం ఎంతైనా అవసరం. మనకవసరమైన భాగాలను విడిచి వేరేది సంపూర్ణంగా పొందినందువల్ల ఉపయోగంవుండదు. లేదా అన్నిరకాలను కలగా పులగంగా పొందటంవల్లకూడా ఉపయోగంవుండదు. మనకు కావలసినవాటిని తెలుసుకొని, వాటిని అర్థంచేసుకోవటానికి కావలసినంత మేరకు ఇతర విషయాలను తడవుతూ మన అనుభవానికి జోడించుకోగలిగిననాడే చదువువల్ల ప్రయోజనం కలిగేది. ఏదైతే జీవితానికి పనికిరాదో అది విజ్ఞానంకాదు. కాబట్టి విద్య విధిగా నిత్యజీవితానికి అవసరమైన విజ్ఞానం పెంపొందించాలి.

జీవితానికి ప్రపంచానికి సంబంధమేమిటి? జీవించాలంటే ప్రపంచజ్ఞానం పొందవలసిన అవసరమేమిటి?

వ్యక్తి జీవించాలంటే కొన్ని కనీససదుపాయాలు కావాలి— తిండి, బట్ట, నివాసం వంటివి. ఆరోగ్యంగా బ్రతకటానికి, ఉత్పత్తిద్వారా జాతిని నిలపడానికి ఇవి కనీసావసరాలు. ఇవిలేనిది భూమిమీద మానవుని ఉనికి (Existance) అసాధ్యం. వీటి తరువాత సమాజాభివృద్ధినిబట్టి ఇతర సౌకర్యాలు వృద్ధిచెందుతాయి. అన్నిటికంటె అవసరమైనది తిండి. మానవునికే గాదు, ప్రతిజీవికి ఇది అవసరం. (గాలి వంటివి ఇంకా కొన్ని అవసరాలున్నా వాటికోసం ఈనాటివరకు ప్రయత్నించవలసిన అవసరం కలుగలేదు). ఆహారాన్ని సంపాదించడానికే ప్రతిజీవి అనుక్షణం ప్రయత్నించేది. ఈ ప్రయత్నంలోనే అంటే ఆహారంకోసం ప్రకృతితో జరిపే ఈ పోరాటంలోనే క్రమంగా పరిణామం కలిగింది. ఆకారంతోపాటు విజ్ఞానంగూడా పెరిగింది. పరిణామ

క్రమం ఉచ్ఛదశలోవున్న మానవుడు తన విజ్ఞానంద్వారా తన అవసరాలు తీర్చుకోవటానికి, తన ఉనికిని కాపాడుకోవటానికి కొన్ని విశిష్టమార్గాలు ఏర్పరచుకున్నాడు. ఇంకా సులువైన వాటికోసం నిరంతరం కృషిచేస్తున్నాడు. వీటి ఫలితమే సమాజం. సమాజ స్వరూపంలోని విశిష్ట లక్షణం ఏమంటే- వ్యక్తిగా చేసినకృషి, పొందిన విజ్ఞానం సమాజానికంతా ఉపయోగిస్తుంది. ఒక్కొక్కని కృషికి ఫలితం తక్కినవారందరూ అనుభవించడానికి వీలుకలిగిన మూలంగా సమిష్టిగా తీసుకున్నప్పుడు ఎవనికృషి వాడు వేరువేరుగా చేసుకున్నదానికంటే ఎంతో ఎక్కువౌతుంది. అది అందరికీ చెందుతుంది. దీనివల్ల మానవ సమాజం అత్యంత త్వరితంగా అభివృద్ధి చెందింది. ఇతర జంతుజాలాలతో పోల్చుకోలేనంత ఉన్నతికి పెరిగిపోయింది. అంతేకాదు సమాజంతో ప్రతివ్యక్తికీ ఇతర వ్యక్తులతో ప్రత్యక్షంగానో పరోక్షంగానో సంబంధం ఏర్పడింది.

వ్యక్తి సమాజంలో భాగం. అతని విజ్ఞానం ఇతరులకుపయోగపడి, ఇతరుల విజ్ఞానం అతనికుపయోగపడిననాడే సమాజం త్వరితగతిని అభివృద్ధి చెందేది. అదిలేని సమాజం ఎన్నటికీ అభివృద్ధి పొందలేదు. అందుకే వ్యక్తి స్వార్థం సమాజాభివృద్ధికి గొడ్డలిపెట్టు. వ్యక్తి సమాజంలో ఒకభాగం కాబట్టే, అతని కనీసావసరాలు పొందాలంటే సమాజంమీద ఆధారపడితీరాలి గాబట్టి వ్యక్తికి సమాజపోకడను గురించిన విజ్ఞానం అవసరం. సమాజం పోకడనే రాజకీయం అంటాం. రాజకీయం తెలియందే, అంటే సమాజం పోకడ తెలియందే ఆ సమాజంలో బ్రతకాలనే వ్యక్తికి తన కనీసావసరాలు పొందటం సాధ్యం కాదు. ఆ సమాజంలో ఇతర వ్యక్తుల విజ్ఞానం తనకుపయోగించుకొని సుఖపడటం సాధ్యంకాదు. తన విజ్ఞానంతో సమాజాన్ని ఇంకా అభివృద్ధి చేయటానికి సాధ్యంకాదు. కాబట్టి, రాజకీయ పరిజ్ఞానం ప్రతి వ్యక్తికీ తప్పనిసరి. ముఖ్యంగా విజ్ఞానం సంపాదించటానికి పూనుకున్న విద్యార్థులకు విధిగా రాజకీయం తెలిసి ఉండాలి. వారి విద్యలో అదొక భాగం కావాలి.

రాజకీయాలతో విద్య సాగదనే తప్పుడు అభిప్రాయం కొంతమందికి వుంది. రాజకీయమంటే సమాజాన్ని గురించిన జ్ఞానం. విద్యయొక్క అవసరంగూడా "సమాజానికి సంబంధించిన జ్ఞానం" సంపాదించుకోవడమే ఐనప్పుడు రాజకీయం విద్యలో భాగమే ఔతుందిగాని వేరుగాదు. తక్కిన భాగం సమాజాన్ని ఏరీతిలో అభివృద్ధి చేయాలనే శాస్త్రీయ విజ్ఞానం. "సమాజం అభివృద్ధిచేయవలసిన అవసరం మనకేమొచ్చింది?" అంటే- వ్యక్తిగా ప్రతివాడు తోడ్పడేదే సమిష్టిలో ఎన్నోరెట్లుగా వృద్ధి పొంది, ఆ అభివృద్ధివల్ల వచ్చేమొత్తం ప్రయోజనం వ్యక్తిగా తిరిగి పొందుతాడు.

చదువుతున్న యువకులకు సమాజంలో ఒక ప్రత్యేకత వుంది. వీరి ముందు తరాల విజ్ఞానాన్ని, సమకాలిక సమాజ విజ్ఞానాన్నిపొంది సమకాలికులకు అందిస్తూ ముందుతరాల కోసం కృషి చేయవలసివుంది. ఈ పద్ధతివల్లనే మానవ సమాజం అభివృద్ధి చెందగలిగింది. ఇది సాగనినాడు విజ్ఞానపు ధార తెగిపోతుంది. అభివృద్ధి ప్రవాహం ఆగిపోతుంది. యువకులు సమాజ బాధ్యత స్వీకరించబోయేవారు. స్వీకరించే ముందుగానే సమాజాన్ని గురించిన సంపూర్ణమైన అవగాహన, నడిపించవలసిన తీరు తెలిసివుండాలి. లేకపోతే వారాబాధ్యత నిర్వహించటానికి అనర్హులౌతారు. అందుకే విద్య అనేది యువకులను సామాజిక బాధ్యతలు స్వీకరించడానికి అర్హులుగా చేసేదై వుండాలిగాని, సమాజానికి దాని అభివృద్ధికి ఎంతమాత్రం ఉపయోగపడని చెత్తవిద్య కానేరదు.

విద్యార్థులు సుదీర్ఘంగా ఆలోచించి విద్యావిధానాన్ని గురించిన ఒక నిర్ణయం చేసుకోవాలి. ఆ నిర్ణయాన్ని అనుసరించిన విద్యావిధానం అమలు జరిగేటట్లు కృషి చేయాలి. ఈ ప్రయత్నంలో చదువు పాడౌతుందనేది అనవసరమైన అనుమానం అవసరంలేదు. ఇప్పుడు చదివేది చదువేకానప్పుడు అది పాడైనంతమాత్రాన వచ్చే నష్టంలేదు. పోగా, తమ కృషివల్ల వారు, వారి ముందుతరాలు సరియైన విద్యను పొందగల అవకాశం కల్పించినవారౌతారు.

చెదలు పట్టిన చదువులా,
తెగులు తగిలిన తెలుగు పాఠ్యాంశాలా!

మొదట తెగులు కథ : 1973 బి.ఏ., పార్ట్ I (బి), తెలుగు పుస్తకం : ఈ పుస్తకంలో పద్యభాగం విషయం ప్రకారం యిలావుంది. (క) మత సంబంధం—, 85 పేజీలు. (ఖ) పాండిత్య ప్రకటనం - 16 పే. (గ) ఆధునికం 5 పే. (అదీ ఆ కవి చనిపోయినందున). గద్యభాగం : (క) సృజనాత్మక వ్యాసం - 14 పేజీలు. (ఖ) విమర్శనాత్మక వ్యాసాలు - 195 పే.

గత సంవత్సరం ఈ ప్రజాస్వామిక పుణ్య భారతభూమిలో 14 మాత్రమే నరబలులు జరిగాయని ఒక కేంద్రమంత్రి పవిత్ర భారత పార్లమెంటులో సమర్పించిన ప్రగతి నివేదిక తెలుపుతోంది. అన్ని కులాలప్రకారమే జరగలేదట. అందుకోసమా అన్నట్టు, పై పుస్తకంలోని 'చిఱుతొండ నంబి' పాఠంలో యిలా వుంది.

"అయ్యాగ పశువు నన్యం బేదియునుగాదు, నరుడుకావలయు నన్నరుడు బ్రాహ్మ
ణ క్షత్ర వైశ్య సంతతులలో నొక్కడౌ, వాడును గడుఁ బిన్న వయసు వాడు."

శూద్రులు నరబలికి కూడ పనికిరారని మనకు పాఠం చెబుతున్నారు 1972 లో. భక్తిదాహంతో, నరబలుల రక్తంతో తడిసిన ఈ పాఠ్యాంశాల్లో 'డెమొక్రాటిక్ సోషలిజమ్' కాదు, కుళ్లి కంపుగొట్టే వానసత్వం తాండవం చేస్తోంది. ఇటువంటి పాఠ్యాంశాల పాడిమోసేందుకే విద్యార్థి కాలేజికిరాడు; వచ్చేది హాజరు పలికేందుకు. 'మంచి యన్నది మాలయైతే, మాలనే అగుదున్'- అని, కులాల వుచ్చుగుంటలో కుస్తీలుపట్టే వాళ్ళకు వేరుదారి చూపించిన గురజాడ జాడ ఈ పాఠ్యాంశాలల్లో కన్పించదు. తాజ మహల్ నిర్మాణానికి రాళ్లెత్తిన కూలీలెవ్వరని ప్రశ్నిస్తూ, నెత్తురుమండే, శక్తులు నిండే శ్రామిక సైనికులను మరో ప్రపంచంవైపు మార్చ్ చేపిస్తూ, పతితులకూ భ్రష్టులకూ బాధా సర్ప దష్టులకూ అభయమిచ్చిన మహాప్రస్థాన గేయాలు అంటరానివయ్యాయా? నారాయణబాబు రక్త గీతికలూ, తిలక్ కవితలూ విద్యాలయాలకు వెగటు చేస్తాయా? రాయప్రోలు, కృష్ణశాస్త్రి, నండూరి పాటలుకూడా పనికిరానివయ్యాయా? 'స్నేహలత' లాంటివి వుంటే కట్నం కుష్టుపై చెప్పాల్సొస్తుందనా? (అన్నట్లు, కొన్ని జాగీర్దార్ల యిండ్లలో కట్నంకింద దాసీలనిచ్చే ఆచారముంది ఇప్పటికీ) ఉపవాచకాలు పనికిరానివుంటాయి. తెలుగు పాఠ్య పుస్తకాలు ఈ శతాబ్దానివి అన్పించుకోవాలంటే కావ్య భాగంలో సగానికి పైగా ఆధునిక కవిత్వముండి తీరాలి. సాంఘిక నవలల్ని వుపవాచకాలుగా వుంచాలి. కథానికలకు స్థానమివ్వాలి. వ్యాకరణం కాలేజీల్లో బోధిస్తూ వుండటం, దాన్ని సహిస్తూ వుండటం ఆటవిక లక్షణాలు. విమర్శనా సాహిత్యం వుండకుండా చేయటం ఒక ఎత్తుగడ. విద్యార్థులు దేన్నీ ప్రశ్నించేవారుగా తయారు కాకూడదని, ఈ రచనలు వాడుకభాషలో వుండటంవల్ల పాఠ్యాంశాలు కాలేవని అంటే, ఇక జవాబులుకూడా వాడుకభాషలో రాయబడతాయని ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాం. 'అమ్మమ్మ భాష'లో రాయటం ముసలోళ్ల ముచ్చట.

ఇక చెదలు కథ: రాష్ట్రంలో ఏప్రిల్ 1972 కు (ఎంప్లాయ్‌మెంట్ ఎక్స్చేంజి లెక్కలు) నిరుద్యోగులు-ఇంజనీర్లు 3,338, పోస్ట్‌గ్రాజుయేట్లు 2,817, డాక్టర్లు 1,649, వ్యవసాయ గ్రాజుయేట్లు 962 (ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్ 30-5-72) సైన్సు పి.ఎచ్.డి.లు 15 మంది రెండేళ్లనుంచీ నిరుద్యోగులుగా వున్నారట. సోషలిజం తిని బలిసిన కథానాయకులకిది చీమ కుట్టినట్టుకూడాకాదు. పరిశ్రమలూ, విద్య, వైద్యం, పంటలూ అభివృద్ధి చేసేందుకు యెక్కువ మంది అవసరమై వుండాల్సిన యీ రోజుల్లో ఉద్యోగాల్లేకుండా పోయేందుకు కారణమేమో తెలుసుకొనే సితిలోకూడా లేకుండా చేయగలుగుతున్నారు.

పుస్తకాలు మేసి అధికార్లు చెప్పినట్లు వినే లెక్చరర్లు ఈ స్థితి పోవాలంటే, సోషలిజం గురించి పైపై మాటలు వినకుండా ప్రతి విద్యార్థీ సొంతంగా కొన్ని పుస్తకాలు సైంటిఫిక్ సోషలిజం, కమ్యూనిజాన్ని గూర్చి చదవాలి. ఇది సిలబస్‌లో లేదు. ప్రయోజనమేమంటారేమో, జీవితసిలబస్‌లో యిది అత్యవసరమైన పాఠ్యాంశం అని గుర్తుచేస్తున్నాం. జీవితంలో మనల్ని మనం ఎలా మలచుకోవాలో నిర్ణయించుకోవాల్సిన సమయం. దీనికి సోషలిస్టు దృక్పథం వైజ్ఞానికంగా అవసరం.

మన చదువులకు పట్టిన చెదలుకు కారణం మన విద్యావిధానం మూలసూత్రాల్లోనే వుంది. నమ్మకంగల బానిసలుగా తయారుచేయటమే ప్రస్తుత విద్యావిధానం. దీనికి అనుకూలంగానే పచ్చి అభివృద్ధి నిరోధక విద్యాధికారులూ, లెక్చరర్లూ విద్యాలయాల్లో పెత్తనం చేస్తున్నారు. ఈ స్థితి పోవాలి.

ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహంతో అమెరికా సం. రాష్ట్రాల కంపెనీ ఒకటి దక్షిణ అమెరికాలోని హెయిటీలో లీటర్ 22 రూ. లెక్కన ప్లాస్మా కొంటోందనీ, రోజుకు 7 వేల రూ. విలువైన రక్తాన్ని అ.సం.రా. కు తరలించి నెలకు 5,15,000 రూ. లాభాలు చేసు కొంటోందనీ 'న్యూయార్క్ టైమ్సు' ప్రకటించింది. అటువంటి అ. సం. రాష్ట్రాల ఆర్థిక సాయంతో యిపుడు యూనివర్సిటీ IMPREGNATE చేయ బడుతోంది. దేశంలో పిఎల్ 480 వేయికోట్లు దాటి వుండింది. ఈ చెదలు నాశనం చెయ్యండి.

విద్యార్థి వాహిని
తిరుపతి.

సోవియట్ విద్యావిధానం

"మనిషికి బుద్ధి 1000కి 999 వంతులు విద్యవల్ల (విశాల అర్థంలో) మిగిలిన ఒక్క భాగం వారసత్వంవల్ల ఏర్పడుతుంది". సెచనోవ్ చెప్పిన ఈ సూత్రం సోవియట్ విద్యావిధానానికి మూలం (1961 నాటికి)

ఒకానొక కాలంలో పర్దా పద్ధతికి వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేసినందుకు ఒక స్త్రీని సజీవదహనం చేసిన ఒక చిత్రం ఇప్పటికీ తాష్కెంట్ పురావస్తు ప్రదర్శన శాలలో వుంది. మరి యిప్పుడు ఉన్నతవిద్య పొందిన వారిలో స్త్రీలు 49 శాతం ఉన్నారు. (1959 జనాభా లెక్కల ప్రకారం)

పిల్లలకి 3వ ఏట విద్య ప్రారంభమవుతుంది. ఉన్నోళ్ళ లేనోళ్ళ వర్గాలులేవు కనుక విద్య అందరికీను. ఒక్క ఉజ్బెక్ రిపబ్లిక్‌లో 2,500 నర్సరీలు, కిండర్ గార్డెన్‌లు వున్నాయి. నిర్బంధంగా వుచితవిద్య సెకండరీ స్థాయివరకు. తర్వాత ఎంతవరకు చదివినా ఏలాటి చెల్లింపులుండవు. 'దొనేషన్ల'తో సీట్లు కొనుక్కోడాన్ని వాళ్లు ఊహించలేరు. కీవ్‌లోని బోధనా విజ్ఞానసంస్థలో చదివే 5,500 మంది విద్యార్థుల్లో 3000 మంది తపాలా పద్ధతిద్వారా చదువు సాగిస్తారు.

10వ తరగతిలో రష్యనుభాష, సాహిత్యము వారానికి 4 గంటలు చెబితే విదేశీ భాషకు 3 గంటలు మాత్రమే కేటాయిస్తారు. విదేశీభాష తప్పనిసరి. కాని జర్మను ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి భాషల్లో ఏదైనా తీసుకోవచ్చు. కొన్ని చోట్ల (తాష్కంట్) హిందీ, ఉర్దూలకుకూడ ఇదేస్థానముంది. 50 ఏళ్ల క్రితం లిపికూడలేని భాషలో యిప్పుడు ఉన్నతవిద్య బోధిస్తున్నారు.

సోవియట్ సాహిత్యం చదివేముందు షేక్స్పియర్, బాల్జాక్, గెథె మొ॥ విశ్వ రచయితల రచనలు రష్యన్‌భాషలో చదువుతారు. కాని ఇక్కడ తెలుగులో ఆధునిక తెలుగు రచనలే చదువరు. దేశవిదేశ రచనలు తెలుగు పాఠ్యక్రమంలో చేర్చితే మన పండితులు ఆత్మహత్యకు పాల్పడవచ్చు.

అక్కడ పరీక్షలు 3 గంటల్లో రాయటంతో ముగియవు. కొన్ని నెలలపాటు జరుగుతాయి. సంవత్సరమంతా సాధించిన ప్రగతిని ఉపాధ్యాయులు, నిపుణులసమితి అంచనా వేస్తారు. ఆఖరువ ముఖ్యంగ మౌఖికరూపంలో పరీక్ష నిర్వహింపబడుతుంది. ఇందులో తప్పిపోయేవారిసంఖ్య 5 శాతం కంటె ఎక్కువుండదు.

'డాక్టరేట్' డిగ్రీకి ముందున్న విద్యార్హతను 'కాండిడేట్' అంటారు అక్కడ. ఇక్కడ వాళ్ళనే 'మాస్టర్స్'అంటారు మరీ అమాయకంగా. విద్యార్హతపొందిన తర్వాత ఉద్యోగం రావటానికి కొన్ని రోజులు పట్టినా ఆ రోజులకుకూడ జీతభత్యాలు యివ్వటం జరుగుతుంది. మరిక్కడ నిరుద్యోగం తాండవం చేస్తున్నది. ఇందుకు కారణం? ఇక్కడి సామాజిక వ్యవస్థ అని మీరు అనుకోవటంలేదా?

అభ్యుదయ విద్యార్థి సమితి, తిరుపతి.

పై తథ్యాలు సోవియట్ యూనియన్ దర్శించి భారత ప్రతినిధివర్గం సమర్పించిన నివేదిక (1961) ఆధారంగా భారత ప్రభుత్వం ప్రచురించిన "ఎడ్యుకేషన్ ఇన్ ది సోవియట్ యూనియన్"లోనివి.

ఈ చదువులు ఎవరికి ఉపయోగపడుతున్నాయి?

ఈ ప్రపంచం యువకులది, విద్యార్థులది, పెద్దలదికూడ. కాని భవిష్యత్ దృష్టితో చూసినట్లయితే యీ ప్రపంచం యువకులదే. ఎంతో ధైర్యసాహసాలతో శక్తిసామర్థ్యాలతో ప్రకాశించే యవ్వనం, నిత్యనూతనంగా వికసించే స్వచ్ఛమయిన జీవితం, ఉదయకాల సూర్యతేజంలా, నిర్మలంగా మెరస్తూ వుంటుంది. భారత ప్రజల ఆశాకిరణాలు యువకులే. ఈ ప్రపంచం యువకుల చేతుల్లోవుంది. శక్తిసంపన్నులూ, త్యాగధనులూ అయిన యువలోకం వైపే ప్రపంచ దృష్టంతా కేంద్రీకరింపబడి వుంది.

మన దేశంలోని విద్యాలయాలు బాలబాలికలను ఒకరకమైన విషపూరిత వాతావరణంలో పెంచుతూ పేద ప్రజలన్నా, శ్రామికులన్నా, రైతులన్నా నీచంగాచూసి అసహ్యించుకునేట్లు చేస్తున్నాయి. ఈ యువతరం ప్రజావ్యతిరేకమైన యీ విద్యావిధానంవల్ల క్రమేణా అజ్ఞానము, భ్రమలు వృద్ధిచెంది, స్వచ్ఛతనుకోల్పోయి ధనికవర్గాలను, వారి తాబేదార్లయిన కుహనా మేధావులను, పెట్టుబడిదారుల కీలుబొమ్మలయిన రాజకీయ నాయకులను గౌరవించడం, అనుసరించటం నేర్చుకొని ఎంతో ప్రజోపయోగకరమైన పరిశుభ్ర జీవితాన్ని మురికిపాలు చేసుకుంటున్నది. ఇలా విద్యార్థి యువజన సామాన్యం పీడిత ప్రజాసముదాయం నుండి దూరమయ్యేట్లు, సర్వవిధాలా ప్రయత్నిస్తూ సెక్సు సినిమాలనీ, రేడియంలనూ, తప్పుడు సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలనూ, సెక్సు సాహిత్యాన్నీ, మత మౌఢ్యాలనూ పెంచుతూ తమ చెప్పుచేతల్లోవుండే విద్యార్థి సంఘాలను పోషిస్తూవుంది యీ ప్రజావ్యతిరేక ప్రభుత్వం. దీన్నంతా ప్రజాస్వామిక వికాసంగా కీర్తిస్తూంది అమ్ముడుపోయిన పత్రికాలోకం, భ్రమలకు లోనైన విద్యాధికవర్గం.

ఈ వర్గ సమాజంలో కనిపించే ప్రతి వెలుగుజిలుగు ఆకర్షణవెనుక దోపిడీవర్గ ప్రయోజనాలూ, లాభాలూ వుంటాయనేది శాశ్వత సత్యం. పాలక వర్గాల దోపిడీ స్వభావానికి అనుగుణంగానే మన దేశంలో విద్యావిధానం మలచబడింది.

మనిషి జీవితంలో 18వ సంవత్సరం నుండి 21వ సంవత్సరం వరకు వుండే యవ్వనదశ చాల శక్తివంతమైంది. ఈ దశలో మనిషి ఎంతటి

ధైర్యసాహసాలయినా ప్రదర్శించగలుగుతాడు- ఎంతటి కష్టాలనయినా భరించగల్గుతాడు- ఎంతటి త్యాగాలనైనా చేయగల్గుతాడు. ఎంతో స్వచ్ఛమైన యీ విప్లవకర దశలోనే యీ ప్రజావ్యతిరేక విద్యావిధానం యువతరాన్ని తప్పుడు మార్గం పట్టించి శ్రమజీవుల్ని అసహ్యించుకునే 'పరీక్ష - కోర్సుల'ను చదివిస్తుంది. ఏవిధంగానయినా యీ పరీక్షలలో నెగ్గేట్లు నానా అగచాట్లుపడేలా తయారుచేస్తుంది. ఈ వయస్సు దాటేనాటికి ఎంతో శక్తివంతమయిన, స్వచ్ఛమైన, త్యాగశీలమయిన యువతరాన్ని అవినీతికి దిగజారి, పిరికితనం పెరిగి, దురలవాట్లకు లోనై ఎందుకూ పనికిరాకుండాపోయి, ఏదయినా భృతి కోసం ప్రాకులాడే జీవచ్ఛవాలుగా తయారుజేయడమే ఈ ప్రభుత్వ లక్ష్యం. ఈ ప్రభుత్వం దోపిడీవర్గాలకు చెందినదీ, ప్రజావ్యతిరేకమయినదీ కాబట్టి, ప్రజా సంక్షేమం దీనికనవసరం. ఈ మంచి యువతరం ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ తమకు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేయకుండా వుంచడానికీ, విప్లవ చేవను తొలచివేయడానికీ యీ తప్పుడు విద్యావిధానాన్నీ, ఉద్యోగాల- హోదాల భ్రమలనీ చూపెడుతుందీ ప్రభుత్వం. కాబట్టే యిలాంటి తప్పుడు చదువుల గురించి విప్లవోపాధ్యాయుడైన ఛైర్మన్ మావో "ఎంత ఎక్కువగా చదివితే అంత ఎక్కువ మూర్ఖునిగా తయారుకాక తప్పదు" అని అన్నాడు.

ఈ విప్లవదశలో, మహత్తరమయిన ప్రజావిముక్తి పోరాటాలు తీవ్రతరమవుతున్న కాలంలో, విద్యార్థి యువతరం యీ తప్పుడు చదువుల్ని కొనసాగించడం దోపిడీవర్గాలకు అనుకూలంగా ఉపయోగపడటమే అవుతుంది.

"విప్లవ విద్యార్థి యువతరానికి, రైతాంగంతో, కార్మికలోకంతో ఐక్యం కావడం విప్లవ చైతన్యం యొక్క అత్యున్నతమయిన దశ. నిరుపేదలతో, భూమిలేని రైతులతో, కష్టజీవులతో ఐక్యం కాగల్గినప్పుడు మాత్రమే విద్యార్థులూ, యువకులూ నిజమైన విప్లవకారులు కాగల్గుతారు. అలా శ్రమజీవులతో ఐక్యం కాగల్గినప్పుడే శ్రమజీవుల దైనందిన బాధలూ దోపిడీయొక్క నిజస్వరూపమూ అర్థంచేసుకోగలరు. అప్పుడే మీరు దారుణంగా దోపిడీకి గురిఅవుతున్న గ్రామీణ పీడిత ప్రజానీకాన్ని సంఘటితం చేయగల్గుతారు. వారిలో విప్లవ చైతన్యం రేకెత్తించి సాయుధ విప్లవానికి సంసిద్ధం చేయగల్గుతారు. ఇది యీనాడు విద్యార్థి యువకుల ముందున్న తక్షణ కర్తవ్యం."

శ్రీరంగం నారాయణబాబు - రుధిరజ్యోతి

శ్రీరంగం నారాయణబాబు 1932 నుంచీ 1969 వరకూ రాసిన కవితల్ని 'రుధిర జ్యోతి' పేరుతో ఆరుద్ర ఇటీవల సంకలనం చేశారు. భావ కవితాయుగం 1930 లో అంతరించింది. 1910 నుండి రెండు దశాబ్దాలు ఆత్మాశ్రియ, కాల్పనిక సౌందర్య ధోరణి ప్రధాన సాహిత్యశక్తిగా వుంది. గురజాడ ఆరంభించిన సామాజిక కవితను వీరేశలింగం సంస్కరణధోరణిని, గిడుగు వ్యావహారికభాషా ఉద్యమాన్ని రాయప్రోలు తప్పుడు దోవల్లోకి మళ్ళించాడు. పాత కవితా పద్ధతుల్ని, పాశ్చాత్య కవిత్వంలోని కాల్పనిక తత్వాన్ని ఆధారంగాచేసుకొని భావకవిత్వ వుద్యమానికి మార్గదర్శిఅయ్యాడు. అన్నివిధాలా భావకవి అని చెప్పదగ్గవాడు దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి. ఒకవిధంగా ఆయనే భావకవిత్వానికి నాయకుడు. అయితే రానురాను ఆత్మాశ్రియత పలాయన తత్వంగా, సౌందర్యం శబ్దాశ్రియ సౌందర్య మాత్రంగా పరిణమించి భావకవిత ఒక వుద్యమంగా నశించిపోయింది, ఈ భావకవిత్వంమీద తిరుగుబాటుచేసిననాటి యువకవుల్లో శ్రీరంగం నారాయణబాబుకూడా వున్నాడు. శ్రీ శ్రీ, శిష్ట్లా, పట్టాభి, పురిపండా మొదలయిన వాళ్ల నాటి తిరుగుబాటు కవుల్లో ప్రముఖులు. వీళ్లందరూ మొదట్లో భావ కవిత్వం రాసినవాళ్ళే. సొంత గొంతుకోసం తపనపడి కొత్త కోసం తహతహపడి ప్రపంచం నలుమూలలనుంచీ కొత్తగాలులు పీల్చి భావ కవిత్వాన్ని నిరసించారు. అయితే నాటి యువ కవులు తిరుగుబాటు చేయటానికి సామాజిక కారణాలుకూడా ఎన్నో వున్నాయి. శాస్త్రవిజ్ఞాన ప్రభావం, యుద్ధఫలితంగా పుట్టిన కరువు, కాటకాలూ మొత్తం ప్రపంచం లోనే ఆలోచనా విధానాల్లో విపరీతమైన మార్పులు వచ్చాయి. అశాంతి, అసంతృప్తి, అసహనం నాటి ప్రపంచ యువతరాన్ని కదలించి వేశాయి. ఫ్రాన్సు, బ్రిటన్ మొదలైన దేశాల్లో ఎన్నో కొత్త కవిత్వ వుద్యమాలు పుట్టాయి. జాతీయ, అంతర్జాతీయ విప్లవాలు, పోరాటాలు, తిరుగుబాటులు జీవిత విలువల్ని మార్చివేశాయి. మంచికో, చెడుకో అన్నిదేశాల్లోనూ సంప్రదాయ సమాజాలపై తిరుగుబాట్లు ఇటు సంఘరంగంలో అటు సాంస్కృతిక రంగంలోనూ, ఒకేసారి ఆరంభమయ్యాయి. ఈ విధంగాచూస్తే భావకవిత్వ వ్యతిరేకత వొక్కటే నాటి తిరుగుబాటు కవులకు లక్ష్యంకాదని ప్రత్యక్ష, పరోక్ష సామాజిక కారణాలు చాలా వున్నాయని గ్రహించ వచ్చును. చరిత్ర మీద, జీవితంలోని తాత్విక విలువల మీద, ఆర్థిక వ్యవస్థమీద విప్లవాత్మకమైన వ్యాఖ్యానంచేసి ఆధునిక సమాజ స్వరూపాన్ని వివరించిన మార్క్స్ రచనలు, వ్యక్తి మనస్సు లోతులను శాస్త్రీయంగా విశ్లేషించిన ఫ్రాయిడ్ పరిశోధనలు ఆనాటి ప్రపంచ యువతరాన్ని

తీవ్రంగా ప్రభావితం చేశాయి. ఈ ప్రభావమే అనేకమార్గాల్లో నాటి తెలుగు కవులమీద కూడా పనిచేసింది. వీళ్ళలో శిష్టా భాషలోనూ చమత్కార సంవిధానంలోనూ 'నవ్యత' ను సాధించాడు. వస్తు దృష్టితో పరిశీలిస్తే ఆయన భావకవే. ఆత్మాశ్రియ పంజరంలో చిలకే, పట్టాభినగర వాతావరణాన్ని వర్ణించటంలోనూ, విచిత్రమైన భావ ప్రతిమల్ని వూహించటంలో, సెక్సును స్వేచ్ఛగా వివరించటంలోనూ కొత్తదనాన్ని సాధించాడు. వ్యక్తిగత అరాచకవాదం, 'ఆధునికత' పఠాభి కవితలో కనిపిస్తాయి. ఈ కవి మనస్సు లోతుల్లో ఆధారశక్తుల్ని విశ్లేషిస్తే ఆత్మాశ్రియ ఇనప కవచంలో వుండిపోయిన వైనం కనిపిస్తుంది. ఉపరితలంలో మార్పేకాని లోతుల్లో భావకవితాబంధువే. కాకపోతేకాస్త అరాచక ధోరణివుంది. అందుకే ఒక శిల్పవిధానాన్ని అభివృద్ధి చేసుకొని భావకవిత్వే తరమైన నవ్యతను సాధించిన కవులుగా వీళ్ళను పరిగణించ వచ్చును.

నారాయణబాబు భావకవిత్వాన్ని వ్యతిరేకించినా తనదైన ఒక మార్గాన్ని నిర్మించు కోలేకపోయాడు. అన్ని మార్గాలను దూరంగాచూసి ఏ మార్గంలోనూ ప్రయాణం చెయ్యలేకపోయాడు. పురిపండా, శ్రీశ్రీలతో సామూహిక సాహిత్య వ్యాసంగించేసినా అతడు ఏ విషయాన్నీ పూర్తిగా జీర్ణం చేసుకున్నట్లు కనిపించదు. ప్రయోగ చాపల్యం లోనూ, నూతనత్వ అన్వేషణలోనూ కాలం గడిపేశాడు. ఇమేజిజం, సర్రియలిజం, వామపక్ష సాహిత్యం నారాయణబాబుమీద ప్రభావం వేశాయి. ప్రభావం అనడంకంటే వాటిని గురించి విని ప్రయోగం చేశాడు. ఒక వుద్యమ దృష్టితో సమకాలిక కవిత్వం లోని జడిమను వదిలించి, పాత ధోరణులమీద చావుదెబ్బ కొట్టి కవులను ప్రభావం చేసేది, పరిణామానికి దోహదంచేసేది ప్రయోగం. అసలు తన దారిని వెతుక్కో టానికి కవి వ్యక్తిగతంగా చేసే రచనా ప్రయత్నం మరోవిధమైన రచనా ప్రయోగం. నారాయణబాబులో ఈ రెండోరకం ప్రయోగం ఎక్కువ. ఇమేజిజం, సర్రియలిజం, అనార్కిలిజం అన్నీ నారాయణబాబులో ప్రయోగ స్థాయిలో వున్నాయేగాని పరిణతి స్థితిలోలేవు. సమకాలిక భావ సంచలనాల్లో తనదైన దృక్పథాన్ని ఎన్నుకోలేని అరా చక మనస్తత్వం నారాయణబాబు కవితల్లో కనిపిస్తుంది. భాష, ఛందస్సు, వచన కవిత మొదలైన శిల్ప విషయాల్లో కూడా ఈ అస్థిర నిర్జీవస్థితే కనిపిస్తుంది.

నారాయణబాబు కవితలోని ప్రధాన లక్షణం భావకవితను వ్యతిరేకించటం. భ్రష్టమైన, అనుకరణదిక్కులో చిక్కుకుపోయిన క్షీణ కవితారీతుల్ని ఎదుర్కొని నూతన కవిత్వాన్ని ఆహ్వానించడం పురోగామి దృష్టే. అయితే ఈ వ్యతిరేకించటం నారాయణబాబు వ్యక్తిగతంగా చేయలేదు. శ్రీశ్రీ, పురిపండా, నారాయణబాబు ఏక కాలంలోనే చేశారు. శ్రీశ్రీ పాశ్చాత్య దేశాల్లోని కొత్తప్రయోగాలను నారాయణబాబు

లాటి వాళ్లకు అప్పుడు వివరిస్తూవుండేవాడు. ఏ దేశంలో ఏ నూతన కవిత కనిపించినా ఎంతో ఉత్తేజంతో చదివి శ్రీశ్రీ నారాయణబాబుకు కూడా వినిపించేవాడు. "పాశ్చాత్య సాహిత్య విప్లవాలూ, కొత్తకొత్త ప్రక్రియలూ, సరికొత్త పుస్తకాలూ తెచ్చి శ్రీశ్రీ విని పించేవాడు. చదివించేవాడు. నారాయణబాబునీ చదవమని సలహా ఇచ్చేవాడు అయితే శ్రీశ్రీలా వాటిని అతను (నారాయణబాబు) అవగాహన చేసుకోలేకపోయాడనిపించేది" (పురిపండా). శ్రీశ్రీ నుంచీ, ఇంకా ఇతర మిత్రుల నుంచీ నారాయణబాబు ఇమే జిజం, సర్రియలిజం, మార్క్సిజం వినటమేగాని తానుగా ప్రత్యక్షపరిచయాన్ని పెంచు కున్నట్టు అతని రచనలు సాక్ష్యం ఇవ్వటంలేదు. నిజానికి ఈ ఇజాలతో సాధికార పరిచయం లేకపోవటమే నారాయణబాబు కవితలోను మనస్తత్వంలోనూ అస్పష్టతకు, అనిశ్చలతకు, అరాచకానికి కారణం.

" సద్యోఫలితం
విద్యుద్దీపం
వెలుగున
గదిలో
ఖ్యాతిగడించే
గీతం వ్రాసి
ప్రేయసి కంకిత
మియాలంటూ
మూతి బిగించి
చేతులు నులుముతు
కూచున్నావ " (కవీ)

'ఏమంది' 'కావాలి' అనే రచనల్లో భావకవిత్వ వ్యతిరేకతను స్పష్టం చేశాడు, వ్యతిరేకత పరోక్షంగా పనిచేస్తూ నిర్మాణం ప్రత్యక్షంగా వుండటం నవ్యకవి ఆశయం అయివుండాలి. అంటే భావకవిత్వ నిరసనే ప్రధానశక్తిగా కవిత రూపు దిద్దుకోవడం, దానిమీద మనస్సు లోతుల్లోని మమతను సూచిస్తుంది అలాగే బీభత్సం, భావకవుల సౌందర్య వాదం మీద తిరుగుబాటుగా అతి జుగుప్సాకరమైన భావప్రతిమల్ని ప్రయో గించటం, నారాయణబాబు గీతాల్లో కనిపిస్తుంది. "సమాధిలో మృతశిశుపట్టుల, జల దాంతర శశి, శ్యామల శ్మశానవాటుల వ్రాలిన రాబందులె, శరన్మేఘములు" వంటివి కొత్తగా వుంటాయికాని ఏవగు పుట్టిస్తాయి. "కాలిన ప్రేయసి దేహం చమురు కంపు ఈ లోకం" లాంటి చిత్రాలు భావకవిత్వంలోని మేరమీరిన సుకుమార సౌందర్యాన్ని అపహాస్యం చేయడానికే అన్నట్టు కనిపించినా ఈ రకపు బీభత్సం నారాయణబాబు మన

స్సుకు పట్టిన జాడ్యంలా కనిపిస్తుంది. సర్రియలిజంలోని భీభత్సం అనేది వేరే విషయం— అది నిష్ప్రయోజనమైన జుగుప్స.

పాతబడిపోయిన కవితా ధోరణిని వ్యతిరేకించటం ఒక్కటే తిరుగుబాటు అనిపించుకోదు. అంతకంటే నవ్యమైన, భవ్యమైన సాహిత్య పరిణామానికి నాయకత్వం వహించినవాడే మహాకవి. కొత్తను అరంభించటమేకాదు, ముందుకు పోవటంకూడా చేయాలి. పురిపండా, నారాయణబాబు, శ్రీశ్రీలు భావకవిత్వాన్ని నిరసించినా, అభ్యుదయ కవిత్వం అనే నాటి నవ్య కవిత్వ ఉద్యమాన్ని 'పదండిముందుకు' అని ముందుకు దీసుకపోయినవాడు నిస్సంశయంగా శ్రీశ్రీ. ఎవరు మొదట రాశారనేది ముఖ్యంకాదు. ఎవరు ముందుకు తీసుకపోయారనేది ముఖ్యం అన్నారు పురిపండా. "ఈ ఉద్యమంలో ఎవరు ముందనికాదు చూడవలసింది. ఎవరిది నాయకత్వం అని. నాయకత్వం శ్రీశ్రీదే అని కాలం ఋజువుచేసింది"(పురిపండా). నిజానికి అనాడు పురిపండా, శ్రీశ్రీ, శిష్లా, పఠాభి, పూడిపెద్ది మొదలయినవారు తమ మార్గాల్ని తాము నిరాఘాటంగా యెన్నుకున్నారు. ఒక్క నారాయణబాబుకే స్పష్టమైన మార్గంలేదు. యెటు పోవాలి? అనే ప్రశ్నకు తానే సమాధానం చెప్పుకోలేకపోయాడు. వస్తు, శిల్పాల్లో నారాయణబాబు ఏ ప్రసిద్ధ అభ్యుదయకవితోనూ పోల్చదగ్గవాడు కాదు.

1910 నుంచీ 1920 వరకూ పాశ్చాత్య కవిత్వంలో 'ఇమేజిజం' ఒక ధోరణిగా వుంది. కాల్పనిక కవిత్వంమీద తిరుగుబాటే దీని లక్ష్యం. మధురభావన, అహం ప్రత్యయాలకు వ్యతిరేకంగా నడిచిన కవితోద్యమంయిది. టి. ఇ. హ్యూమ్ దీన్ని అరంభిస్తే పౌండు నాయకత్వం వహించాడు. "Some Imagists" (1905) అనే గ్రంథ పీఠికలో వీళ్ళు తమ లక్ష్యాల్ని ప్రకటించుకున్నారు. (1) ఏ సొగసులు, అలంకారాలూ లేని సాధారణమైనభాషను ప్రయోగించటం (2) స్పష్టంగానూ, భావకాఠిన్యంతోనూ కవిత ఆలపించటం (3) సామాన్య సత్యాల్ని (General truths or Various theories) ను వదిలివేయటం (4) కొత్త ఛందోరూపాల్ని సృష్టించుకోవటం (5) పదచిత్రాల సమూహాన్నే కవితగా ప్రచారం చేయటం. పదచిత్రాలనేవి కవిత్వానికి ప్రధాన శక్తులనేది నిర్వివాదం. పదచిత్రాల్లో ఆలోచించడమే కవిత్వమన్న ప్రగతి విమర్శకులున్నారు. అయితే రచనలో పదచిత్రాలన్నీ కలిసి ఒక ఆలోచనకు, అభిప్రాయానికి బద్ధం కావాలి. ఇమేజిస్టు కవితలో ఈ సంబద్ధత వుండదు. ఇమేజి ఇమేజి కోసమే వాడబడుతుంది. ఈ ధోరణిలోని బలమూ, బలహీనతా నారాయణబాబులో బలహీనతగా మారిపోయాయి. వైదికమైన పదజాలం. అస్పష్టమైన భావన, భీభత్సదృష్టి, అసుందర దర్శనం కలిసి నారాయణబాబును ఇమేజిస్టు కవిగా చేయలేక

పోయాయి. "నల్లని త్రాచు కోరలు. తెల్లని మఱాచి కుంకలు. గగనమ్మున తారలు. ఆరిన చితిలో బూడిద వెన్నెల. జారిన ముక్కుపుడక- ఒకటే చుక్క" కాలం కాలిన గుడ్లపీలికై ధూళిరేగినది. "అంధుని కనురెప్పలపై కన్నీరు నాగీతం"లా నిష్ప్రయోజన జుగుప్సాకర చిత్రాలు అక్కడక్కడ రచనల్లో వున్నాయే కాని ఇమేజిస్టు రచన అని చెప్పదగిన రచన ఒక్కటికూడాలేదు. ఈయనలోవున్న అస్పష్టతను ఇమేజిస్టు కవిత అనుకోకూడదు. ఇమేజిస్టు ఛాయలున్నాయ్ కాని నారాయణబాబు ఇమేజిస్టుకాడు. కవితాప్రియులనేవాళ్ళు వుంటారని యీ ఉద్యమం అంగీకరించదు. ఆధునికచైతన్యాన్ని తమ సంతృప్తి కోసం. మిత్రుల సంతృప్తికోసం వీళ్ల రాస్తారు. ప్రపంచం ప్రగతి పథంలో ముందుకు పోతుందన్న విశ్వాసం వీళ్లకు లేదు. వర్తమాన జీవనసమస్యల్ని ఇమేజిస్టు కవులు పట్టించుకోరు. వాస్తవాలను అర్థంచేసుకునే నిశితబుద్ధికాని, ప్రతిభ కానీ వీళ్ళకు లేదు. చెక్కిన శిల్పం కవిత్వమని భ్రాంతిపడటంతో వీళ్ల గొప్ప కవిత్వం రాయలేకపోయారు. అజీర్ణరోగం యీ కవులందరిలోనూ కనిపిస్తుంది. వీళ్ల సాధిం చింది వచన కవితా ప్రక్రియ ఒక్కటే. అయితే దీన్ని సృష్టించింది వీళ్ల కాదు. కాల్పనిక కవితకంటే ఏ కోణాన్నుంచీకూడా ముందుకుపోయిన వాళ్ల కాదు ఇదికూడా కళ కళకోసమనే పరిధిలోదే. ఇమేజిస్టు కవిత్వతత్వం నారాయణబాబుకు జీర్ణంకాలేదు. ఇది ప్రగతిదృష్టికాదు

ప్రపంచ ఆధునిక కవిత్వంలో ప్రసిద్ధిపొందిన మరొక వుద్యమం సర్రియలిజం. 'అధివాస్తవికత' అని తెనుగునాట ఇది ప్రచారం పొందింది. ఇంతకు పూర్వమున్న కవిత్వ సాంప్రదాయాలకు ఇది పూర్తిగా భిన్నమైంది. మనస్తత్వ శాస్త్ర పరిశోధనలు ఈ రకం కవిత్వానికి పునాది. ముఖ్యంగా ఫ్రాయిడ్ సిద్ధాంతాలు సర్రియలిజానికి మార్గ దర్శకాలయ్యాయి. మనిషికి సంబంధించిన అన్ని విలువల్ని ఇది తిరస్కరిస్తుంది. ప్రతిభనుంచే కాదు ప్రతిభను నాశనం చేయటం వల్లనే మంచి కవిత్వం పుడుతుందని వీరి వాదన. "We are specialists in rebellion" అని తమ ధ్యేయాన్ని విప్లవంగా అభివర్ణించారు. డాడాయిస్టులు డాడాకు కూడా వ్యతిరేకులు సర్రియలిస్టులు సుప్తచైతన్యానికీ, వ్యక్తావ్యక్త దశకు మాత్రమే మిత్రులు. సంక్షోభం దీని పరమార్థం. అసంబద్ధత దీని ప్రాణం. అన్నిటిమీద తిరుగుబాటు, పూర్తి అవిధేయత, విలువల్ని అపహాస్యం చేయటం అధివాస్తవికత లక్షణాలు. వ్యక్తి, అతని కోరికలు, సుప్త చైతన్య భూతగృహం. ఇవి తప్ప సర్రియలిస్టులు మరే విలువల్ని గుర్తించరు. భావాల్ని హింసాత్మక పదజాలంలో పొదుగుతుంటారు. సమకాలిక విప్లవోద్యమాలతో, విప్లవ సిద్ధాంతాలతో సంబంధాలు పెట్టుకుంటారు. ఏదో ఒక విప్లవం వీళ్లకి కావాలి. చాలామంది సర్రియలిస్టులు మార్క్సిస్టులుగా కొంతకాలం నటించారు. మార్క్సిజానికి

నిబద్ధులైన కవులు భ్రాంతితో సర్రియలిస్టు ప్రయోగాలు చేశారు. అయితే కొద్ది కాలంలోనే దాన్తో సంబంధాలు వొదులుకున్నారు. మార్క్సిజంతో సంబంధాలు వొదులుకున్న సర్రియలిస్టులూ వున్నారు. సాంఘిక దృష్టితో పరిశీలిస్తే ఇంతకంటే వ్యక్తిగత అరాచక వాదం మరోటి కనిపించదు. సమాజం అంటే కేవలం వ్యక్తుల సమూహమేకాదు. పరస్పర సంబంధాలువున్న వ్యవస్థగా ఈ కవులు అంగీకరించరు. కోరికల్ని విముక్తం చెయ్యటానికి సమాజాన్ని లేకుండాచేయాలని వీళ్ల సంకల్పం. మార్క్సిస్టుల్లో కనిపించే కామ్రేడిజం మచ్చుకుకూడా వీళ్లల్లోవుండదు. వాస్తవికత, వూహ, మృత్యువు-బతుకు: భూతం—భవిష్యత్తుల వైరుధ్యాలులేని మానసికదశను సర్రియలిస్టులు హేతువాదానికీ అందని అనుభూతిద్వారా కలుగజేస్తారట. కలలలోని చిత్రాల ఆలలకున్న అస్పష్టమైన అర్థంకూడా సరిరియలిస్టు కవితల్లో లోపిస్తుంది. సైకో ఎనలిస్టులు, స్వప్నవ్యాఖ్యాతలు కూడా వివరించలేని సరిరియలిస్టు కవితలు చాలావున్నాయి. ఫ్రాయిడ్, యూంగ్‌ల స్వప్నవివరాలు, సిద్ధాంతప్రమాణాలుగా పేర్కొన్న అనుభవాలనుచదివి అయోమయంగా బూతుల్లోగాసి అదే అధివాస్తవిక కవితగా ప్రచారం చేసుకున్నవాళ్లూ వున్నారు. డాలీ బొమ్మల్ని ఫ్రాయిడ్ అంగీకరించలేదు. Super-Ego ను జయించి Ego నుంచే ఎక్కువ మంది కవులు అధివాస్తవిక రచనలు చేశారు. వ్యక్తావ్యక్తంలో కాని,

కాని వెళ్ళటం సామాన్య కవికి సాధ్యమయ్యేపనికాదు. యూంగ్ (Jung) సుప్తచైతన్యాన్ని Personal unconsciousness, Collective unconsciousness గా విభజించాడు. నిజమైన కవితకు Collective unconsciousness మూలం. కవిత్వంలోవుండే 'అనిర్వచనీయత'కు Personal unconscionsness కారణం. చైతన్య, సుప్తచైతన్యాల కలయికతోనే కవిత్వం యేర్పడుతుంది. సుప్తచైతన్యంలోని అణచబడ్డ కోరికల సమూహం కళకు మూలమనేదికూడా నిజమే. కానీ అవన్నీ Myth-Malding, Symbolisation, Condensation, dramatisation, soundary elaboration, rationalisation, sublimation మొదలైన అనేక ప్రక్రియలద్వారా కళగా రూపొందుతాయి. యూంగ్ చెప్పినట్లు కవి అనేవాడు 'Collective man'. తాను సరియలిజంరాస్తున్నానని యెవడూ అనుకొని రాయలేడు. "The artist is essentially the instrument, and he stands below his work, for which reason we should never expect from him an interpoetation of his own work. He achieved his highest with his composition. He must have the interpretation to others and to the future." Jung. తల్లికీ, బిడ్డకూవున్న సంబంధమే

కవితకూ కవికీ వుంటుంది. నారాయణబాబు 'గేదెపెయ్యే' లాగా చైతన్యంతో రాసేది సర్రియలిస్టు రచనకాదు. అసందర్భ ప్రలాపాలన్నీ 'సర్రియలిస్టురచన'లని ప్రచారం చేయటం శాస్త్రనేరం. 'మౌనశంఖం'లో కొన్ని ఖచ్చితంగా సర్రియలిస్టు భావాలుకావు. "నీలగిరిలో పురుడుపోసుకొని, దాహం అంటూ మరణించిన చూలాలి వక్షంలో గడ్డ కట్టిన చనుబాల జిడ్డును"తాగి చచ్చిపోయిన ఒక పుండాకోరుని, డాక్టర్ శవపరీక్ష చేసి నపుడు అతని కడుపులో అరగకుండా, పైకివాలికిన సారాచుక్క ను. "కాశ్మీరుసరస్సులో పడవల్లాగు కాలప్రవాహంలో కలరా శవాలు"లాటి భావాలు నారాయణబాబుకు పట్టిన మకిలితప్ప సర్రియలిజం కాదు, అసలు మనస్తత్వశాస్త్రం వుపకరించదు. భీభత్స దర్శనం, ఇమేజిస్టు ఛాయలు, సర్రియలిస్టు పరిజ్ఞానం కలిసి నారాయణబాబు అధివాస్తవిక గేయాల్ని పాడుచేశాయి. ఇదంతా మానసికమైన అజీర్ణరోగానికి, మౌలిక ప్రతిభలేని అనుకరణతత్వానికి నిదర్శనం.

నారాయణబాబు అభ్యుదయ దృక్పథాన్ని ప్రత్యేకంగా విశ్లేషించే అవసరంలేదు తెలుగు విమర్శకులు సాహిత్యేతర కారణాలతో నారాయణబాబు కవిత్వాన్ని పరిశీలించినతీరును పరామర్శిస్తేచాలు. రోణంకి అప్పలస్వామిగారు రుధిరజ్యోతికి విఫలమైన వుపోద్ఘాతం రాశారు, నారాయణబాబుమీద రోణంకి అభిమానానికి నిదర్శనంగా వుంది. ఈయన ప్రధాన సిద్ధాంతం నారాయణబాబు వాస్తవిక కవి అని. వాస్తవిక కవిత అంటే సంఘ ప్రధాన కవితఅని. సంఘంలోని భీభత్సాన్ని, క్రౌర్యాన్ని, అన్యాయాన్ని ఖండించటమే వాస్తవికత అని చెప్పారు. సమాజాన్ని విమర్శించటం వాస్తవికతలో ఒక భాగమే కాని ఆ విమర్శకు ఒక తాత్వికఆధారం వుండాలి. లేకపోతే విధ్వంసక వాదంగానో, నిహిలిజంగానో రూపొందుతుంది. సమాజం మొత్తాన్ని విమర్శించటంతోనే వాస్తవికత అయిపోదు. ఒక గమ్యంతోకూడి వొక సిద్ధాంత నిబద్ధత వున్నప్పుడే విమర్శ శాస్త్రీయం సజీవం అవుతుంది. ఆధునికతకూ, వాస్తవికతకూ వున్న వైరుధ్యాన్ని రోణంకి గమనించలేదు నారాయణబాబు దృష్టి ఆధునికతవైపు మళ్లినంతగా వాస్తవికతవైపు మళ్ళలేదు. అవగాహనలో లోపంవల్లా, సహజమైన భీభత్సవైచిత్రి ప్రియత్వంవల్లా వాస్తవికతకు పూర్తిగా దూరమయ్యాడు. భారతీయ వాతావరణం, తెలుగు నుడికారం, జాతీయత, పురాణకవి సాంప్రదాయాలూ వాస్తవికతా చిత్రణకు దోషం కాకపోవచ్చు కానీ గుణం మాత్రం కాదు. అస్పష్టతను, అయోమయాన్ని వ్యంగ్యం అనీ, హ్రస్వలిపి అనీ సమర్థించ పూనుకోవటం అభిమానసూచకమవుతుంది కానీ సత్యం కాదు. కవిత్వంలో 'అనిర్వచనీయత' గుణం కానీ అస్పష్టత నేరమే. కృష్ణశాస్త్రి అన్నట్టు నారాయణబాబులో 'మూగతనం' అడుగడుగునా కనిపిస్తుంది. వీరు మెచ్చుకున్న కపాలమోక్షం ఏ విధంగా చూసినా పనికిమాలిన రచన. పూర్వం రాజులు

యుద్ధంలో చస్తే స్వర్గం వస్తుందని ఆశపెట్టి తమకోసం సైనికుల్తో యుద్ధాలు చేయించుకునేవారు. అలాగే దేశభక్తిలో రాలిపోతే కపాల మోక్షం వస్తుందని నారాయణబాబు చెబుతాడు. శివుని చేతిలో పాత్రికగా మారిపోతే భగత్‌సింగ్ వురితీతకు బాధపడాల్సిన పనేముంది. ఇలాంటి పురాణ కవితకు పట్టాభిషేకం కట్టటం రోణంకిగారి దురభిమానానికి నిదర్శనం. ఈ ప్రస్తావన అంతా పరస్పర విరుద్ధమైన అభిప్రాయల్తో నిండి వుంది. 'నిశ్శబ్ద' పురాణ సంపుటాలదొంతి అంటే ఏమిటి? 'భారత సంప్రదాయం' అంటే ఎలా అర్థంచేసుకునేది. సర్రియలిజం, ఇమేజిజం, వాస్తవికత యివన్నీ భారతీయ సంప్రదాయ వ్యతిరేకంగదా? కవి సాంప్రదాయాలంటారా? కొత్తభావాలు కొత్త కవి సంప్రదాయాల్లో వ్యక్తంచేయటమే గుణంకాదా? తద్దినాలనుంచీ పోలికలు తెచ్చుకోవటంవల్ల ఏ ప్రయోజనం సాధింపబడుతున్నది. లైంగిక యిచ్ఛ అతిసహజమైందే, నిజం. సహజాతాల్లో ఒకటే. రుషులుచెప్పే పద్ధతిలో కాకపోయినా అణచుకోవటం కూడా ఏ సమాజంలో అయినా తప్పదు. సెక్స్‌ను కూడా శాస్త్రీయమైన విజ్ఞానంగా ఆధునికులు పరిశోధనలు చేస్తారు. కామసూత్రాలు రాసినవాడుకూడా రుషే. అణచుకోవటం నేరం కాదు. శరీరంలో శక్తి సన్నగిల్లినప్పుడు మనస్సులో పుట్టే కామోద్రేకాల్ని అణచుకోక చేసేదేముంది. దీనికి మనస్తత్వశాస్త్రం Transformation of sex ను ప్రతిపాదించింది. నారాయణబాబు 'లెండోయ్ రుషులు'దానికి రోణంకివ్యాఖ్య తొందరపాటుతో కూడినదే. ధనస్వామ్య వ్యవస్థలో సెక్సు కూడా అమ్మకపు వస్తువు స్థాయికి దిగజారిపోయింది. నైతికవిలువలు పూర్తిగా పతనమౌతాయి. దీన్నే సెక్సు స్వాతంత్ర్యం, సెక్స్‌లో స్వేచ్ఛ అనే ముద్దుపేరుతో పిలుచుకుంటారు. వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ అనేది గాలివ్యవహారం. సమాజవ్యవస్థతో, చారిత్రిక భౌతిక పరిసరాలతో స్వేచ్ఛ ముడిపడి వుంటుంది. నారాయణబాబు స్వేచ్ఛావాదం పెట్టుబడిదారులు చెప్పే స్వేచ్ఛ. రోణంకివారి పీఠికలో వైశాల్యం వుందికాని లోతు, సంబద్ధత లేవు.

ఆరుద్ర 'గడ్డిపరక'ను పట్టుకు వేలాడుతున్నాడు. "నిజానికి నారాయణబాబు అనేవాడు వ్యాకరణాల సంకెళ్లు, ఛంధస్సుల కౌగిళ్ళు వదుల్చుకున్నవాడు— నారాయణబాబు నిస్సందేహంగా 'మహాకవి' అన్న విషయాన్ని కాలమే నిర్ణయిస్తుంది, అతని 'గడ్డిపరకను' అన్న ఒక్క రచనేచాలు అతణ్ణి మొదటిరకం కవుల కోవలో నిలబెడుతుంది." నారాయణబాబుకు వ్యాకరణం, ఛందస్సులాటివి రావని ఆయన కవిత్వాన్ని ఏమాత్రం పరిశీలించినా తెలుస్తుంది. కవిత్వం రాయటానికి యిలాంటివి వచ్చితీరాలని చెప్పటం కాదు. తనకు వచ్చినవి వదులుకొని రాసేవాడికి, అసలు రాకుండానే రాసేవాడికి రచనా పద్ధతిలో తేడా వుంటుంది, "నారాయణబాబు వ్యాకరణాల సంకెళ్ళు ఛందస్సుల కౌగిళ్లూ వదుల్చుకోనక్కరలేదు. ఉంటేగా వదుల్చుకోవటానికి?"(శ్రీశ్రీ).

"నేనెరిగినంతవరకూ నారాయణబాబు ఛందస్సు, కావ్యాలూ, వ్యాకరణమూ, నిఘంటువూ ఒక క్రమపద్ధతిని అభ్యసించినపాపాన పోలేదు. అందుకని తన భావావేశానికి తగిన పదజాలం అందేది కాదని తనకి తరచు" చేప్పేవాడట (పురిపండా) అభ్యుదయ కవులు పూర్తిగా గ్రాంధికభాషాపదజాలాన్ని జయించలేదు. ఆ వాసనలు అందరిలోనూ వున్నాయి. నారాయణబాబులో శబ్ద శైథిల్యంయెక్కువ. సమగ్రాంధ్ర సాహిత్యంలోపడి అరుద్ర ప్రీతి పిపీలికాన్నీ మహాకవి అనటం మొదలెట్టినట్టుంది. ఆకాలంలోనే శ్రీశ్రీ, పురిపండా అభ్యుదయ కవితలముందు గడ్డిపరక అగదు— "నారాయణబాబుకవి, శ్రీశ్రీ మహాకవి" (పురిపండా).

సోమసుందర్ రుధిరజ్యోతి ప్రింటు కావటం ఆంధ్ర జాతి పుణ్యవిశేషంగా అరుద్ర సాహసంగా వివరిస్తూ మల్లినాథసూరి పోజులో విమర్శక అవతారం ఎత్తారు. అసూయ, కోపం, అజ్ఞానం మనస్సును ముట్టడి చేస్తున్నప్పుడు 'విమర్శ'లోకి అడుగు పెట్టకూడదు. సోమసుందర్‌కు కావాల్సింది నారాయణబాబు కాదు. శ్రీశ్రీని తిట్టడం. ఆ తొందరలో అభ్యుదయ వుద్యమాన్నికూడా ఖండించుకుంటూపోయాడు. శ్రీశ్రీ షష్ఠి పూర్తినుంచీ 'చెట్టు నా ఆదర్శం' పీఠికవరకూ సో. సుం. వ్యాసాలన్నీ పరస్పర విరుద్ధాభిప్రాయాల్తో అహేతుక సిద్ధాంతాల్తో అభ్యుదయవుద్యమాన్ని వక్రీకరించే ధోరణిలో వున్నాయి. వ్యాసాల్లో భాష, శీర్షికలు ప్రచార ప్రకటనలస్థాయిలో వున్నాయి. ఏ ఇద్దరి కవుల్నీ పూర్తిగా పోల్చి పరిశీలించటం సాధ్యం కాదు. అది విమర్శలో శాస్త్రీయమైన పద్ధతీ కాదు. స్వభావంలో, గమ్యంలో అనేక తేడాలువున్న కవుల్ని పోల్చి సిద్ధాంతాలు చేయటం కొరగాని పని. సోమసుందర్‌లో మౌలికంగా ఇక్కడే తప్పువుంది. శ్రీశ్రీని, నారాయణబాబుని పోల్చిచెప్పడంకంటే అపసవ్యమైన పని మరొకటి లేదు. ఆశ్చర్యం ఏమంటే చివరకు సోమసుందర్ శిల్పంలో, వస్తువులో ఈ యిద్దరికీ వున్న తేడాలను విశ్లేషించారు 'నీ దృష్టిలోనే ఇంత తేడావున్నప్పుడు ఇద్దరినీ ఒకచోట చేర్చి పరిశీలించటానికి పూనుకోవటం తప్పుడు పని కాదా? మూడు తరాల కవుల్ని ప్రభావితం చేసిన శ్రీశ్రీకి కవిత్వమే సాక్షాత్కరించని నారాయణబాబుకి పోలికా? నారాయణబాబు కీర్తిని శ్రీశ్రీ నాశనమూ చెయ్యలేదు— సో. సుం. వుద్ధరించనూలేదు'. "నూటికి నూరుపాళ్లు ఆధునిక కవిత్వాన్ని సంతరించుకొని, సమాజ వాస్తవికతా కవిత్వోద్యమానికి కులస్వాములనదగిన శ్రీ శ్రీ, నారాయణబాబులు"— ఆధునికత, వాస్తవికతలు నూటికి నూరుపాళ్లు ఎలా వుంటాయి చెప్పండి? కులస్వాములనేది ఎంత పేలకమాట! ఆధునికత, వాస్తవికతలు వైరుధ్యాలు. ఫ్యూచరిజం, డాడాయిజం, అవంగార్డ్ సర్రియలిజం, ఇమేజిజం— ఇలాంటివన్నీ ఆధునికత, de-humanisation ఆధునిక కవితకు ప్రాణం. ఇదంతా ధనస్వామ్య వ్యవస్థలోని సంక్షోభానికి ప్రతిధ్వని. వీటికి

పూర్తిగా వ్యతిరేకమయింది వాస్తవికత. రెండింటికీ పొందిక ఎలా? నారాయణబాబులో ప్రధానంగా కనిపించేది ఆధునికతే. అది కూడా ప్రయోగస్థాయిలోనేకాని పరిణిత రూపంలో కాదు. ఒకటీ రెండు గేయాల్లో వాస్తవికతాస్పర్శ వున్నా క్రమంగా వాస్తవికతకు శత్రువుగా నారాయణబాబు వికృతంగా మారిపోయాడు. ప్రజాస్వామ్య రక్షణ కోసం శ్రీ శ్రీ మీద దాడిచేసిన సంఘానికి నారాయణబాబే కార్యదర్శి. నేను కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకినని బహిరంగంగా ప్రకటించుకున్నాడు. "శ్రీ శ్రీ, నారాయణబాబుల కవితలు ప్రధానంగా వ్యక్తివాదం నుంచి సమాజవాదానికి పరిణమించాయి. తాత్వికంగా భావవాదం నుంచి భవుతికవాదం దిశగా ప్రయాణించాయి" సో. సుం. ఆహా! నారాయణబాబు కవిత్వం అర్థం చేసుకొని చెప్పేమాటలేనా ఇవి. నారాయణబాబు వ్యక్తివాదంలో విలువునా కూరుకుపోయిన కవి. భౌతికవాద ప్రథమ పాఠాలు వచ్చినవాడు కూడా రుధిరజ్యోతిలో ఒక్క గేయం రాయడు. సో. సుం. కవితలకే లేదు భవుతికవాద ప్రాతిపదిక. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య బలాన్ని ఎదుర్కొని వీరమరణం పొందిన భగత్సింగుని పురాణపురుషుడిగా చిత్రించటం ఏ భౌతికవాదం సో. సుం. గారూ? 'అభివ్యక్తి' అంతా భావవాద ప్రతీకలమయం. వస్తువంతా వ్యక్తివాద పరమైంది. శ్రీశ్రీ మీద బురద చల్లడానికి ఇంత వక్రభాష్యాలా?! ఇంత దారుణ అజ్ఞాన ప్రదర్శనమా?! శ్రీ శ్రీ సర్రియలిజమనే అయోమయ కవచంలో వుండిపోయాడని కాడ్వెల్‌ను అరువుతెచ్చుకుని నారాయణబాబు సర్రియలిజాన్ని, అయోమయ కవచమే కవిత్వ స్వభావంగా మారిపోవటాన్ని గుర్తించడు. "Modern art is Capitalist art" అని ఆధునికతను వివరించిన కాడ్వెల్‌ను కూడా తన వీలుకోసం మరిచిపోతాడు. ఇంతకంటే నిజాయితీలేని విమర్శ ఎక్కడ వుంటుంది. శ్రీశ్రీని తిట్టడానికి నారాయణబాబును పొగడటం, ఇద్దర్నీ సమానులుగా చెబుతూ మధ్యలో శ్రీశ్రీ మీద రాళ్లు రువ్వటం ఇదీ సో. సుం. వల. నారాయణబాబు కవితను గూర్చి షడ్గుణాలు సో. సుం. పేర్కొన్నారు. ఇమేజిజం, సర్రియలిజంలనే పొడి మాటల్లో చెప్పారు. ఈ గుణాలు ఏవీ నారాయణబాబు 'దళిత వర్గాల విప్లవ చైతన్యాన్ని ప్రదర్శించిన కవితా శక్తి'కి ప్రమాణాలు కావు. ఇంకా కాలాన్నిగూర్చి మూడవ తరగతి పాఠాలు చెప్పారు. ఈ గోలవల్ల నారాయణబాబుకి వారిగేదేమీ వుండదు. ఈమధ్య సో. సుం. లో పెరుగుతున్న వైదిక సంప్రదాయ, పదజాల మమతను కూడా వ్యక్తంచేసుకున్నాడు. మొత్తంమీద సో. సుం. ది సొట్టకర్రే. అనేక విషయాలకి కలంతో సమాధానం చెప్పటం సాధ్యం కాదు. "త్వరలో ఆరుద్ర వెలువరించబూనిన నారాయణబాబు రుధిరజ్యోతిని చూసినప్పుడైనా, భావ వైకల్యానికీ, శబ్దశైథిల్యానికీ లక్ష్యం కనిపించక పోదు" అన్న కె. వి. రమణారెడ్డిగారి అభిప్రాయంతో ఎవరయినా ఏకీభవించక తప్పదు.

— త్రిపురనేని మధుసూదనరావు.

సమీక్ష :

లెనినిజమా? సోషల్ సామ్రాజ్యవాదమా?

లెనిన్ శతవార్షిక సందర్భంలో మూడు చీనా పత్రికల సంపాదకవర్గాల వారు తయారుచేసిన దీర్ఘవ్యాసాన్ని ఇంగ్లీషులో న్యూబుక్ సెంటర్, కలకత్తా చిన్నపుస్తకంగా ప్రచురించింది.

1970 ఏప్రిల్ 22న లెనిన్ శతజయంతి అనేక దేశాలలో జరిగింది. బూర్జువాల ఆధిపత్యాన్ని కూలదోయటానికి మానవ చరిత్రలో జరిగిన తొలి ప్రయత్నం పారిస్ కమ్యూన్ తిరుగుబాటు. ఇది జరిగిననాటికి లెనిన్ వయసు ఏడాది. తరవాత లెనిన్ ప్రోలిటేరియన్ విప్లవానికి నాయకత్వం వహించి ప్రపంచంలో మొట్టమొదటి సోషలిస్టు రాజ్యాన్ని స్థాపించి, ప్రపంచ చరిత్రలో సామ్రాజ్యవాద పతనానికీ, విప్లవయుగానికీ పునాది వేశాడు.

అలాటి మహనీయుడి శతజయంతిని దేశదేశాలవారు ఎందుకు జరిపారు? విప్లవ కారుడూ, విప్లవ యుగకర్తా అనా? లేక ప్రపంచంలో రెండవ స్థానం ఆక్రమించిన సోవియట్ రష్యాకు మూలపురుషుడనా?

లెనిన్ ఒక సందర్భంలో అన్నాడు: "It has always been the case in history that after the death of revolutionary leaders who were popular among the oppressed classes, their enemies have attempted to appropriate their names so as to deceive the oppressed classes." (పీడితప్రజలకు ఆదర పాత్రులైన విప్లవ నాయకులు చనిపోయిన అనంతరం వారి శత్రువులు పీడితవర్గాలను మోసగించటానికి వారిపేర్లను సొంతంచేసుకునే ప్రయత్నం చరిత్ర అంతటా జరిగినదే)

కనక మన ప్రభుత్వాలలాటివి లెనిన్ శతజయంతులను లక్షలు ఖర్చుచేసి జరప టంలో వింత లేదు. అలాగే లెనిన్ పేరు ఉచ్చరించటానికి అర్హులుగానివారు, బతకని బిడ్డ బారెడన్నధోరణిలో లెనిన్‌కు నీరాజనాలిచ్చారు.

చిత్రమేమంటే, సోవియట్ రష్యాలోకూడా ఇదేధోరణిలో లెనిన్ భజన సాగి టం! లెనిన్ శతజయంతిని ఆర్భాటంగా జరిపిన వర్తమాన సోవియట్‌నాయకులు లెనిన్ పేరు ఉచ్చరించటానికి తగినవారు కారని నిరూపించటమే ఈ పుస్తకం(వ్యాసం)యొక్క

ఉద్దేశం. ఈ వ్యాసం చెప్పే కారణాలు పరిశీలింతాం. లెనినిజం పతాక యెగురుతూ ఉంచటంలో చీనాకమ్యూనిస్టులకు ప్రత్యేకమైన ఆసక్తి ఉన్నది. ఎందుచేతనంటే మావో చెప్పినట్టు ఈ ప్రపంచ విప్లవయుగంలో చీనాలో విప్లవం సాధ్యంకావటానికి లెనినిజమే ఆధారమయింది. మార్క్సిజం-లెనినిజం సహాయంతోనే మావో అతి "దారుణమూ, కష్టసాధ్యమూ, క్లిష్టమూ అయిన విప్లవపోరాటాలను" విజయవంతంగా కొనసాగించాడు. అంతేగాక ఈనాడు అమెరికను సామ్రాజ్యవాదంతోబాటు సోవియట్ రివిజనిజమును కూడా ప్రపంచ ప్రజలు ప్రతిఘటించవలసిఉన్నది. సోవియట్ విధానాలు లెనినిజమును ఏ విధంగా పెడమార్గం పట్టించాయి.

1. లెనినిజము తాలూకు ప్రధాన సమస్య ప్రోలిటేరియన్ నియంతృత్వం.

బూర్జువా రాజకీయ యంత్రాన్ని విధ్వంసంచేసి ప్రోలిటేరియన్ నియంతృత్వం నెలకొల్పాలంటే, అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకొనటానికి హింసాచర్యలు అవసరమని లెనిన్ పదేపదే చెప్పాడు. ఆమార్గానే అక్టోబరు విప్లవం సాధ్యమయింది.

సోషలిస్టు విప్లవ శకం నడిచినంతకాలమూ సంఘర్షణలు తీవ్రతరమవుతాయనీ, ఈ శకం ముగిసేదాకా దోపిడీదార్లు యథాస్థితి తిరిగి నెలకొంటుందని ఆశిస్తారనీ, అది తిరిగి రావటానికి ప్రయత్నాలు సాగిస్తారనీ, ఆ కారణంగా పెట్టుబడిదారీకీ వర్గరాహిత్యానికీ (కమ్యూనిజముకూ)మధ్య నడిచే చారిత్రికదశ అంతటా ప్రోలిటేరియన్ నియంతృత్వం అవసరమనీ లెనిన్ స్పష్టం చేశాడు,

ఈ ప్రాథమిక సమస్యపట్లనే సోవియట్ రివిజనిస్టు రెనిగేడ్‌కూటమి లెనిన్ సిద్ధాంతాన్ని నీరుగార్చింది. అందుకనే మావో "అక్టోబరు విప్లవం యింకా అమలులో ఉన్నదా? అన్ని దేశాలకూ అది ఇంకా శిరోధార్యంగా ఉన్నదా? సి.పి.ఎస్.యు. 20వ కాంగ్రెసులో కృశ్చేవ్ పార్లమెంటరీపద్ధతిలో అధికారం సంపాదించటం సాధ్యమన్నాడు. అంటే అక్టోబరు విప్లవంనుంచి అన్నిదేశాలూ నేర్చుకోవలసింది ఇక ఏమీలేదన్నమాట. ఈ తలుపు తెరిచాక లెనినిజముకు ఉద్వాసన చెప్పినట్టే" అన్నాడు

ప్రపంచంలో మొట్టమొదటి సోషలిస్టు రాజ్యమైన సోవియట్ యూనియన్‌లో పెట్టుబడిదారిని పునఃప్రతిష్ఠచెయ్యటం ఎలా సాధ్యమయింది? ఆ దేశం సోషల్ ఇంపీరియలిస్టు దేశంగా పరిణమించటం ఎలా సాధ్యమయింది?

ఇది వర్గపోరాటఫలితం, పెట్టుబడిదారీ విధానం అవలంబించిన కొద్దిమంది పార్టీ సభ్యులు పార్టీనీ, ప్రభుత్వ నాయకత్వాన్నీ హస్తగతం చేసుకున్నారు, అంటే ప్రోలిటేరియట్‌కు చెందిన అధికారం సోవియట్ బూరువాల వశమయిందన్నమాట, ఇంతే

గాక ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాదం తన మనుగడకోసం సృష్టించిన "శాంతియుత పరిణామ" వినాదాన్ని సోవియట్ రెనిగేడ్లద్వారా సోవియట్ యూనియన్‌కు అంటగట్టింది.

"సోషలిస్టు చారిత్రికదశలోకూడా వర్గాలూ, వర్గ వైరుధ్యాలూ, వర్గసంఘర్షణా ఉంటాయి. సోషలిస్టు కాపిటలిస్టు పంథాలమధ్య సంఘర్షణ ఉంటుంది. పెట్టుబడిదారీ పునరుద్ధరణ ప్రమాదంకూడా ఉంటుంది" అని మావో చెప్పాడు. సోషలిస్టుసమాజంలో కూడా అధికారం కోసం వర్గపోరాటం ఉంటుంది. "పార్టీలోకీ, ప్రభుత్వంలోకీ, సైన్యంలోకీ దొంగచాటుగా జొరబడిన బూర్జువాలు అదనుచూసుకొని అధికారం ఒడిసి పుచ్చుకుని, ప్రోలిటేరియన్ నియంతృత్వాన్ని బూర్జువాని యంతృత్వంగామార్చేస్తారు."

అక్టోబరు విప్లవం అనంతరంకూడా స్టాలిన్ బూర్జువా విప్లవ నిరోధివర్గముఠాను-ట్రాట్‌స్కీ, జినోవియెట్, కామినెవ్, రాడెక్, బుఖారిన్, రీః వ్‌లాటి వారిని– తొల గించవలసి వచ్చిందంటే వర్గపోరాటం కొనసాగిందన్నమాట. పెట్టుబడిదారీ పంథాను విరోధించి, నియంతృత్వాన్ని స్థిరీకరించుకునే అనుభవం సోవియట్ యూనియన్‌కు లేకపోయింది. ఆ కారణంచేతనే స్టాలిన్‌మరణానంతరం కృశ్చేవ్– కమ్యూనిస్టుపార్టీలో దాగిఉండిన పెట్టుబడిదారీపంథావాడు– స్టాలిన్‌ను అపఖ్యాతిపాలుచేసే 'రహస్య నివేదిక' ఒకటి ప్రకటించి, అనేక కుయుక్తులతో పార్టీనీ, రాజ్యాధికారాన్నీ చేజిక్కించుకున్నాడు. ఈ విప్లవ వ్యతిరేకచర్యతో ప్రోలిటేరియన్ నియంతృత్వం బూర్జువా నియంతృత్వంగా మారింది. సోషలిజం దెబ్బతిని, పెట్టుబడిదారీ తిరిగి చెలకొన్నది.

కృశ్చేవ్‌పోయి బెజ్నేవ్ వచ్చాడు. కాని ఇద్దరూ తోడుదొంగలే. బ్రెజ్నేవ్ రెండవ కృశ్చేవ్. "ఇవాళ సోవియట్ యూనియన్ బూర్జువా, బడాబూర్జువాలనియంతృత్వంకింద, హిట్లరు మోస్తరు జర్మను ఫాసిస్టు నియంతృత్వంకింద వున్నది." అని మావో (1964 మే 11న) అన్నాడు. సోవియట్ బూర్జువా వర్గంలో పలుకుబడిగల ఒక శ్రేణి తన రాజకీయ, ఆర్థిక శక్తులను అపారంగా పెంచుకొని పార్టీలోనూ, ప్రభుత్వంలోనూ, సైన్యంలోనూ, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక రంగాలలోనూ అగ్రస్థానాలు కైవసం చేసుకున్నారు. ఈ శ్రేణినుంచే బ్యురాక్రాట్ గుత్తపెట్టుబడిదారువర్గం అవతరించింది. వీళ్లు ఒక కొత్తతరహా బడాబూర్జువాలు: మొత్తం రాజకీయ యంత్రాంగమూ, సామాజిక సంపదా వీరి అధీనంలో ఉన్నాయి. వీళ్లు సామాజిక స్వామ్యాన్ని పెట్టుబడిదారీ పంథా స్వామ్యంగానూ, సోషలిస్టు ఆర్థికవ్యవస్థను జాతీయ పెట్టుబడిదారీ గుత్తకిందా మార్చేశారు. "స్టేట్" పేరుచెప్పి వీరు నిశ్శంకగా ఖజానాను కొల్లగొట్టేస్తున్నారు. సోవియట్ ప్రజల శ్రమఫలితాలను అన్నివిధాలా దోచేస్తున్నారు; భోగలాలసలో మునిగితేలుతూ, ప్రజలను కాలబెట్టి నేలరాసున్నారు. వీరు "యథాస్థితి కొరకు ఆశించటాన్ని సాధించే

ప్రియత్నంగా" మార్చుకున్నవాళ్లు. అక్టోబరు విప్లవ వీరుల సంతానాన్ని అణచిపారే కారు. సోవియట్ యూనియన్‌లోని వివిధజాతులమీద పెత్తనం చలాయిస్తూ, ఒకచిన్న విప్లవ విద్రోహక జారిస్టుసభ ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఈ రియాక్షనరీలకు ప్రజలంటే భయమూ, ద్వేషమూనూ.

ఈ భ్రష్ట కూటమిలో అంతర్వైరుధ్యాలున్నాయి. వీరు అందరూ కలిసికట్టుగా పనిచేస్తూనే పరస్పర సంఘర్షణలు జరుపుతున్నారు. వారి కష్టాలు ముదిరినప్పుడల్లా ఈ సంఘర్షణలు చాటుగానూ? బహిరంగంగానూ తీవ్రతరమవుతూ ఉంటాయి. అత్యధిక లాభాలకోసం ఈ కూటమి స్వదేశ ప్రజలను దోపిడీచేసి హింసపెట్టటమే గాక, విస్తృతి కోసమూ, దురాక్రమణ కోసమూ కృషిచేస్తూ, ప్రపంచాన్ని పంచుకోవటానికి ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాదంతో చేరుతూ, అతి హేయమైన సోషల్ సామ్రాజ్యవాద విధానాలు అవలంబిస్తున్నది.

ప్రస్తుతం ఈ కూటమికి ప్రతినిధి బ్రెజ్నేవ్. పెట్టుబడిదారీ పునరుద్ధరణను సోషల్ ఇంపీరియలిజమ్‌గా మార్చటానికి కృశ్చేవ్ ప్రారంభించిన కృషిని ఈయన కొనసాగిస్తున్నాడు లాభాలు అనే పెట్టుబడిదారీ సూత్రాన్ని చట్టబద్ధంచేసి ఒక కొత్త ఆర్థిక విధానం అనేదాన్ని ఈయన సర్వతోముఖంగా అమలులోకి తెచ్చాడు. ఇందువల్ల బురోక్రాట్ గుత్తదార్లు శ్రామికులను మరింత బాగా దోచుకోగలరు. ప్రజాక్షేమం ప్రసక్తి లేకుండా పన్నుల భారం పెరిగింది. "వెన్నకు బదులు తుపాకులు" అన్న హిట్లరు సూత్రం అవలంబించబడుతున్నది; ఆయుధోత్పత్తి, యుద్ధ సన్నాహాలూ సోషల్ సామ్రాజ్యవాదానికి అవసరం గనక ఆర్థిక వ్యవస్థ అందుకు అనుగుణంగా మలచబడుతున్నది.

సోవియట్ రివిజనిస్టు రెనిగేడ్ల కూటమి అవలంబించిన అపసవ్య చర్యల మూలంగా చాలా దుష్ఫలితాలు కలిగాయి. పరిశ్రమలు తరిగాయి, ధాన్యోత్పత్తి పశుసంపదా క్షీణించాయి. ప్రభుత్వ మార్కెట్లో చిత్రంగా కొనుగోలు వస్తువులు కరువయాయి; శ్రమజీవులకు పేదరికం చుట్టుకున్నది.

సోవియట్ రెనిగేడ్లు (తిరోగాములు) సోవియట్ కష్టజీవులు దశాబ్దాల తరబడి కష్టించి కూడబెట్టిన అంతులేని సంపదలు అలాములూ పలాములూ చెయ్యటమే గాక, రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో ఓడిపోయిన పశ్చిమ జర్మనీ నుంచి దీనంగా అప్పు యాచించారు; దేశీయ సహజ సంపదను అమ్ముకున్నారు; జపాను గుత్త పెట్టుబడిని సైబీరియాను ఆహ్వానించారు. (అదీ రెండో ప్రపంచ యుద్ధంలో మట్టి కరచిన దేశమే).

"లెనినిజముకు జన్మభూమి (అయిన సోవియట్ రష్యా) కి ఇంత వినాశమూ, అపఖ్యాతీ తెచ్చిన సోవియట్ రివిజనిస్టు రెనిగేడ్లమీద చీనా ప్రజలమైన మేము అత్యంత ఆగ్రహం చెందుతున్నాం: ఈ సర్వతోముఖ పెట్టుబడిదారీ పునః ప్రతిష్ఠవల్ల బాధపడే సోవియట్ ప్రజాబాహుళ్యంపట్ల సానుభూతి కలిగి ఉన్నాం"

సోవియట్ రష్యాకు ప్రోలిటేరియన్ నియంతృత్వంతో పని తీరిపోయిందని సోవియట్ రెనిగేడ్ ముఠా ఒకప్పుడు అని, ప్రోలిటేరియన్ నియంతృత్వం పని "సమస్త ప్రజల రాజ్యం" చేస్తున్నదన్నారు. రెంటికీ తేడాలేదట. ఈ రెంటినీ వాళ్ళు ఏకం చెయ్యటం దేనికంటే, ప్రజలను మభ్యపెట్టటానికీ, బూర్జువా నియంతృత్వాన్ని కప్పిపెట్టటానికీనూ.

"పార్టీ నాయకత్వాన్ని బలపరచటం", "క్రమశిక్షణను బలపరచటం", "కేంద్రీకరణను బలపరచటం" మొదలైన వాటిని గురించి వారుచేసే ఆర్భాటం అంతరార్థం పార్టీనీ, ప్రజలనూ సోషల్ ఫాసిస్టు పాలక కూటం అదుపులో ఉంచటమూ, తమ పరిపాలనతో తృప్తిపడని వారిని అణచటమూ, రాజకీయార్థిక సైనిక అధికారాలన్నీ వారి చేతిలోకి తీసుకోవటమూనూ, తమ ఫాసిస్టు నియంతృత్వాన్ని బలపరచమని, దురాక్రమణ యుద్ధాలకు సన్నాహాలు చెయ్యటానికి వారు ఈ నాటకమంతా ఆడుతున్నారు.

లెనిన్‌కూ, అక్టోబరు విప్లవానికీ అపచారంచేసే తమ దుష్పరిపాలనను మరింత బలపరుచుకోవటానికి వారు మరింత బాహాటంగా విప్లవ విద్రోహక హింస అవలంబిస్తున్నారు. స్పెషల్ ఏజంట్లూ, వేగులవాళ్లూ మితిమీరారు; విద్రోహక చట్టాలూ, తీర్పులూ మితిమీరుతున్నాయి. విప్లవం అన్నది ద్రోహం ఎక్కడబడితే అక్కడ ప్రజలను అసత్యారోపణలమీద జైళ్లలోకి తోస్తున్నారు. అసంఖ్యాకులైన విప్లవవీరులూ, నిర్దోషులూ జైళ్లకు పోయారు, పిచ్చి ఆసుపత్రులకు పంపబడ్డారు. ప్రజా ప్రతిఘటనను ఎదుర్కోవటానికి టాంకులూ, సాయుధ శకటాలుసైతం పంపబడుతున్నాయి.

"రష్యాలో అత్యధిక సంఖ్యాక ప్రజల పీడన ఉండినంతగా ప్రపంచంలో మరెక్కడా లేదు. రష్యను జాతిగాక ఇతర జాతులు (రష్యాలోనివారు) విజాతీయులుగా చూడబడ్డారు" అన్నాడు లెనిన్. అందుకే, ఎలాటి హక్కులూలేని ఆ జాతులవారు చక్రవర్తులను తీవ్రంగా ద్వేషించారు. తిరిగి ఇప్పుడు ఈ కొత్త నయా జార్ చక్రవర్తులు అదే పనిచేసి, రష్యాను వివిధ జాతుల బంధిఖానాగా మార్చుతున్నారు.

సిద్ధాంత రంగంలోకూడా వీరు పూర్తిగా బూర్జువా నియంతృత్వ విధానాన్నే అవలంబించారు. శ్రమజీవుల సోషలిస్టు ఆదర్శాలు అణచబడాయి. బూరువా ఆద

ర్యాల కుళ్ళూ, సంస్కృతీ ఉప్పెనలాగా వచ్చిపడింది. సైనిక తత్వమూ, జాతీయ, జాతి దురహంకారాలూ బోధించబడుతున్నాయి. సోషల్ సామ్రాజ్యవాదాన్ని పెంపొందించటానికి కళలు సాధనాలుగా ఉపయోగించబడుతున్నాయి. జార్ల పరిపాలనలో చెలరేగిన పోలీసు హింసలూ, దమనకాండా, అవినీతీ చూసి "రాళ్లు సైతం ఆక్రోశిస్తాయి" అన్నాడు లెనిన్. సోవియట్ రెనిగేడ్ ముఠా పరిపాలనను జారిస్టు పరిపాలనతో పోల్చవచ్చు.

"దుర్గాన్ని తేలికగా పట్టాలంటే లోపలినుంచే పట్టాలి" అని స్టాలిన్ అన్నాడు. 14 దేశాలవాళ్ల సాయుధంగా వచ్చిపడినా, వైట్‌గార్డులు తిరగబడినా, అనేక మిలియన్ల హిట్లరు మూకలు వచ్చిపడినా, సామ్రాజ్యవాదులు ఎన్ని ముట్టడులూ, విధ్వంసక చర్యలూ, చక్రబంధాలూ పన్నినా చలించని సోషలిస్టు దుర్గం కృశ్చేవ్, బ్రెజ్నేవ్ రెనిగేడ్ ముఠాకు చిక్కిపోయింది. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు చరిత్రలో వీరిని మించిన రెనిగేడ్లు లేరు.

లెనిన్ రెండవ ఇంటర్‌నేషనల్ రెనిగేడ్లను గురించి చెబుతూ, "మాటలలో సోషలిజం, చేతలలో ఇంపీరియలిజం" అన్నాడు. ఈనాటి సోవియట్ రివిజనిస్టులు తిరోగమనవాదాన్ని సోషల్ ఇంపీరియలిజంగా మార్చారు. తేడా ఏమిటంటే, ఆనాడు కౌట్స్కీలాటి వారికి ప్రభుత్వాధికారంలేదు. వాళ్లు పరాయి ఇంపీరియలిస్టుల దోపిడీకి సాధనాలు, రాజ్యాధికారం హస్తగతం చేసుకున్న సోవియట్ రెనిగేడ్లు ఇతర దేశాలను దోచి, వాటి ప్రజలను రాజ్యంలో వుంచగలుగుతున్నారు.

"చరిత్ర నేర్పే గుణపాఠం ఏమంటే: సోషలిస్టు రాజ్యంలో రాజకీయాధికారం రివిజనిస్టుముఠాకు హస్తగతమయిందంటే, సోషలిస్టు రాజ్యం సోవియట్ యూనియన్ లోలాగా సోషల్ ఇంపీరియలిజంగానన్నా మారుతుంది; జెకోస్లోవాకియా, మంగోలియన్ పీపుల్స్ రిపబ్లిక్‌లాగా అస్వతంత్రంగానో, వలసగానో మారుతుంది."

సోవియట్ రివిజనిస్టులు "సోదర దేశాలపట్ల అంతర్జాతీయ" అని తియ్యటికబుర్లు చెబుతూనే శృంఖలాలమీద శృంఖలాలు తగిలిస్తున్నారు. వార్సా ఒప్పందం, పరస్పర ఆర్థిక సహకార సంఘం లాటివి తూర్పుయూరపు దేశాలను అంటగట్టి, సోషలిస్టు సమాఖ్య అనే దిగ్బంధంలో పెట్టి, "అంతర్జాతీయ శ్రమ విభజన", "విశిష్టోత్పత్తి", "ఆర్థిక సమైక్యత"లో స్వేచ్ఛగా కొల్లగొట్టేస్తున్నారు; ఆయా దేశాల జాతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థలను రివిజనిస్టుల అవసరాలకు అనుగుణంగా మలచి, ఆ దేశాలను తమ సరుకులకు విక్రియ స్థానాలుగానూ, తమ ఉపకార్ఖానాలుగానూ, తోటలుగానూ, కూరలమళ్లగానూ, పశుకోష్ఠాలుగానూ చేసుకొని, అద్వితీయమైన దోపిడీ కొనసాగిస్తున్నారు. ఆ దేశాలను తమ అదుపులో ఉంచటానికి తమ సైనికబలాలను వాటిలో ఉంచి, అతి క్రూరమైన దమనవిధానాలు అమలుజరుపుతున్నారు. జెకోస్లోవాకియాను తమ చెప్పు

కింద ఉంచి, తమకు కావలిసిన కీలుబొమ్మ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసుకునేటందుకు లక్షలకొద్దీ సైన్యాన్ని బాహాటంగా పంపకంచేశారు. ఇది లెనిన్ గర్హించిన జార్ల ఫ్యూడల్ ప్రత్యేక హక్కులపద్ధతే.

ఆసియా, ఆఫ్రికా, లాటిన్ అమెరికాలలోని అనేక దేశాలను తీవ్ర పరిభావం కిందికి తెచ్చుకునేటందుకు అమెరికను సామ్రాజ్యవాదంతో పోటీకిదిగి సోవియట్ రివిజ నిస్టుములా "సహాయం" చేస్తానంటూ, అసమవ్యాపారంద్వారా యుద్ధసామాగ్రినీ, పెట్టు బడినీ ఎగుమతిచేస్తున్నది; ఆ దేశాల ఆంతరంగిక వ్యవహారాలలో జోక్యం కలిగించు కుంటూ, అక్కడ యుద్ధస్థావరాలను యేర్పాటు చేసుకోజూస్తున్నది. వలస విధానపు ఆశయాలతో "ముడిసరుకుల వనరులకోసమూ, పెట్టుబడి ఎగుమతికోసమూ, రాజకీయ ప్రభావం (Spheres of influence) కోసమూ, ఆర్థిక ప్రాంతాల కోసమూ జరిపే సంఘర్షణను" లెనిన్ పేర్కొన్నాడు. ఈ విషయంలో "సోషల్ ఇంపీరియ లిజం" పెట్టుబడిదారీ సామ్రాజ్యవాదమార్గాన్నే అచ్చుగా అనుసరిస్తున్నది.

సోవియట్ రివిజనిస్టులు విప్లవ పోరాటాలను పూర్తిగా బలపరుస్తామంటూనే వివిధ దేశాల విప్లవ పోరాటాలను నీరుగార్చటానికి అతిహేయమైన ప్రతీప శక్తులతో చేతులు కలుపుతున్నారు; పెట్టుబడిదారీ దేశాలలోని విప్లవ ప్రజానీకాన్ని 'తీవ్రవాదులు' అనీ, "మందలు" అనీ నిరసిస్తూ, ప్రజోద్యమాలను విచ్ఛిన్నంచేయ యత్నిస్తున్నారు. ఇండియా, ఇండోనీషియాలలాటి దేశాలలో రియాక్షనరీలకు డబ్బూ, ఆయుధాలూ అందిస్తున్నారు. అమెరికను సామ్రాజ్యవాదులలాగే ప్రపంచమంతటా 'కుక్క కాపలా కాస్తున్నారు. ప్రపంచాధిపత్యానికి అర్రులుచాచే రెండు పెద్ద ఇంపీరియలిజములు అమెరికావీ, రష్యావీనూ.

అమెరికను ఇంపీరియలిజముకు వ్యతిరేకంగా సాగే ప్రజాపోరాటాలకూ, సోవి యట్ రష్యాలోని అమెరికా వ్యతిరేకతకూ ఎలాటి సంబంధమూలేదు. రష్యను రివిజ నిస్టులు అమెరికాతో ఒకవంక ఘర్షణపడుతూనే చేతులుకూడా కలుపుతున్నారు. జర్మనీ మధ్యప్రాచ్యమూ, ఆగ్నేయాసియా, జపానూ, అణ్వస్త్రాలులాంటి అతిముఖ్యసమస్యల గురించి సోవియట్ రివిజనిస్టులు అవలంబించిన విధానమే ఇందుకు నిదర్శనం. సోవి యట్ రష్యా అమెరికాల మధ్య జరిగే ఒప్పందాలన్నీ ఊళ్లు పంచుకునే బందిపోటు దొంగల తాత్కాలిక ఒప్పందాలే.

బ్రెజ్నెవ్ అధికారంలోకి వచ్చినాక సైనికవిధానాలు మరింత హెచ్చాయి. కృశ్చేవ్ అవలంబించిన యుద్ధతంత్రాలూ, అణ్వస్త్రాల బెదిరింపూ, మిసైల్ అణ్వస్త్రనిర్మాణమూ, సాధారణ ఆయుధోత్పత్తీ, నౌకా, విమాన బలాల పెరుగుదలా కొనసాగాయి. ఈ ఆయుధోత్పత్తి విజృంభణను కప్పిపెట్టటానికి కృశ్చేవ్ "నిరాయుధమూ, నిస్సైనికమూ

నిర్యుద్ధమూ" అయిన ప్రపంచం గురించి ప్రతిపాదనలు చేశాడు. బ్రెజ్నెవ్ వచ్చాక యుద్ధోన్మాదాన్ని రెచ్చగొట్టే కృషి తీవ్రమయింది. అంతర్జాతీయ పరిస్థితి విషమించిందనీ, మూడో ప్రపంచయుద్ధం వస్తుందనీ, శత్రువును ముందే నిగ్రహించేశక్తి తమకున్నదనీ, ప్రపంచంలో ఎక్కడ ఉన్న లక్ష్యాన్ని అయినా ఛేదించగలమనీ అంటూ, రక్షణవ్యయాన్ని అపారంగా పెంచేసి, హిట్లరు పద్ధతిలో మెరుపుదాడులకు యెత్తులు వేస్తూ, దురాక్రమణ యుద్ధాలకు తయారవుతున్నారు. వాళ్ల జెకోస్లొవేకియాను ఆక్రమించారు, చీనా ప్రాంతాలమీద దురాక్రమణ చేశారు. చీనాను అణ్వస్త్రాలతో బెదిరించారు. అమెరికను సామ్రాజ్యవాదులలాగే రష్యను సోషల్ ఇంపీరియలిస్టులు కూడా ప్రపంచ యుద్ధం తెచ్చిపెట్టటానికి సిద్ధపడుతున్నారు.

బ్రెజ్నేవ్ సిద్ధాంతం :

ఇది ఫాసిస్టు సూత్రీకరణలతో కూడుకుని ఉన్నది.

1. "పరిమిత ప్రభుత" (limited sovereignty). సోషలిజమును పరిరక్షించటానికి తమకు సంపూర్ణ ప్రభుతకావాలి. ఇతరదేశాల ప్రభుత ఎంతలోఉండాలో తాము నిర్ణయిస్తారు! సోషలిస్టు వ్యవస్థను కూలదోసి, తూర్పుయూరపు దేశాలలోనూ, మంగోలియా ప్రజారిపబ్లిక్‌లోనూ పెట్టుబడిదారీ పునస్థాపనచేసే మార్గాలను తామే అవలంబించారు. ఇంకా సోషలిజమును పరిరక్షించేదేమిటి? ఇతరదేశాలను శాసించే సంపూర్ణాధికారం తమకున్నది. తమను కాదనే అధికారం ఆదేశాలకు లేదు. హిట్లరు ఇలాగే తనుపాలించే హక్కునుగురించి వదరాడు. జాతీయ ప్రభుతకు కాలదోషం పట్టిందన్నాడు డలెస్. ఈ బ్రెజ్నెవ్ సూత్రం సామ్రాజ్యవాదులదే.

2. "అంతర్జాతీయ నియంతృత్వం" దీనిప్రకారం సోషలిస్టువ్యవస్థకు ప్రమాదం రాకుండగలందులకు సోదరదేశాలకు సైనిక సహాయంచేసే హక్కు తమకున్నది. ఒకేదేశంలో ఎర్పడిన ప్రోలిటేరియన్ నియంతృత్వం అంతర్జాతీయ నియంతృత్వంగా పరిణమించినప్పుడు ప్రపంచ రాజకీయాలపై దాని ప్రభావం ఉండగలదని లెనిన్ అన్నమాట నిజమే. అంతర్జాతీయ ప్రోలిటేరియా విజయమునూ, ప్రపంచ ప్రోలిటేరియన్ విప్లవాన్ని ఉద్దేశించి లెనిన్ ఈ మాట అన్నాడు. లెనిన్ అన్నమాటను అడ్డంపెట్టుకుని సోవియట్ రివిజనిస్టుముఠా తూర్పుయూరపు దేశాలలోనూ, మంగోలియా ప్రజారిపబ్లిక్‌లోనూ సైనికంగా జోక్యంకలిగించుకుని, వాటిని తన అధీనంలో వుంచుకోవటాన్ని సమర్థిస్తున్నది! ఈ సూత్రాన్ని అడ్డంపెట్టుకుని ఒక సమిష్ఠిజెండాకింద జెకోస్లోవాకియాను ఆక్రమించింది— అమెరికా కొరియాలో చేసినట్టే!

3. "సోషలిస్టు సమాఖ్య అవిభాజ్యం" సోషలిస్టు సమాఖ్య ఎక్కడ వున్నది? సోవియట్ సామ్రాజ్యం తప్ప! మార్క్సిజం—లెనినిజం ప్రకారం చిన్న పెద్ద సోష

లిస్టు దేశాలు కలిసి యేర్పడే సమాఖ్యలో అన్నిటికీ సమానప్రతిపత్తి ఉండాలి; వివిధ దేశాల స్వాతంత్ర్యంపట్లా, సరిహద్దులపట్లా గౌరవం ఉండాలి; పరస్పర జోక్యాలు ఉండరాదు: పరస్పర సహకారం అంతర్జాతీయ ప్రోలిటేరియా నిజం అనుసరించి జరగాలి. తమ పరిభాషలో "అవిభాజ్యం" అనే దానికి అర్థం ఇతర దేశాలు తమ కబంధ హస్తంనుంచి బయటపడరాదని।

4. "అంతర్జాతీయ శ్రమవిభజన" ఇది కృశ్చేవ్ పాడిన పాతపాట. దీనిని బ్రెజ్నేవ్ముఠా చాలా విస్తరింపజేసింది. ఆసియా, ఆఫ్రికా, లాటిన్ అమెరికా దేశాలకు కూడా అనువర్తింపజేసింది. ఆ దేశాలు సోవియట్ రివిజనిస్టులతో సహకరిస్తే తప్ప వాటికి స్వతంత్ర ఆర్థిక ప్రతిపత్తి ఉండదట ఈ దేశాలు తమ 'సాంప్రదాయిక' సామగ్రిని రష్యాకు అమ్మాలట. ఇది సామ్రాజ్యవాదులు ఏనాడో అన్నమాటే. చేసినపనే. సోవియట్ రివిజనిస్టుల శ్రమవిభజనకు ఫలితమేమంటే, రష్యా పారిశ్రామికంగా ఉంటుంది, ఆసియా, ఆఫ్రికా, లాటిన్ అమెరికా దేశాలు వ్యావసాయికంగా ఉంటాయి. ఈ దేశాలను కొల్లగొట్టే ఉద్దేశం తప్ప ఈ సూత్రంలో మరో అర్థంలేదు

5. "మా ప్రమేయం", సోవియట్ రష్యా విస్తృతమైన అంతర్జాతీయ సంబంధాలుగల ఒక అగ్రదేశం గనక, దూరప్రాంతాలలో జరిగే సంఘటనల విషయంలో కూడా తమ ప్రమేయం ఉండాలి: తమ క్షేమమూ, తమ మిత్రుల క్షేమమూ తాము చూసుకోవాలి. సోవియట్ నౌకలు తమ దేశక్షేమంకోసం అవసరమైన ప్రాంతాలన్నిటా సంచరిస్తాయి. అగ్రదేశం అయినంతమాత్రాన ప్రపంచమంతటా తన ప్రమేయం ఉండాలని ఏ దేశంగాని అనగలదా? విస్తృతమైన అంతర్జాతీయ సంబంధాలున్నాయని అన్ని ప్రాంతాలకూ యుద్ధనౌకలను పంపి బెదిరింపు చర్యలు చేయగలదా? జార్లు రష్యా సంక్షేమంపేరనే దురాక్రమణచర్యలు చేశారు. అమెరికావాళ్లు చేస్తున్నారు. సోవియట్ రివిజనిస్టులధోరణి అందుకు భిన్నంగాలేదు.

ప్రపంచాధిపత్యం గురించి కలలు

రష్యన్ జార్ చక్రవర్తులు "స్లావ్"సామ్రాజ్యం గురించి కలలు కన్నారు. ఈనాటి సోవియట్ జార్లు ఆ కలలను అందిపుచ్చుకున్నారు వీరు జార్లకన్న రెండాకులు ఎక్కువ చదివారు. వీరు అనేక తూర్పు యూరపు దేశాలనూ, మంగోలియా ప్రజా రిపబ్లికునూ తమ వలసలు చేసుకున్నారు. చీనాకు "పెద్దగోడ" (Great Wall) ఉత్తర సరిహద్దుని ఆక్రమిస్తున్నారు. తమ కబంధహస్తాలను ఆగ్నేయాసియాకూ, మధ్యప్రాచ్యానికీ, ఆఫ్రికాకూ, లాటిన్ అమెరికాకుసైతం చాచారు. తమ యుద్ధ నౌకలను మధ్యధరాకూ, హిందూమహాసముద్రానికీ, పసిఫిక్, అట్లాంటిక్ సముద్రాల

కూపంపి, యూరప్, ఆసియా, ఆఫ్రికా, లాటిన్ అమెరికాలకు తమ సామ్రాజ్యాన్ని విస్తరింపజూస్తున్నారు. ఇది వట్టికల.

ఎందుకంటే స్టాలిన్ చెప్పినట్లు సామ్రాజ్యవాదం పరాకాష్ఠ అందుతూనే విప్లవం ప్రారంభమవుతుంది. సామ్రాజ్యవాదంలోఉండే వైరుధ్యాలన్నీ సోవియట్ రివిజనిజముకు కూడా వర్తించి తీరుతాయి.

"అమెరికా కాగితపు పులి.... రివిజనిస్టు సోవియట్ రష్యాకూడా కాగితపుపులే" అన్నాడు మావో.

సోషల్ ఇంపీరియలిజంకూడా తన ఆశయసాఫల్యం బెడిసికొట్టగా, తన పతనానికి అనుకూలించే పరిస్థితులు తానే కలిగించుకుంటుంది. ఈనాడు తూర్పు యూరపు పేలటానికి సిద్ధంగాఉన్న మందుగిడ్డంగిలాగుంది,

ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాదంతో సోషల్ సామ్రాజ్యవాదం చేరిపోవటంతో సామ్రాజ్యవాదులమధ్య వైరుధ్యాలు మరింత అయాయి: దీని మూలంగా సామ్రాజ్యవాద విధానమే మరింత శీఘ్రంగా విచ్ఛిత్తికావటం తప్పనిసరి.

సోవియట్ సోషల్ సామ్రాజ్యవాదులకు ఇంటా బయటా కూడా ప్రతిష్టంభనలు ఎదురవుతూ ఉండటంచేత పెద్దఎత్తున యుద్ధ చర్యలకు పాల్పడుతున్నారు. మావో అన్నట్లు ప్రపంచ యుద్ధం విషయంలో రెండు పరిణామాలే సాధ్యం: "అలాంటి యుద్ధం విప్లవాన్ని తెస్తుంది. లేదా విప్లవం అలాటి యుద్ధాన్నిరాకుండా ఆపుతుంది."

ఈనాటి సోవియట్ పాలకవర్గం గురించి చీనా కమ్యూనిస్టుల అంచనా ఇలా ఉన్నది. దీనితో మన మితవాద కమ్యూనిస్టులు ఎంతమాత్రమూ ఏకీభవించరు. మన మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టులుకూడా పూర్తిగా ఏకీభవించరు. కాని పాశ్చాత్య రాజకీయ విలేఖరుల అంచనాలు ఇంచుమించు ఇదేధోరణిలో ఉన్నాయి. కాకపోతే అందుకు వారు రష్యను పాలక వర్గాన్ని తప్పుపట్టరు. సోవియట్ రష్యా జాతీయ విమోచన పోరాటాలను బలహీనపరుస్తున్నదనటానికి ఇతర ఆధారాలు మనకు ప్రత్యక్షంగా కనిపిస్తున్నాయి. ధనిక దేశంగానూ, సైనిక బలంగల దేశంగానూ రష్యా తన ప్రభావాన్ని ప్రపంచ దేశాలపై చూపుతున్నదేతప్ప, మార్క్సిష్టు-లెనినిష్టు అవగాహనతో ప్రపంచ చరిత్రను రష్యా తీర్చి దిద్దుతున్న జాడలు కానరావు. నిన్నగాక మొన్న ఈజిప్టులో రష్యాకు పెద్ద పరాభవమే జరిగింది. ప్రపంచాధిపత్యంకోసం రష్యా అమెరికాతో పోటీ పడటంకూడా ఏమంత విజయవంతమవుతున్నట్లు కనపడదు.

"చీనాలో అయేది మరొక దేశంలో అయేది, నూటికి 90 శాతం ప్రజలు చిట్ట చివరకు మార్క్సిజం - లెనినిజమును బలపరుస్తారు. ప్రజాబాహుళ్యం చిట్టచివరకు విప్లవం చేసితీరుతారు. ప్రపంచ విప్లవం విజయంపొంది తీరుతుంది." ఇది మావో విశ్వాసం. ఇలాటి విశ్వాసం ప్రకటించేనాథుడు సోవియట్ రష్యాలో కానరాడు.

— కొడవటిగంటి కుటుంబరావు.

సాహిత్యలేఖలు :

పోలీసు దమనకాండకు ప్రజల ప్రతిఘటన

(రెఫరెన్స్: గురజాలమోతెపై సృజనలో కవిత, వి.ర.సం. తీర్మానం)

పత్రికల్లోవచ్చిన వార్తల ఆధారంగా గురజాల మోతె (గుర్జాలమోడు సరియైంది) సంఘటన గురించి మీ సృజనలో వచ్చిన కవిత్వం, నిజం నిజం నిజంలో వచ్చిన విరసం తీర్మానం చూసాక అసలు జరిగిన సంఘటన గురించిన యదార్థం సృజనకు, విరసంకు మీ పాఠకులకు తెలియజేయడం కర్తవ్యమని తోచింది.

21 జూన్ నెల శనివారంనాడు స్పెషల్ పోలీసుబ్యాచి, మిర్యాలపెంట క్యాంపు పోలీసులతో కలసి పందె నుండి ఒక రైతును పట్టుకొని వచ్చి అడవిలో విపరీతంగా కొట్టారు. కొంత దూరం వచ్చాక గుర్జాలమోడు గ్రామరైతుకలిస్తె అతన్ని తన్నుకుంటు నన్నెట్లజాడ చెప్పమని వేల్పు మడుగు(పెద్దవాగు)వైపు తీసుకపోయారు. అవలిఒడ్డున ప్రజలు పశువు చనిపోతే కోసుకుంటున్నారు. ఆ మాటల ధ్వనివిని రైతును వెనుకకు నెట్టి కాల్పులు సాగించారు ప్రజలు అరుస్తున్నప్పటికి పోలీసులు వినిపించుకోలేదు. పది సంవత్సరముల బాలకకు గుండు గుండెల్లోపడి అక్కడికక్కడే చనిపోయింది. ఇది చూసి యిద్దరు రైతులు గ్రామానికి పరుగెత్తారు. పోలీసులు అమ్మాయివద్దకు వచ్చి రైతులు గోల చేస్తూవుంటే "ఏదో తప్పైంది వందరూపాయలు తీసుకోండి. మేము పోతామ"ని తప్పుకోజూసారు. ఈలోపు గ్రామంనుండి అక్కలు-అన్నలు గొడ్డండ్లు-కర్రలు తీసుకొని వచ్చారు. ఒక పోలీసు పారిపోయాడు. మిగితా పోలీసులు పారిపోకుండా ప్రజలు చుట్టివేశారు. పోలీసులచేతనే అమ్మాయిని వంచెకట్టి మోయించుకొని వాంవెంట వారిని అక్కలు తంతూవుంటె అన్నలు పోలీసులు పారిపోకుండా చుట్టు కాపలాకాస్తు గ్రామానికి చేరారు. రైతులద్వారా ఈ వార్తవిన్న పందెం గ్రామ ప్రజలు చేతికందిన కర్రలు-గొడ్డండ్లు పట్టుకొని ఉగ్రనరసింహాలై వచ్చారు. గతంలో అనేక సార్లు పోలీసులచే చిత్రహింసలకు గురిచేయబడ్డ రెండు గ్రామాల రైతులు కసికొద్ది, అమ్మాయిని చంపారనే కోపంతో మక్కెలిరగతన్నారు. అరె అంటున్న పోలీసు ఆఫీసర్లను, పోలీసులను "దొర ఇక అనను దొర"అనేవరకు "కాళ్ల పట్టుకుంటా దొరా" అని కాళ్ల పట్టుకునేవరకు తన్నారు. చివరకు కొందరు పోలీసులు జబర్దస్తీగా (బలవంతంగా) వదిలించుకొని కాల్పులు కాల్చుకుంటు పారిపోయారు. మిగతా పోలీసులను పారిపోకుండా గ్రామంలో అట్టిపెట్టారు. పారిపోయిన పోలీసులు క్యాంపులోనికి వెళ్ళి

చెప్పగా పోలీసు అధికారులు తాసిల్దారు మొదలగువారు వచ్చి గ్రామ ప్రజలను ఓదార్చి పోలీసులది తప్పు అయిందని ప్రజలకు క్షమాపణ చెప్పుకొని గ్రామంలోవున్న పోలీసులను వదిలించుకొని పోయారు. మరల మీపై ఏలాంటి పోలీసు జులుమూవుండదని ప్రజలకు తెలిపినారు. ఈ సంగతి అడవిలోని గిరిజన పేదప్రజలకు తెలిసి సంబరపడ్డారు. ఇక నుండి తమ ఊళ్ళల్లకు పోలీసులువచ్చి జులుముచేస్తే గురుజలమోడు, పందెము ప్రజలు చేసినట్లుగా పోలీసులను ఎదిరించాలనేది సర్వత్రా అనుకుంటున్నారు.

— గుర్జలమోడు గ్రామస్తుడు

వరంగల్ హైదరాబాదులకు ఒకేచట్టం వర్తించదా?

చంచల్‌గూడా (హైదరాబాదు) సెంట్రల్ జెయిల్‌లో ఉన్న కొందరు నక్సలైట్లు యిదివరలో వరంగల్లు సెంట్రల్‌జైలునుంచి వచ్చినవారు వారు వరంగల్లులో ఉండగా సృజన పత్రికను తెప్పించుకుంటూ ఉండేవారట అక్కడ జైలు అధికారులు దాన్ని అనుమతించేవారు.

కాని హైదరాబాద్ చంచల్‌గూడా జెయిల్‌కు బదిలీ అయ్యాక సృజన కాపీలు జెయిల్ అడ్రసుకు వచ్చినప్పటికి చంచల్‌గూడా జెయిల్ అధికారులు సృజనను ఖైదీలకు అందించక ఆపుచేస్తున్నారట.

జైలురూల్సు వరంగల్‌లో ఒకరీతిగా, హైదరాబాదులో ఒకరీతిగా ఉండనపుడు యిక్కడ ఎందుకు అనుమతించడంలేదో— దీనిపై మీరు విచారించగలరు. దీన్ని పాఠకుల దృష్టికి తేగలరు.

— టి. వెంకటరావు,
హైదరాబాదు.

---

48 — 57 పేజీలలో సంమీక్షించబడిన పుస్తకం —

Leninism or Social - Imperialism
New Book Centre,
14, Ramanath Majumdar Street
Calcutta - 9 Price 60 paise.

ఈ స్వాతంత్ర్యం ఎవరిది?

ఈ స్వాతంత్ర్యం మనదికాదు— ఈ 25 ఏళ్ళ పండుగ మనదికాదు— ఈ ఉత్సవాలూ ఊరేగింపులూ మనవికావు— ఈ మేడలు మనవికావు— ఈ మేడలదీపాలు మనవికావు— ఈ ఫ్యాక్టరీలు మనవికావు— ఈ ఫ్యాక్టరీ లాభాలు మనవికావు— ఈ పొలాలు మనవికావు— ఈ పొలాల పంటలు మనవికావు— ఈ ప్రణాళికలు మనవికావు— ఈ ప్రకటనలు మనవికావు— ఈ శాసనసభలు మనవికావు— ఈ శాసనాలు మనవికావు— ఈ కోర్టులు మనవికావు— ఇక్కడి 'న్యాయం' మనదికాదు— ఈ ఆఫీసులు మనవికావు— ఈ ఆసుపత్రులు మనవికావు— ఈ కాలేజీలు మనవికావు— ఈ చదువులు మనవికావు— ఈ కళాభవనాలు మనవికావు— ఈ కళలు మనవికావు— ఈ కాపలా మనకోసంకాదు— ఈ ఖాకీదుస్తులు మనవికావు— ఈ ఆకాశవాణి మనదికాదు— ఈ అకాడెమీలు మనవికావు— ఈ మంత్రులు మనవాళ్లుకారు— వీళ్ళ టూర్లు మనకోసంకాదు— ఈ శంకుస్థాపనలు మనవికావు— ఈ బజార్లు మనవికావు— ఈ నాజూకైన నగలు, ఈ ఖరీదైన కాలక్షేపవస్తువులు, ఈ రంగురంగుల దుస్తులు, ఈ కార్లూ బార్లూ మనవికావు— ఈ ఎగుమతులు మనవికావు— ఈ దిగుమతులు మనవికావు— ఈ అంకెలు మనవికావు— ఈ బ్యాంకులు మనవికావు— ఈ పద్మభూషణాలూ— ఈ 'కృషిపండిత' బిరుదాలూ— ఈ 'పరమవీరచక్రా'లూ, ఈ తామ్రపత్రాలూ మనవికావు— ఈ భూములు మనవికావు— ఈ భూసంస్కరణలు మనవికావు—

కాని

ఈ పండుగని అలంకరించింది మనమే. ఈ మేడలు నిర్మించింది మనమే. ఈ ఫ్యాక్టరీల యంత్రాలు నడిపేది మనమే. ఈ పొలాలు పండించేది మనమే. ఈ బ్యాంకులు నింపేది మనమే. ఈ ఆనకట్టలు కట్టేది మనమే ఈ రోడ్లు వేసేది మనమే. ఈ కార్లు నడిపేది మనమే. ఈ సంపదా సంతోషం పండించేది మనమే.

అయినా మనమెట్లా ఉన్నాం?

అవును మనమెట్లా ఉన్నాం?

ధనవంతుల కుక్కలకన్న హీనంగా వీధి విస్తళ్ళమీద— పెంట కుప్పలమీద— ఫుట్‌పాత్‌లమీద— మురికి పేటల్లో— ఇరుకు సందుల్లో, ఆకలితో అర్ధనగ్నంగా, అప్పులతో, అవమానాలతో, రోగాలతో నొప్పులతో నిరుద్యోగాలతో కాలిపోయే బజార్లతో,

కూలిపోయే బతుకుల్తో— ఘోరంగా రెక్కలు విరిచేయబడ్డ ఇరవైఐదేళ్ళ యువతరంతో, చీకటిలో ఎటుపోవాలో తోచని స్థితిలో మనం— కార్మికులం— కర్షకులం— కష్టజీవులం— దోపిడీ కోరలు దిగినతలల్తో— కాలిపోయిన పచ్చని చెట్లలా, చిరిగిపోయిన గుడ్డపేలికల్లా ఉన్నాం— అవును మనం— కార్మికులం— కర్షకులం— కష్టజీవులం—

మనం ఎందుకిట్లా ఉన్నాం?

ఎందుకంటే మనం ఇరవైఐదేళ్లుగా స్వాతంత్ర్యం అనుకుంటున్నది నిజంగా స్వాతంత్ర్యంకాదు—

మనది జనరాజ్యంకాదు— ఇది ధనవంతుల స్వర్గం— ఇది పోలీసుల పరిపాలన— ఇది దోపిడీదొరల ఆటస్థలం— నల్లబజారు పూజార్ల దేవాలయం— ఇక్కడ కోటొక్క దేవుళ్ల కొలువిదెయ్యాలు— కర్మసిద్ధాంతాలూ— మర్మవేదాంతాలూ— ఇక్కడ కర్ర ఎవరిదో బర్రెవాడిది— డబ్బూ, అధికారం ఉన్నవాళ్ళకే అన్ని హక్కులూ, అవకాశాలూ, ఆనందాలూ. వాళ్లు ఆడింది ఆట— పాడింది పాట— వాళ్ళచేతికి ఎంత అందితే అంత— వాళ్ళనోటినుంచి వెళ్ళిందే వేదాంతం— వాళ్లు పార్టీలను కొనగలరు— ప్రభుత్వాల నిలబెట్టగలరు— ఈ దేశపు 90 శాతం కర్షకులు, కార్మికులు, కష్టజీవులు రెక్కలు విరుచుకొని పండించే దేశ సంపదను 75 కుటుంబాలు దర్జాగా జేబుల్లో దించుకుంటున్నాయి— ఈ ప్రభుత్వం చల్లని నీడలోనే సాగుతోంది యీ దోపిడీలెక్క— అంటే ప్రభుత్వం అండగానిలిచింది తన పోలీసుబలగంతో, బూర్జువా కోర్టులతో. చట్టబద్ధమైన యీ దోపిడీలో భాగస్వామ్యం వహిస్తూ— కంచెయే చేనుమేస్తోంది— పని మనది— ఫలితం వాళ్ళది— కష్టం మనది— ఇష్టం వాళ్ళది— పేరు మనది— ఊరు వాళ్ళది— రోగాలు మనవి— భోగాలు వాళ్ళవి— కన్నీరు మనది— పన్నీరు వాళ్ళది— పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యం అంటేనే యిది— అందుకే మనం ఇట్లా ఉన్నాం—

ఈ రజతోత్సవాలు ఎందుకు జరుపుతున్నట్టు?

మనచుట్టూ 25 ఏళ్లుగా జరిగే చట్టబద్ధమైన దోపిడీని, దొరతనాన్ని భరించలేక, నిత్యం జరిగే అవమానాలనీ అంతులేని కష్టాలనీ సహించలేక మనలో లేచే అగ్నితుఫానులని చల్లార్చడానికే, మన నరాల్లో పరుగెత్తే లావా నీరుకారిపోవడానికే యీ ఉత్సవాలూ ఊరేగింపులూ ఈ జల్సాలూ కులాసాకబుర్లూ— ఈ ఉపన్యాసాలూ ఉత్తుత్త వాగ్దానాలూ— ఈ బ్యాంకుల జాతీయకరణాలూ— బైరాగి చిట్కాలూ— ఈ బూటకపు సోషలిజం నాటకాలూ— ఇవన్నీ మనల్ని మోసగించడానికే— మనలో లేచే విప్లవతరంగాల్ని అణచడానికే— గాంధీ నెహ్రూ మాటల కొటేషన్లతో మనకన్నా ఎక్కువ విప్లవ

ధోరణిలో మాట్లాడ్డం, మనల్ని మూడు కోతుల్నిచేసి మన కళ్ళూ, చెవులూ, నోరూ మూయించడానికే- మనల్ని దద్దమ్మల్నిచేసి మనమీద స్వారీ చేసే సంగతి మరపించడానికే– మనల్ని గానుగల్నీ పీనుగల్నీ చేయడానికే–

మరి మనం ఏం చేయాలి?

మనం మొదట ఇప్పుడున్న వ్యవస్థ నిజరూపాన్ని తెలుసుకోవాలి. ఇది దోపిడీ షనాదులపై నిర్మింపబడిందనే నగ్న సత్యాన్ని గుర్తించాలి. అనాదిగా మన సమాజంలో పీడితులూ పీడకులూ అనే రెండు వర్గాలున్నాయనే చారిత్రిక శాస్త్రీయ సత్యాన్ని మరచిపోగూడదు. ఈ పీడకులు సమాజంలోని అన్ని రంగాల్లో, అనేక రూపాల్లో శ్రమజీవుల కష్టాన్ని దోచుకుంటూ, తమ ఉక్కుపాదాలకింద తొక్కి పడుతూ, మరోవైపు వీళ్ళేమతంపేరిట, మానవతావాదం పేరిట, ధర్మకర్తృత్వ సిద్ధాంతంపేరిట, ఇంకా అనేకానేక సంస్కరణలపేరిట కష్టజీవుల గుండెల్లో రగులుకొనే విప్లవాగ్నులమీద నీళ్లు చల్లడానికి, నిరంతరం వాళ్ళని బానిసలుగానే ఉంచడానికి అన్ని ఉచ్చులూ పన్నుతారు అన్ని ఎత్తులూ వేస్తారు. వీళ్ళందరికీ నాయకత్వం వహించేదే మన బూర్జువా ప్రభుత్వం. వీళ్ళందరికీ తన నీడలో ఆశ్రియమిస్తూ వాళ్ళబతుకే తన బతుగ్గా జీవించే పెద్ద దోపిడీదారే మన పార్లమెంటరీ ప్రభుత్వం.

పంటపాడైపోకుండా ఉండాలంటే చీడపురుగులకి మందువేసి చంపడం ఎంత అవసరమో శ్రమజీవులు సృష్టించే దేశ సంపద కొల్లగొట్టే యీ దోడిడీదార్లను నిర్మూలించటం అంతే అవసరం– ఈ వర్గశత్రువు మనసులో మార్పు వస్తుందనుకోవడం భ్రమ. అందుకే ఉదారంగా వ్యవహరించడం ఆత్మహత్యాసదృశం. కుళ్ళి కంపుకొడుతున్న యీ దోపిడీ వ్యవస్థ భూసంస్కరణల పైపై మెరుగులతో, ఇంకా ఏవేవో ప్రణాళికల పూతలతో బాగుపడుతుందనుకోవడం బుద్ధితక్కువ తనం. ఆస్తి హక్కు రద్దుచేయకుండా సోషలిజం కబుర్లు చెప్పడం హాస్యాస్పదం, క్రౌర్యం. పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యం ఉన్నవాడికే అన్ని సుఖాలూ తార్చిపెట్టే పనికిమాలిన విధానమని 25 ఏళ్ళ దీర్ఘకాలం తేల్చి చెప్పింది. అందుకే ఇంకా యీ ఎన్నికల పవిత్రిత్వాన్ని గానం చేయడం పిల్లి కళ్ళు మూసుకొని పాలుతాగడం వంటిదే.

మౌలికంగా యీ వ్యవస్థమారాలి, అధికారం శ్రమజీవుల చేతుల్లోకి రావాలి. శ్రామిక జన నియంతృత్వంతో నిజమైన జన రాజ్య మేర్పడాలి. ప్రజాస్వామ్య స్థాపనే దేశ సర్వతోముఖ వికాసానికి మూలం. దానికి మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు మార్గమే శాస్త్రీయమైన పంథా.

ఈ సత్యాన్ని గుర్తించే, ఈ అనివార్యమైన అవసరాన్ని తెలుసుకొనే నక్సల్‌బరీ సాయుధ రైతాంగ పోరాటం ప్రారంభమైంది— అతివేగంగా అగ్నిలా శ్రీకాకుళం, బీహార్, పంజాబ్, కాశ్మీరు, ఒరిస్సా, తెలంగాణ, రాయలసీమలకు వ్యాపించింది. ఎందరో కష్టజీవులు, యువకులు, మేధావులు, యోధులు ఈ పోరాటరంగంలో మండే గుండెలతో దూకారు— అచంచలమైన దీక్షతో, అంతులేని ఆత్మవిశ్వాసంతో, అపూర్వమైన ధైర్యసాహసాలతో, ఆత్మత్యాగాలతో శ్రామిక జనరాజ్యం కోసం, సమ సమాజ నిర్మాణం కోసం పోరాడుతున్నారు— ఆసేతుహిమాచలం కోటానుకోట్ల సంఖ్యలోఉన్న మనం అంటే కార్మికులం కర్షకులం, కష్టజీవులం. కొండల్లో అరణ్యాల్లో, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పోరాడే యీ త్యాగధనులనుండి స్ఫూర్తిని, ఉత్తేజాన్ని పొంది వారికి అన్ని విధాలా అండదండగా నిలవాలి. అయితే ఇప్పటికే యీ పోలీసుగుండాల ప్రభుత్వం చాలామంది విప్లవయోధుల్ని, నాయకుల్ని, యువకుల్ని విచక్షణా, విచారణాలేకుండా కాల్చి చంపింది— నిన్నగాక మొన్న నక్సల్‌బరీ నిర్మాత చారుమజుందార్‌ని పిరికిగా, నీచంగా పోలీసుకస్టడిలో హత్యచేసింది— అయినా మనం నిరుత్సాహ పడాల్సిన అవసరంలేదు— ఈ విప్లవ యోధుల ప్రతి నెత్తురుకణంలోంచీ కోట్ల కోట్ల యువ విప్లవ వీరులు పుట్టుకొస్తారు— విప్లవమార్గంలో త్యాగాలు అనివార్యం— త్యాగాలులేందే అచ్చమైన స్థిరమైన జనరాజ్యం ఏర్పడదు—

మన వర్గశత్రువులు పైకి ఎంతో భయంకరంగా బలంగా కనిపించినా వీళ్ళు వొట్టి కాగితపు పులులు. పగుళ్ళుబారిన పెట్టుబడి భవనానికి పుచ్చిపోయిన స్తంభాలు— పీడితులమంతా ఏకమైతే ఈ కాగితపు పుల్లు పేలికలైపోతాయి— ఈ స్తంభాలు ఎక్కడివక్కడ కూలిపోతాయి—

అందుకే యిప్పుడు మనం చేయవలసిందల్లా సరియైన అధ్యయనం, అవగాహనతో విప్లవ భావప్రచారం— ఎక్కడబడితే అక్కడ జనంలోకి చొచ్చుకుపోయి విడువకుండా ముమ్మరంగా యీ విప్లవ భావవ్యాప్తిని దీక్షతో సిన్సియర్‌గా, సీరియస్‌గా చేయాలి. ప్రజలమధ్య వైరుధ్యాలని తెలుసుకొని మెలుకువగా వ్యవహరించాలి. ఐతే మనది ఎన్నో కష్టాలతో త్యాగాలతో కూడుకున్న దీర్ఘకాలిక పోరాటం. అయినా మనదే అంతిమ విజయం—

విప్లవం వర్ధిల్లుతుంది.

శ్రమజీవుల రాజ్యం ఏర్పడుతుంది—

వి.ర.సం. వరంగల్.

ప్రజావిముక్తి పోరాటాల్లో అసువులర్పించిన
అమరవీరులకు అంకితమైన

సమరం

కవితా సమరం

సంకలన కర్త : అగ్నిమిత్ర

వెల : 1 రూపాయి

ప్రతులకు : ఎ. పుల్లయ్య
3-13-111 కుమార్‌పల్లి,
హనుమకొండ, వరంగల్ 506001

ప్రతులకోసం సృజనకు కూడ రాయవచ్చు.

SRJANA Telugu Monthly   Sept. '72   Regd. No. H-1088
Regd. No. with Registrar of News Papers 10953/67

స్వాహాతంత్రం ముర్దాబాద్! స్వాతంత్ర్యం జిందాబాద్!

నిజం

నిజం

నిజం

చూసినారా   విన్నరా   తెలుసుకున్నరా

'నిజం'

విరసం ప్రచురణ

ప్రతులకు:

సృజన
హనుమకొండ,
వరంగల్, 506001

వెల: పావలా

విప్లవ రచయితల సంఘం

మూడవ మహాసభలు

అక్టోబర్ 15, 16 తేదీలలో

గుంటూరులో

ఆహ్వాన సంఘం

అధ్యక్షులు: గణేశుని కోటేశ్వరరావు

కార్యదర్శి: సత్యం   కోశాధికారి: కిరణ్ బాబు

వివరాలకు చెరుకూరి సత్యం, బి.ఐ.టి. దగ్గర, టొబాకో కాలనీ (పోస్ట్)గుంటూరు-1

విరాళాలు: ఆర్. కిరణ్ బాబు, 2/18 బ్రాడీపేట, గుంటూరు-2 కు పంప ప్రార్థన.